Ketabton.com

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب پېژندنه

|||||||||||||||||||||||||||||||||||||||

د کابل پوهنتون د ژبو او ادبیاتوپوهنځي د پنځوسو (۱۳۲۳-۱۳۷۳) کلونو پښتو کتابښود

د کـتــاب نــــوم: ادبیاتو پوهنځي پښتو کتابښود

لیـــکـــــــــوال: پوهیالی محمد اسمعیل یون

خـــپـــرنـــــدوی: یون کلتوري یون

چـــاپــشمــــېر: ۱۰۰۰ ټوکه

لـــومــــړی چاپ: ۱۳۷٦ل کال

دویـــم چــــاپ: ۱۳۸۷ل کال

د لیـــکـــــوال پرلـه پسـې نومره: (۹)

د خـــپـرنـــــدوی پرله پسـې نومره: (۹)

کـــمپـــــوزر: ضیاءالرحمن ضیاء

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دې اثر د دويم چاپ په اړه څو ټکي

دا اثر ما پر ۱۳۷۳ل کال د کابل پوهنتون د ژبو او ادبياتو پوهنځي، د پنځوسمې کليزې په وياړ ليکلی و، هغه وخت کابل کې سخت جنګونه وو، پوهنتون په واقعيت کې تړلی و او يوازې په کابل ښار کې شپږ اووه ځله له يوه ځايه بل ځای ته مهاجر شوی و. درې کاله وروسته ددې زمينه برابره شوه، چې دا اثر چاپ کړم، هغه وخت په ټول کابل کې يو کمپيوټر هم نه و، چې ما پرې دا اثر کمپوز کړی وای، نو ځکه مې له ګران ورور او خوږ ژبي شاعر صديق الله بدر څخه هيله وکړه چې که دا راته په خپلو مبارکو ګوتو وليکي، بدر چې زما د فرهنګي مبارزې يو پخوانی ملګری او د سختې ورځې يار دی، په ورين تندي يې زما غوښتنه ومنله، دا اثر يې د څو مياشتو په بهير کې خطاطي کړ، هغه هم يوازې د ثواب په بدل کې، دا کتاب درې کاله له ما سره پاتې شو، ځکه چې مالي لګښت ورته نه برابرېده، بيا مې د همدې پوهنځي له خپل يو ټولګيوال (احمدالله) څخه هيله وکړه چې دا کتاب چاپ کړي، د هغه اقتصاد ښه و، په تاجکستان او نورو هېوادونو کې يې تجارت هم کاوه، هغه هم زما خبره په خلاصي تنډې ومنله. کله چې مې کتاب پېښور ته يووړ، نو له نورو کاغذونو سره مې په يوه ځانګړې پلاستيکي کڅوړه کې خوندي کېښود، څو ورځې راسره په ګل حاجي پلازا کې و، له ځان سره به مې ګرځاوه، ددې اثر همدا يوازېنۍ خطاطي شوې نسخه راسره وه، هغه کاغذونه چې بدر ورڅخه دا کتاب خطاطي کړی و، هغه متفرقه کاغذونه وو، ډېر منظم نه وو او د همدې څو کلونو په بهير کې مې له لاسه وتي وو.

پر هغه ورځ چې مې دا اثر له ګل حاجي پلازا څخه قصه خوانۍ کې دانش چاپخونې ته ورووړ، نو سخته ګرمي هم وه، ددې ترڅنګ ما سره نورې کڅوړې هم وې، چې نور ناچاپ کتابونه او يادښتونه هم په کې وو. ګل حاجي پلازا کې مې يوه سيوري ته پر کټاره ډېره لګولې وه، کله چې تلم نو کڅوړې مې ځان سره واخيستې، موټر کې کېناستم، ((ګوره قبرستان)) ته لا نه وم رسېدلی چې زړه کې مې څه ټکه پرېوته، ما ويل راځه دا کڅوړې وګوره، نه چې څه شی پاتې نه وي، کله چې مې کڅوړې راجګې کړې، لږ سپکې راښکاره شوې، دننه مې ولټولې اخوا دېخوا مې ښې واړولې، هر څومره چې ګورم کتاب نه شته، زړه مې ډيپ ولوېد، ما ويل لکه چې د څو کلونو خواري مې اوبو يووړه، حيران وم چې چېرته به رانه لوېدلی وي، ځان سره مې فکر وکړ راځه ګل حاجي پلازا ته لاړ شه، د هيلې يوازېنی ځای همغه دی، که هلته نه و نور نو زړه صبر کړه، له (صدر بازار) نه بېرته راوګرځېدم، ګرمي نو دومره زور اخيستی و، چې د چا خبر خوله يې لګوله، خو زه پر داسې غم اخته وم، پوه نه وم، چې پر څومره وخت بېرته ګل حاجي پلازا ته رسېدلی يم. همغه ځای کې چې ساعت دمخه ولاړ وم، څو ځله کښېته و پورته تېر شوم، بيا همل‌ته غلی ودرېدم، وروستی اميد مې هم له لاسه ورکړ، لس پنځه لس دقيقې همداسې ځای پر ځای ولاړ وم، چورت وړی وم، چې ترڅنګ مې يو ځوان ودرېد، ماته يې وويل يون صيب خو به نه يې؟ ما ويل ولې نه يون يم، بيا يې راته وويل څه خو به درنه پاتې نه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وي؟ ما ویل والله چې دغسې یو کتاب مې چاپ ته وړه، تیار په ترس کې خطاطي شوی و، هغه راځخه ورک شوی دی، ځکه بېرته راغلم، دې وخت کې هغه لږ موسکی غوندې شو، کځوړه یې راښکاره کړه، دا خو به نه وي، ما ویل ولې نه والله همدا دی، د کځوړې منځ مې وکوت، کتاب په کې ایښی و، پر سترګو مې رڼایي راغله، وجود مې یخ شو، ارام شو، ما ویل کور دې ودان چې پر ما دې ځومره غټ زیری وکړ. هغه وویل: زه همدلته په هغه دفتر کې کار کوم، پر دې لاره تېرېدم چې دا کځوړه مې ولیده، راجګه مې کړه، چې ومې کتل، کتاب په کې و او بیا ستا نوم پرې لیکل شوی، نو ځکه مې ځان سره وساته، ما ویل حتمي بېرته همدلته ورپسې راځې، زه خپله کتابونه کمپوزوم، ماته د کتاب درد او ستونزې معلومې دي، چې ځومره سخت کار دی، خو ځه ښه شو چې کوم بل ځای کې درنه نه دی پاتې شوی، ما ویل ډېره مننه وروره ما سره دې ډېره زیاته نېکي وکړه، څه خدمت درته وکړم، هغه ویل نه مننه، ښه کار دا وشو چې کتاب پیدا شو، ما ویل خفه ورته په دې وم، چې دا یې یوازېنۍ نسخه ده او بله یوه پاڼه هم ما سره نه شته. هغه ځوان نه مې یو ځل بیا مننه وکړه، کځوړې مې ټولې ځان سره ښې چک کړې او ژر د قصه خوانۍ پر لوري رهي شوم، د دانش چاپخونې مسئول اسدجان ساپي ته مې وویل: دا کتاب راته ژر چاپ کړه، هغه خپل ماشین ورپسې راووېست، ماته یې وویل: ځومره او په کوم کاغذ؟ ما ورته وویل مه په کاغذ پسې ګرځه او مه یې شمېر پسې، همدا اوس یې چاپ ته ورکړه، دا ټوله کیسه مې ورته وکړه، هغه ویل خدای درسره ډېره نېکي کړې ده، سملاسي یې نورزي ته وویل، ژر دا کتاب یوسه چې پسټنګ یې کړي او سبا اول همدا چاپ کړه. دا و ددې اثر یو داستان. اوس چې له هغه وخته نږدې دولس کاله تېرېږي، زه یو ځل بیا خپل اثار په دې نیت چاپوم، چې د مرګ له خطره یې وژغورم. طبیعي خبره ده، چې دا اثر ځرګندې نیمګړتیاوې لري، خو د هغه وخت ظرفیتونه هم باید په پام کې ونیول شي، لکه د انساني مغز محصول هر اثر چې له نیمګړتیاوو خالي نه وي، دا اثر هم خپلې نیمګړتیاوې لري، خو اوس چې یې زه بیا چاپوم، د همدې مشخص کلکتیف د پنځوس کلن فعالیت د ځرنګوالي په انعکاس کې ماته بې ګټې نه ښکاري. تر چاپ وروسته به (که ژوند مو ملګری و) طبعاً ددې اثر یاد شمار ګڼې د کابل پوهنتون ادبیاتو پوهنځي ته هم ورکوم، هلته به له دې اثر څخه ګټه اخیستل کېږي، په تېره بیا د مونوګرافو په تنوع کې به مرسته وکړي؛ تر یوه حده به د تکراري او کلیشه یي مونوګرافو مخنیوی وکړي. دا اثر به د ادبیاتو پوهنځي د محصلینو او استادانو مخ ته پروت وي، کله چې ددې پوهنځي لسیزې او یا شلیزې پوره کېږي، کېدی شي ځوک پرې نور څه زیات کړي او سمونې په کې وکړي. اوس چې د کمپیوټر زمانه ده او د لاس خواري کمپیوټر ته انتقال شوې، نو ټولو لیکوالو ته بویه چې خپل اثار نه یوازې د بیاچاپ له لارې خوندي کړي، بلکې د انټرنیټ ځپو ته یې هم وروسپاري، چې هم د مرګ له خطره خوندي شي او هم یې ګټه اخیستنه عامه او اسانه شي. ما د خپل کار د بشپړاوي او خوندیتوب لپاره همداسې یو لړۍ پیل کړې او له نورو لیکوالو هم هیله لرم، چې خپل کارونه په خپله تنظیم کړي او خپل اثار له ټولو احتمالي خطرونو څخه وژغوري، که چېرې دوی په خپلو اثارو کې د بیا سمون او زیاتون غوښتونکي هم وي، نو د خوندیتوب په حالت کې ورته دا کار لا اسانه کېږي. له ټولو افغان لیکوالو د همدې فرهنګي هیلې د تطبیق په هیله.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په درناوي

پوهندوی محمد اسمعیل یون

ارګ، د جمهوري رياست ودانۍ

کابل- افغانستان

د ۱۳۸۷ل کال د کب ۲۰مه نېټه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

څو خبرې او د ليکوال پېژندګلوي

دغه رساله (د کابل پوهنتون د ژبو او ادبياتو پوهنځي د پنځوسو کلونو پښتو کتابښود) د ۱۳۷۵ل کال په لومړنيو ورځو شپو کې، يون صاحب د کتابت په خاطر ماته راکړه، ما هم په خوشالۍ سره د کتابت پر چارو پيل وکړ او تر څه مودې ځنډ وروسته مې خپل کار سرته ورساوه. کله چې د کتاب چارې ترسره شوې، رساله مې د هغه ليکوال ته ور وسپارله. د رسالې د ورسپارلو په جريان کې يون صاحب پر خپلې رسالې د څه ليکنې پېرزوينه راباندې وکړه، چې دا دی د همدغې پېرزوينې له مخې غواړم څو شېبې د يادې شوې رسالې او بيا د ګران يون پر پېژندګلوۍ درسره وغږېږم.

تر دغې رسالې دمخه دوه نور کتابونه په دغه برخه کې د چاپ له ډګره راوتلي دي. لومړنی کتاب د ښاغلي ليکوال رازمحمد ويښ دی، چې (پښتو کتابونه) نومېږي. په دغه کتاب کې د برټش موزيم د پښتو کتابونو د معرفۍ ترڅنګ دننه په هېواد کې د چاپ شويو کتابونو يو فهرست هم ورکړل شوی دی. دويم کتاب د هېواد نوميالي ليکوال او محقق ښاغلي حبيب الله رفيع په دوو ټوکونو کې ليکلی، چې (پښتو پانګه) نومېږي.

همدارنګه په دغه برخه کې عتيق الله پژواک هم يوه بريالۍ هڅه کړې ده، چې په خپل وار د يادونې وړ ده.

دغه رساله چې اوس ستاسو په لاس کې ده له يادو شويو کتابونو څخه يو څه توپير او نوی والی لري او هغه دا چې دا رساله د يو مشخص کلکتيف د استفادې په غرض ليکل شوی او هم په ځانګړې ډول د پنځوسو کلونو په بهير کې د کابل پوهنتون د ژبو او ادبياتو پوهنځي د استادانو او فارغانو له پېژندګلوۍ سره سره د هغوی د اثارو او هم د مونوګرافونو بشپړه معرفي نامه ده.

دغه رساله په داسې وخت او حالاتو کې ليکل شوې ده، چې په وطن کې د اور او وينو سيندونه جاري وو، د ډاډ او اطمينان هېڅ څرک نه لګېده او د پوره نهيليو ورځې شپې وې، څو ک چې په هغو حالاتو کې دلته مېشت وو، سره له ډېرې وېرې او ترهې يې د ورځني ژوند بارونه کاږل. زموږ ليکوال د هغې اورنۍ مينې له مخې چې له خپلې ژبې او خپل فرهنګ سره يې لري، په همدغو اور ورينو شېبو کې خپله رساله وليکله او د هغه د بشپړتيا په خاطر د ګوليو، راکټونو او بمونو په باران کې کتابتون په کتابتون وګرځېد او ډېر کتابونه يې پسې وکتل.

ددغې رسالې ژبه ډېره خوږه او روانه ده، بې ځايه حاشيه روي په کې نه را ترسترګو کېږي، په ډېرو لنډو او ورو جملو کې ډېر څه په کې بيان شوي دي. کومه وروستۍ خبره چې غواړم ددغې درنې رسالې په باب وکړم، هغه داده چې کېدی شي د ځينو تخنيکي ستونزو له امله لا هم د ډېر شمېر ليکوالو او د هغو د اثارو او هم مونوګرافونو ياد په دې رساله کې راغلی نه وي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په پای کې هیله څرګندوم، چې دغه رساله لکه څنګه چې ښایي همداسې ډېره ګټوره او اغېزمنه ثابته شي او هغه ستونزې چې له دې امله راپېښې دي له دې سره له منځه لاړې شي.

یون صاحب په خپلې رسالې کې د ګڼ شمېر وتلو او نومیالیو لیکوالو او د هغو د پښتو اثارو پېژندګلوي درسره کوي او زه غواړم چې د یون صاحب د ژوند هېنداره درته وځلوم.

پر افغانستان او افغاني فرهنګ او خپلې ژبې اورنی مین پوهیالی محمد اسمعیل یون د ارواښاد محمدخان زوی د ۱۳۴٦ل کال پر کب میاشت د لغمان ولایت د الینګار ولسوالۍ د نیازیو په یوې روښنفکرې کورنۍ کې زېږېدلی دی. لومړنۍ زده کړې یې په الینګار ولسوالۍ کې سرته رسولي، پر ۱۳٦٦ل کال کې له خوشال خان لېسې نه فارغ شوی دی. تر فراغت وروسته پر ۱۳٦۷ل کال د کابل پوهنتون د ژبو او ادبیاتو پوهنځي پښتو څانګې ته لاړ او پر ۱۳۷۰ل کال له نوموړې څانګې فارغ او پر همدې کال د پښتو څانګې د علمي کادر غړی شو.

یون صاحب تراوسه پورې دا لاندې ادبي فعالیتونه ترسره کړي دي:

۱ -هیلې، ګډ شعري جونګ، راټولونه، ۱۳٦۷ل کال چاپ.

۲ -نیمګړي ارمانونه، د حیران د شعرونو جونګ، سریزه او راټولونه، ۱۳٦۹ل کال چاپ.

۳ -د لوونو فصل، ګډ شعري جونګ، راټولونه، ۱۳٦۹ل کال چاپ.

٤ -د استاد الفت نثري کلیات، سریزه او راټولونه، ۱۳۷۰ل کال چاپ.

۵ -استاد زیار د پښتني فرهنګ یو ځلاند ستوری، څېړنیز اثر، ۱۳۷۳ل کال چاپ.

٦ -مېکور، د شعرونو مجموعه، د لیکوالو انجمن، ۱۳٦۹ل کال چاپ.

۷ -د نازو انا یاد، سریزه او د مقالو راټولونه، ۱۳۷۰ل کال چاپ.

۸ -د محمدګل خان مومند اند و ژوند ته یوه لنډه کتنه، ۱۳۷۳ل کال چاپ.

۹ -د کابل پوهنتون د ژبو او ادبیاتو پوهنځي د پنځوسو کلونو پښتو کتابښود، همدا رساله.

همدارنګه د شعرونو دویمه مجموعه یې هم چاپ ته تیاره ده، چې یوه زیاته برخه یې په ځینو پښتو خپرونو کې چاپ او خپره شوې ده.

په سپېڅلې پښتني مینه

صدیق الله بدر

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددې اثر اړتیاوې، نیمګړتیاوې او بریاوې

د ۱۳۷۳ل کال پر لړم میاشت ، چې پوهنتون د څووم ځل لپاره د پرله پسې جګړو له امله، له تجارت، جمهوریت، زرغونې لېسو، له پلان وزارت، کابل پولیتخنیک او د امام زمان له تکیه خانې څخه د خیرخانې مېنې په درېیمه برخه کې د سرور کاینات مسجد ته په مهاجرت مجبور شوی و، نو په همدې ترینګلي او جګړه ییز حالت کې د پوهنځي د هغه وخت د مشرتابه له خوا وپتېیل شوه، چې د ژبو او ادبیاتو پوهنځي (پنځوسمه کلیزه) ونمانځل شي.

په همدې نیت ما ته هم بلنه راکړل شوه، چې د ادبیاتو پوهنځي د ټول ژوند په بهیر کې د دې پوهنځي د ځینو نامتو استادانو پر ادبي خدمتونو په ځانګړې ډول پر اثارو لیکنه وکړم. ما چې کله په دې باب د کتابونو پاڼې واړولې نو خدای(ج) شاهد دی، چې لیکنه وار په وار اوږدېدله. یو ځل بیا راته هغه اړتیا رادمخه شوه، چې موږ ورسره په پوهنځي کې د زده کړې پر وخت مخامخ وو. زموږ د تحصیل په وخت کې د محصلینو غټه ستونزه دا وه، چې هېڅ داسې کیلي موجود نه وه، چې د هغې په زور دې محصلین د ادبیاتو د لویې نړۍ ور پرانیزي او په دې لویې دنیا کې دې د خپل اند، ذوق او موخې نیلي وځغلوي.

هر چا چې به کومه وړه لیکنه هم کوله، نو اخځونو او کتابونو پسې به سرګردانه و، ان دا چې استادانو به په رسمي توګه سیمینار او کورنۍ دنده وروسپارله، بیا به هم د کتابونو په لټون او پیداکېدن کې پاتې راغلل، کله کله خبره تر دې بریده هم رسېدله چې استادان به هم د پوره اخځونو په ورکړه کې له ستونزو سره مخامخېدل.

دا ستونزه د پای لیکونو (مونوګرافونو) د لیکلو پر وخت لا ډېره څرګندېدله، فارغان به یو او بل ماخذ پسې لالهانده وو. څرنګه چې په پښتو څانګه کې د تېرو کلونو دمونوګرافونو بشپړ کتابښود او نومښود موجود نه و، نو داسې هم شوي چې یوه ټاکلې موضوع څو تنو فارغانو ته ورکړل شوې ده. د کتابونو او یا هم د اخځونو نشتوالي له کبله ځینو استادانو خپلو فارغانو ته ډېره ساده او بسیطه موضوع هم ټاکله، چې له آره په یو پایلیک لیکلو نه ارزي.

ځینې داسې اشخاص هم له ادبیاتو پوهنځي څخه فارغېدل، چې په پای کې یې د (شلو) ادبي کتابونو نومونه هم په پرله پسې ډول اخیستلی نه شول، هغه چا چې له ادبیاتو سره یې پوره مینه لرله، د هغو لپاره هم دا امکان موجود نه و، چې په خپله ټاکلې څانګه کې تېر شوي کارونه ترسترګو تېر او پر نورو کېدونکو باندې غور وکړي.

همدغو نیمګړتیاوو ما کې دا ولوله پیاوړې کړه، چې لږ تر لږه په دې برخه کې داسې یوه هڅه وکړم، چې د ژبو او ادبیاتو پوهنځي ځانګړي ډول په پښتو څانګه کې دغه تشه که پوره ډکه نه شي، نو د محصلینو یو څه اړتیا خو حل کړي.

لکه څنګه چې ددې رسالې له نامه څخه ښکاري په دې کتابګوټي کې هڅه شوې، چې د پښتو کتابونو پېژندنه وشي، خو ځای نیم په کې د ځینو لیکوالو د یو نیم فارسي کتاب یادونه هم راغلې. داسې ټاکل شوې وه، چې د یو بشپړ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کتابښود په څېر به د هر کتاب څه ناڅه پوره پېژندنه راځي، خو د تخنيکي ستونزو او د ځينو تذکرو د نابشپړ ثبت په وجه دا هيله پوره نه شوه. ځينو ځايونو کې د کتاب د چاپ کلونه او خپرندوی ارگانونه هم پاتې شول. يوازې د ليکوالو په همهغې پېژندنې بسنه وشوه چې په ادبياتو پوهنځي پورې اړه لري. څرنگه چې د ادبياتو پوهنځي تراوسه پورې بېلابېل پړاوونه وهلي او بېلابېل نومونه يې غوره کړي، ځينې ځانگې يو وخت په ادبياتو پوهنځي پورې تړلې، خو وروسته بيا خپلواک پوهنځي ورڅخه جوړ شوي، دلته هم د هغو د استادانو او نورو ليکوالو د هغو اثارو يادونه شوې، چې دوی د ادبياتو له پوهنځي سره وخت ناوخت تړښت لرلی دی.

د يو شمېر هغو استادانو د يادون امکان هم ميسر نه شو، چې په بېلابېلو وختونو کې يې په پوهنځي کې د استادۍ دنده سرته رسولې او اثار يې ليکلي، همدارنگه د ځينو هغو فارغانو ياد چې د اثارو خاوندان دي. دا ددې اثر بله نيمگړتيا ده. له علمي او د کتابښودنې له ميتود سره سم هم د دې کتاب محتويات برابر شوي نه دي. يوازې د وخت اړتيا په پام کې نيول شوې ده او همدا ډول نورې ډېرې نيمگړتياوې، خو د پښتو مل دی: ((تور توتان- له ياره قربان)) خو زه په دې خوښ يم، چې ما د خپل احساس بار تر دې دمه راورساوه، دعلمي نيمگړتياوو د بشپړاوي لپاره نورو ته خپله هيله ورغځوم. خو له دې سره سره که زما دا نيمگړی زيار د پښتو ژبې او ادب مينانو، پالونکو په ځانگړي ډول د ادبياتو پوهنځي د راتلونکو محصلينو د گټې اخيستنې، د هغوی د ادبي کړاو په اسانۍ او نورو ادبي چارو کې په درد ولگي او له اړتياوو يوه اړتيا پوره کړي، نو دا به زما ددې او هغې بلې نړۍ د روحي ارامتيا او ډاډ سبب شي.

په ټوله انساني او پښتني مينه

پوهيالی محمداسمعيل يون

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ژبو او ادبیاتو پوهنځي لنډه تاریخچه

))د ژبو او ادبیاتو پوهنځی د ۱۳۲۳ل کال د لړم (عقرب) پر میاشت جوړ شو. پر دې وخت د ژبو او ادبیاتو پوهنځی ((د ادبیاتو فاکولته)) په نامه یادېده. دغه مهال په کابل پوهنتون کې یوازې درې پوهنځي (طب، حقوق او ساینس) جوړ شوي وو.

پر ۱۳۲۷ل کال ښځینه قشر ته هم ددې زمینه برابره شوه چې په ادبیاتو پوهنځي کې زده کړې وکړي. پر دې مهال دې برخې د نارینه وو له برخې څخه جلا او بېلې خپلې درسي چارې پرمخ وړلې.

پر ۱۳۲۹ل کال د ادبیاتو د فاکولتې د محصلینو شمېر تر (۸۰) تنو څخه زیات و، پر ۱۳٦٥ کال دا شمېر (۱٤۰۰) تنو ته ورسېده، پر ۱۳٥۹ کال د هغو کسانو لپاره چې د ورځې یې د ځینو ستونزو له کبله نه شول کولای درسي چارو ته حاضر شي، د ادبیاتو د شپې پوهنځی جوړ شو.))(1(

د ادبیاتو پوهنځي د جوړولو موخه دا وه، چې د هېواد ځوان نسل د فرهنګپالنې او فرهنګیالۍ په روحیه وروزي، د خپل هېواد له تاریخ او ثقافت څخه یې خبر کړي او په دې ډول د خپل هېواد له فرهنګ څخه بهرنیان او د هغو له فرهنګ او ژبو سره خپل هېوادوال اشنا کړي. له دې پرته د مسلکي ښوونکو روزنه او په بېلابېلو پوهنیزو او ادبي برخو کې د مسلکي کادرونو، څېړونکو او لیکوالو روزنه د پوهنځي بله موخه وه.

))د ۱۳٤۰ او ۱۳٤٤ کلونو ترمنځ د ژورنالیزم، الماني او فرانسوي ژبو څانګې هم په دې پوهنځي کې جوړې شوې. څرنګه چې پر دې وخت په ادبیاتو پوهنځي کې پر ژبو او ادبیاتو سربېره نور علوم، چې بشري علوم هم په کې شامل وو، تدریسېدل، نو پر ۱۳٤٤ لمریز کال ((د ادبیاتو او بشري علومو پوهنځي)) په نوم ونومول شو او پر ۱۳٥۸ل کال ((د ژبو او ادبیاتو پوهنځي)) په نوم یاد شو.

د ۱۳٥۲- ۱۳٦۲ ل کلونو په واټن کې په ادبیاتو او بشري علومو پوهنځي کې یو لړ بدلونونه رامنځته شول، پر ۱۳٥۳ل کال کله چې د تعلیم او تربیې پوهنځی لغوه شو، نو د هغه پوهنځي د انګلیسي ژبې او ادبیاتو څانګه، د اجتماعي علومو ډیپارټمنټ، د تعلیم او تربیې ډیپارټمنټ او نور تشکیلات د ادبیاتو او بشري علومو په پوهنځي پورې وتړل شول او په دې ډول ددې پوهنځي علمي فعالیتونه نور هم زیات شول.

وروسته ډیپارټمنټونو او ځینو نورو څانګو زیاته پراختیا وکړه او ځینې ډیپارټمنټونه له دغه پوهنځي څخه بېل شول او د یوه ځانګړي پوهنځي بڼه یې غوره کړه.

پر ۱۳٥۸ل کال د ادبیاتو او بشري علومو له پوهنځي څخه د جغرافیې ډیپارټمنټ بېل او د علومو پوهنځي له جیولوژي اوسرولوژي ډیپارټمنټ سره یوځای شو او په ګډه یې له ځمکپوهنې څخه د ژورنالیزم، تاریخ او اجتماعي علومو ډیپارټمنټونه بېل او پر ۱۳٥۸ل کال یې د ((اجتماعي علومو پوهنځی)) جوړ کړ، وروسته پر ۱۳٦٥ل کال د تاریخ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

او فلسفې پوهنځي پر کار پیل وکړ، دغه راز د ۱۳٦۳ل کال د چنګاښ پر ۱۸مه نېټه د ښکلو هنرونو اختصاصي ډیپارټمنټونه له ژبو او ادبیاتو پوهنځي څخه بېل او ((د ښکلو هنرونو پوهنځي)) په نوم يې مستقل پوهنځی جوړ کړ).1(

تر ۱۳۷۰ل کاله پورې د ژبو او ادبیاتو پوهنځي په تشکیلاتي جوړښت کې (۹) ډیپارټمنټونه: (پښتو، دري، اوزبکي، روسي، هسپانوي، فرانسوي، الماني، عربي او انګلیسي) موجود وو.

پښتو څانګه د ۱۳۳۵ل کال په وروستیو کې ((د فلسفې او ادبیاتو له څانګې څخه بېله او مستقله څانګه شوه)).

د ژبو او ادبیاتو پوهنځي د خپل عمر د (۵۰) کلونو په واټن کې په زرګونو علمي او کاډمیک کادرونه ټولنې ته وړاندې کړي دي.

))یوازې په یوه لسیزه (۵۷-٦۷) کې په ادبیاتو پوهنځي کې (٤۵۹۲) تنه محصلین شامل شوي او (۱۷۱۷) تنه فارغ التحصیلان یې هېواد ته وړاندې کړي دي.

دلته به د ژبو او ادبیاتو پوهنځي د فارغانو یو لښتلیک (جدول) راوړو، چې د هغو فارغانو د څرنګوالي څرګندویي کوي:

د فراغت کال	د فارغانو شمېر
))۱۳۲۷ل کال لومړۍ دوره	۳ تنه
۱۳۲۸ل کال	۷ تنه
۱۳۲۹ل کال	۹ تنه
۱۳۳۰ل کال	۱۹ تنه
۱۳۳۱ل کال	۱٤ تنه
۱۳۳۲ل کال	۲۰ تنه
۱۳۳۳ل کال	۲٦ تنه
۱۳۳٤ل کال	۲۵ تنه
۱۳۳۵ل کال	۱۵ تنه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۳۳٦ کال	۱۸ تنه
۱۳۳۷ کال	۲۷ تنه
۱۳۳۸ کال	۲٦ تنه
۱۳۳۹ کال	۳۲ تنه
۱۳٤۰ کال	۳۵ تنه
۱۳٤۱ کال	٤۱ تنه
۱۳٤۲ کال	٦۲ تنه
۱۳٤۳ کال	۵٦ تنه
۱۳٤٤ کال	٦۳ تنه
۱۳٤۵ کال	۵۸ تنه
۱۳٤٦ کال	۷۱ تنه
۱۳٤۷ کال	۹۵ تنه
۱۳٤۸ کال	۱٤۲تنه
۱۳٤۹ کال	۱٤۳تنه
۱۳۵۰ کال	۷۱ تنه
۱۳۵۱ کال	٦۷ تنه
۱۳۵۲ کال	۷۷ تنه
۱۳۵۳ کال	۱۵۸ تنه
۱۳۵٤ کال	۱٤٤ تنه
۱۳۵۵ کال	۲۵٦ تنه
۱۳۵٦ کال	۱٦۷ تنه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۳۵۷ال کال	۲۳۵ تنه
۱۳۵۸ال کال	۱۸٤ تنه
۱۳۵۹ال کال	۱۲۸ تنه
۱۳٦۰ال کال	۱۵۵ تنه
۱۳٦۱ال کال	۱٤۹ تنه
۱۳٦۲ال کال	۱۸٤ تنه)1(
۱۳٦۳ال کال	۱۲۰ تنه
۱۳٦٤ال کال	۸۸ تنه
۱۳٦۵ال کال	۱٦٤ تنه
۱۳٦٦ال کال	۱٤٤ تنه
۱۳٦۷ال کال	۹۱ تنه
۱۳٦۸ال کال	۱۵۲ تنه
۱۳٦۹ال کال	۱۱۹ تنه
۱۳۷۰ال کال	۱۸۵ تنه
۱۳۷۱ال کال	؟
۱۳۷۲ال کال	؟
۱۳۷۳ال کال *	؟

((پر ۱۳٦۷ال کال د ادبیاتو پوهنځي د استادانو شمېر (۱۳٦) تنه ته رسېده، چې له هغې جملې څخه (۱۰) تنه د دوکتورا د درجې لرونکي، (٤۵) تنه د ماسترۍ درجې لرونکي او پاتې يې ليسانس و))(۱)

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ۱۳٦۳ل کال په دویمه نیمایي کې د ژبو او ادبیاتو پوهنځي په پښتو او دري څانګو کې د ماسټرۍ پروګرام پیل شو، چې د یو څو دورو تر فراغت وروسته دا پروګرام له ځنډ سره مخامخ شو. پښتو، دري او روسي څانګو د یو ټاکلي وخت په جریان کې د ماسټرۍ پروګرام پر مخ وړی دی.

تر ۱۳۷۰ ل کال پورې د ژبو او ادبیاتو پوهنځي په منځني ډول هر کال (٦۰) تنه فارغان ټولنې ته وړاندې کړي دي.

د ژبو او ادبیاتو پوهنځي له ۱۳۵۸ل کال څخه تر ۱۳٦۵ کاله پورې پر مستقلو کتابونو سربېره د لیسانس دورې لپاره (۱۷۰) عنوانه لکچرنوټونه چاپ او خپاره کړي دي، دغه راز د ژبو او ادبیاتو پوهنځي د خپل (۵۰) کلن فعالیت په بهیر کې یو شمېر بهرني محصلین هم روزلي، دا محصلین اکثراً له بهر څخه د پښتو او دري ژبو د زده کړې په خاطر راتلل، هغو بهرنیانو چې د ژبو او ادبیاتو پوهنځي په پښتو څانګه کې زده کړې کړي دادي:

ګڼه	نوم	په پوهنځي کې د شاملېدو نېټه	ملت	څانګه
۱	عارف عثمانوف	۱۳۳۷ل کال	ازبک-شوروي	پښتو
۲	حسن الشیخ	//	مصري	//
۳	فنګ ګواتای	۱۳۳۸ل کال	چینایي	//
٤	وانګ خوخای	//	//	//
۵	تونګ شن یانګ	//	//	//
٦	چن مین	//	//	//
۷	تولی کن	//	//	//
۸	چي ده ون خای	//	//	//
۹	تاکشی کتو فوجي	۱۳۳۸ل کال	جاپانی	پښتو
۱۰	دلترفل فیشرارکیالوجسات لاوس	//	>المانی	//
۱۱	نواته	۱۳۳۹ل کال	جاپانی	//
۱۲	عبدالرحیم	۱۳٤۰ل کال	شوروي	//
۱۳	بیک مراد	//	//	//
۱٤	پریت پتنګهـ کتیوریا	۱۳٤۳ل کال	هندي	//
۱۵	مګنی ګراس نیید	۱۳٤٤	امریکایي	//
۱٦	لین چانګ پاو	//	چینایي	//

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۷	شنگ توشینگ	//	//	//
۱۸	موتی فو	//	//	//
۱۹	توسترلایس راس موسنت	//	ډنمارکی	//
۲۰	مسن راسه مارکو ویس	۱۳٤٥ل کال	یوګوسلاویایي	//
۲۱	هرلندنا ایالایز	۱۳٤٦ل کال	امریکایي	//
۲۲	جي پل کوپریت لویز	//	//	//
۲۳	سموت پتریسا	//	انګلنډی	//
۲٤	جني کانیوا	//	شوروي	//
۲٥	چي پوسو روزبا	//	//	//
۲٦	کارنیکوف	//	//	//
۲۷	میرزاګیروا	۱۳٤٦ل کال	//	//
۲۸	کرولیف	//	//	//
۲۹	میکولویچ ترنول ولیکی	//	//	//
۳۰	ولادیمیر کولویویچ دوکوف	//	//	//
۳۱	نانچینکو	//	//	//
۳۲	یارکو	//	//	//
۳۳	اسپرنابلینا	//	//	//
۳٤	د- ن چیوا	۱۳٤۷ل کال	بلغاریایي	//
۳٥	جناسولیتر	//	چلکوسلواکیایي	//
۳٦	پخلیناتاتانیانیکو لینا	۱۳٤۹ل کال	شوروي	//
۳۷	میکرون حرګالینا چولیا	//	بلغاریایي	//
۳۸	ګولد یکرویز	//	امریکایي	//
۳۹	مګنی ګوردن کی	//	//	//
٤۰	عضاف السید زیران	۱۳٥۱	مصري	//
٤۱	کونیکن اینا ماروتا	//	فنلندي	//
٤۲	انتررابرت ستی چن ارتر	//	برتانیایي	//
٤۳	اینابما ریاتا	//	فنلنډي	//
٤٤	ماریاتا	۱۳٥۲ل کال	بلغاریایي	//
٤٥	الین	۱۳٥۲ل کال	بلغاریایي	//

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

٤٦	برناردس کنګه	۱۳۵٤ل کال	بلغاريايي	//
٤٧	ګنرين ای نوراس	۱۳۵۲ل کال	امريکايي	//
٤٨	رونالد چترنګی	//	کاناډايي	//
٤٩	مارياششتز	//	کاناډايي	//
۵۰	اسکره شنيده	۱۳۵۲ل کال	امريکايي	//
۵۱	فلپ هرزيج	//	//	//
۵۲	وپر اپاستواله	//	//	//
۵۳	وزيلا زخاراوايا	//	بلغاريايي	//
۵٤	کارتيرو	//	برازيلی	//
۵۵	يادويکه	۱۳۵۳ل کال	پولنډی	//
۵٦	برنارد ګنګ	۱۳۵۵ل کال	برتيانيايي (1)	//

(1) اسدالله حبيب: د اجتماعي علومو مجله، کابل پوهنتون، ۱۳٦۵ل کال، (۱-۱۸ مخونه)

(1)پوهنتون کابل در ده سال اخير، ۱۳٦۷ل کال، کابل پوهنتون، ۱۲-۱٤ مخونه.

(1)پوهاند عبدالرزاق زهير، پوهنځی ادبيات در (٤۰) سال اخير، ۱۳٦٤ل کال، ۳۰-۳۱ مخونه.

(۱) پوهنتون کابل در ده سال اخير، ۱۳٦۷ل کال، کابل پوهنتون، ۱۲-۱٤ مخونه.

-*۱۳۷۱-۱۳۷۳کلونو کې د جګړو له امله د پوهنځي د فارغانو شمېر دقيق معلوم نه دی.

(1)پوهنځی ادبيات در چهل سال اخير.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژبو او ادبياتو پوهنځي چاپ کړي کتابونه

له ۱۳۲۳-۱۳۷۰ ل کاله پورې د ژبو او ادبياتو پوهنځي له خوا يو زيات شمېر علمي، ادبي او هنري غونډې او سيمينارونه جوړ شوي، دغه راز د ادبياتو پوهنځي له خوا يو شمېر علمي موضوعات تحقيق او څېړل شوي او يو لړ کتابونه خپاره شوي، چې موږ به دلته ددې ډول اثارو نوموونه واخلو:

۱ -د پښه يانو شفاهي ادبيات.

۲ -په افغاني ټولنو کې د ښځو اجتماعي وضع.

۳ -انگېرنې، کرکې او کړنې: زېورالدين زېور او سپوږمۍ نوري، ۱۳۴٦ل کال چاپ.

٤ -د خوشال د کلياتو انساني قاموس.

٥ -پښتو ويي پوهنه؛ مجاور احمدزيار، ۱۳۵۷ل کال چاپ.

٦ -پښتو پښويه (گرامر)، مجاوراحمد زيار، ۱۳٦۲لمريز کال چاپ.

۷ -د غلام محی الدين افغان افکار او اثار، ۱۳٦۲ل کال چاپ.

۸ -د پښتو ادبياتو تاريخ (دويم ټولگي لپاره)، ډاکټر زېورالدين زېور، ۱۳۵۸ل کال.

۹ -د پښتو ادبياتو تاريخ (درېيم ټولگي لپاره)، ډاکټر زېورالدين زېور، ۱۳٦۸ل کال چاپ.

۱۰ -د پښتو ادبياتو اوسنۍ دوره، (درېيم ټولگي لپاره)، ډاکټر زېورالدين زېور، ۱۳٦۰ل کال چاپ.

۱۱ -اوسني ادبيات، ډاکټر زېورالدين زېور، ۱۳٦۱ل کال.

۱۲ -د پښتو اصطلاحي قاموس، ډاکټر زېورالدين زېور، ۱۳٦۱ل کال چاپ.

۱۳ -د پښتو گرامر، زرغونه زېور، ۱۳٦۰ل کال چاپ.

۱٤ -د پښتو نحو، زرغونه زېور، ۱۳٦٦ل کال چاپ.

۱۵ -د پټې خزانې فرهنگ، پوهاند عبدالشکور رشاد.

۱٦ -د پښتو ادبي سبکونه،

۱۷ -د پښتو ادبياتو تاريخ، لومړی ټوک، پوهاند حبيبي، ۱۳۵٤ل کال چاپ.

۱۸ -د گولډ شتيت پښتو فرهنگ، پوهاند رشاد، ۱۳۵٦ل کال چاپ.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۹ -د جبر او اختیار ډیالکټیک، پوهاند مجروح ، ۱۳۵٦ل کال چاپ.

۲۰ -ژبنۍ څېړنې، پوهندوی شاکر.

۲۱ -د وږمې مجلې د تاریخي مضامینو فهرست، تدوین لامان مراد.

۲۲ -تاریخي پېښې، عبدالروف بېنوا.

۲۳ -پښتو متون، لومړی ټوک، عبدالرزاق زهیر.

۲٤ -پښتو متون، دویم ټوک، عبدالرزاق زهیر.

۲۵ -د بایزید روښان خیرالبیان.

۲٦ -پښتو مصادر، محمداعظم ایازی.

۲۷ -انشا او پښتو ادب، پاینده محمد زهیر.

۲۹ -د تاریخ په باره کې، محمد حسن ضمیر ساپی.

۳۰ -د پښتو گرامر، هربرت پنزل، د محمد رحیم الهام ژباړه.

۳۱ -خلاصة المریدن، شمس الدین کاکړ، د پوهنوال میرحسین شاه اهتمام او مقدمه.

۳۲ -د افغان یاد

۳۳ -د خلکو تجربې

۳٤ -د غرونو څوکې، عبدالکریم پتنگ.

۳۵ -پښتو نوی مصدر.

۳٦ -نومورکي مورخین، پوهاند حبیبي

۳۷ -فواید فقیرالله.

۳۸ -د میا فقیرالله پېژند لیک.

۳۹ -اسماء الحسنی.

د ژبو او ادبیاتو پوهنځي پر پښتو کتابونو سربېره د وږمې مجله هم په پښتو ژبه تر ۱۳۳٦ل کال راهیسې بیا تر شپېتمو کلونو پورې خپره کړې ده.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

((د وړمې مجلې لومړۍ ګڼه د ۱۳۳٦کال د تلې پر میاشت چاپ شوه)) (1). همدغه راز دغه پوهنځي د علمي، ادبي او هنري مسایلو په باب په لسګونو سیمینارونه جوړ کړي او یو زیات شمېر لکچرنوټونه او نور درسي مواد یې چاپ او خپاره کړي دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ژبو او ادبياتو پوهنځي استادان او د هغوی کتابونه

١ -پوهاند عبدالحی حبيبي:

لوی استاد پوهاند عبدالحی حبيبي زموږ د هېواد د معاصر فرهنگ او ادب د لويو خدمتگارانو له جملې څخه دی. استاد له يوې خوا د هېواد د فرهنگ د پرمختگ او زرغونتيا لپاره گڼ شمېر اثار وليکل او له بلې خوا يې د فرهنگي او علمي مرکزونو په جوړولو کې هم کارنده ونډه واخيستله، استاد د يو شمېر نورو فرهنگي بنسټونو ترڅنگ د ژبو او ادبياتو پوهنځي د رغښت په کار کې هم خپلې هلې ځلې نه دي سپمولي او د هېواد ددغه فرهنگي بنسټ په جوړښت او فعاليت کې يې سترياوې گاللي دي. استاد پر ١٣٢٣ل کال (د ژبو او ادبياتو پوهنځی د تاسيس له کال څخه) تر ١٣٢٥ل کال پورې د ژبو او ادبياتو پوهنځي د رئيس په توگه پاتې شوی)1 (((او تر دې وروسته يې هم پر بېلابېلو وختونو د ژبو او ادبياتو پوهنځي د پښتو او دري ژبو او ادبياتو استاد پاتې شوی دی.

تراوسه پورې د هېواد په دننه او بهر کې د استاد تر (١٠٠)زيات ادبي او علمي اثار چاپ شوي دي، د استاد زيات اثار په دري ژبه خپاره شوي دي او يو شمېر يې هم په عربي او اردو ژبو خپاره شوي دي.

څرنگه چې موږ دلته د پښتو اثارو کتابښود ترتيبوو، نو دلته به د استاد د هغو کتابونو نومونه واخلو، چې په پښتو ژبه ليکل شوي او پر بېلابېلو وختونو خپاره شوي دي.

))١ -د خوشال خټک مرغلرې (د خوشال خټک کليات) سمون مقابله، تعليقات او مقدمه، کندهار، ١٣١٦ل کال چاپ.

٢ -د عبدالقادر خټک دېوان؛ سمون، مقابله، تعليقات او مقدمه، کندهار، ١٣٣٧ل کال چاپ.

٣ -پښتو او پښتونواله: کندهار، ١٣٣٧ل کال چاپ.

٤ -پسرلنۍ سندره، پښتو منظومه: کندهار، ١٣١٧ل کال چاپ.

٥ -د احمدشاه بابا دېوان: سمون، مقابله او مقدمه، کابل، ١٣٢٢ل کال چاپ.

٦ -پټه خزانه: تصحيح، تعليق او دري ترجمه، کابل، ١٣٢٢ ل کال چاپ، تهران، ١٣٤٠ل کال چاپ، کابل، ١٣٥٤ درېيم چاپ، کابل، ١٣٥٧ل کال څلورم چاپ، کابل پوهنتون.

٧ -د پښتو ادبياتو تاريخ لومړی ټوک.

٨ -د پښتو ادبياتو تاريخ دويم ټوک، کابل ١٣٢٤ل کال چاپ.

٩ -پښتانه شعرا لومړی ټوک؛ کابل، ١٣٢٠ل کال چاپ.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۰ -د پښتو ادبياتو تاريخ: د ادبياتو پوهنځي د درېيم ټولګي لپاره، ۱۳٤۷ ل کال چاپ.

۱۱ -د افغانستان پېښليک (کرونولوجي)) کابل، ۱۳۵۳ل کال چاپ.

۱۲ -د پښتو ادبياتو تاريخ: د ادبياتو پوهنځي د څلورم ټولګي لپاره، ۱۳٤۷ل کال چاپ.

۱۳ -د البيروني کتابښود: کابل ۱۳۵۲ل کال چاپ.

۱٤ -په اوسني پښتو شعر کې د ژوند څپې: کابل ۱۳٦۰ل کال چاپ.

۱۵ -پير روښان، د خيرالبيان مقدمه: کابل ۱۳۵۳ل کال چاپ.

۱٦ -د پښتو ادب په تاريخ کې قصيده: کابل ۱۳۵۷ل کال چاپ.

۱۷ -پښتو د تاريخ او لغت په رڼا کې: کابل ۱۳٤۷ل کال.

۱۸ -د پښتو ژبې او ادب موقف د مرکزي اسيا د خلکو په تمدونونو کې: (په پښتو او انګليسي) ژبه خپور شوی، کابل، ۱۳۵٦ل کال چاپ.

۱۹ -د شيخ الاسلام عبدالله انصاري سيرت او شخصيت: کابل ۱۳٤۱ل کال چاپ.

۲۰ -د خوشال سواتنامه: مقدمه او تعليقات، کابل ۱۳۵۸ل کال چاپ.

۲۱ -د امير علي شېر فکري او سياسي شخصيت: کابل ۱۳٦۰ ل کال چاپ.

۲۲ -پښتو نثر ته کره کتنې: کابل، ۱۳٦۰ل کال چاپ.

۲۳ -اسماني نغمې او لاهوتي سرودونه: کابل ۱۳٦۱ل کال چاپ.

۲٤ -تذکرة الاوليا، کابل ۱۳٦۲ل کال چاپ.))(1)

دغه راز د استاد حبيبي يو شمېر نورې ليکنې د هېواد په بېلابېلو خپرنيو ارګانونو کې لکه: وږمه، کابل، عرفان مجلو، زېرې، ازاد افغانستان جريدو او ځينو نورو خپرونو کې خپرې شوې دي او هم يې د يو شمېر ليکوالو پر ادبي، تاريخي او نورو اثارو ليکنې، حاشيې، تعليقات او سريزې ليکلې دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲ -غلام جیلاني جلالي:

نوموړی هم د هېواد د ملي فرهنګ له لویو خدمتګارانو څخه و، پر خپل وخت یې یو زیات شمېر اثار لیکلي، د اثارو زیاته برخه یې په پارسي ژبه لیکلې، خو په پښتو ژبه کې یې هم د یادونې وړ اثار لیکلي دي. نوموړی ((پر۱۳۲۵ل کال په ادبیاتو پوهنځي او منځني دارالمعلمین کې د پښتو او دري ژبو استاد پاتې شوی دی (۱).)) دا دی دلته ددغه استاد د پښتو اثارو یادونه کوو:

))۱-د مصر مختصر تاریخ له ۵۰۰ ق م څخه تراوسه: د کابل کالنۍ ۳ ګڼه کې چاپ شوی دی.

۲ -د اولي اعدادې تاریخ، ناچاپ.

۳ -د افغانستان د طبیعي جغرافیې په باب یوه رساله: د ۱۳۱۳ل کال د کابل کالنۍ چاپ.

٤ -د پنځم ټولګي حساب: د پوهنې د وزارت له خوا چاپ شوی دی.

٥ -د پښتو ادبیاتو اجمالي تاریخ: ۳ ټوک (اریانا دایرة المعارف) کې پر ۱۳۳۷ کال چاپ شوی دی.

٦ -د پښتو ځانتنی ادب او موسیقي: پر ۱۳٦۰ل کال چاپ شوی دی.

۷ -د اندلس مدنیت: د پوهنې وزارت له خوا چاپ شوی دی.

۸ -د پښتو ملي ادب او موسیقي: ناچاپ.

۹ -د علم صوت رساله: په کابل مجله کې خپره شوې ده.(۲)((

۳ -استاد ګل پاچا الفت:

استاد ګل پاچا الفت ((پر ۱۳۳۵ ل کال په لومړۍ رتبه د پښتو ټولنې رئیس شو او د پوهنې (ښوونې او روزنې) وزارت د عالي شورا په غړیتوب ومنل شو، همدارنګه د کابل پوهنتون د حقوقو او ادبیاتو پوهنځیو د پښتو استادي هم ورپه غاړه شوه.(۱))) د استاد الفت اثار په دې ډول دي:

))۱-د پسرلي نغمه: د شعرونو لومړۍ مجموعه، ۱۳۲۰ل کال چاپ.

۲ -ښه لمسون: د شعرونو دویمه مجموعه، چې د هغه په خپل لیک ملي ارشیف کې خوندي ده.

۳ -عالي افکار: د شعرونو دریېمه مجموعه، د ننګرهار مطبعه، ۱۳۲۷ل کال چاپ.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

٤ -د ازادۍ پیغام: د شعرونو څلورمه مجموعه، کابل افیسټ چاپ.

٥ -غوره اشعار: د شعرونو پنځمه مجموعه، کابل، ١٣٤١ل کال چاپ.

٦ -د زړه وینا: د شعرونو شپږمه مجموعه، کابل، ١٣٤١ل کال چاپ.

٧ -بله ډیوه: د نثرونو لومړنۍ مجموعه، د پښتو قرائت درسي مرستیال مجموعه، کابل، ١٣٢٠ل کال.

٨ -نوی سبک او نوی ادب: د هنري نثرونو دویمه مجموعه، کابل چاپ.

٩ -غوره نثرونه: د ادبي نثرونو دریېمه او بشپړه مجموعه، کابل، ١٣٣٦ل کال چاپ.

١٠ -څه لیکل یا لیک پوهه: څېړنه، ننګرهار مطبعه، ١٣٣٨ل کال چاپ.

١١ -املا او انشاء: څېړنه، کابل ١٣٣٨ ل کال چاپ.

١٢ -لیکوالي، (املا اوانشاء: کابل، ١٣٣٩ ل کال چاپ.

١٣ -لغوي څېړنه: کابل ١٣٢١ل کال.

١٤ -پښتو سندرې: څېړنه، کابل، ١٣٢٥ل کال.

١٥ -ملي قهرمان: (د خوشال خټک په باره کې)، کابل ١٣٤٤ل کال چاپ.

١٦ -منطق: علمي اثر، کابل، ١٣٣٥ ل کال.

١٧ -پښتو کلي پنځم جلد، لومړی ټوک: درسي، کابل، ١٣٢١ل کال.

١٨ -پښتو کلي پنځم جلد، دویم ټوک: درسي، کابل، ١٣٢١ل کال چاپ.

١٩ -لوړ خیالونه او ژور فکرونه: د ادبي نثرونو ترجمه، کابل ١٣٣٥ل کال.

٢٠ -احمدشاه بابا: له دري نه پښتو ته ترجمه، کابل مجله، ١٣٢٣ل کال.

٢١ -نوی څرک: (د پښتو لغاتو مقایسه له نورو ژبو سره).

٢٢ -څه ګورم او څه اورم؟

٢٣ -اجتماعي نظريات: په پېښور کې چاپ شوی دی.

٢٤ -د ټولنې علم: (ترجمه)

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۵ -د موفقیت لار: (ترجمه)) 1(

۲٦ -اسلام او د اسلام نقش د فرد او جامعې په جوړولو کې: پر ۱۳۵۸ل کال په لاهور کې چاپ شوی دی.

۲۷ -د استاد الفت نثري کلیات: پر ۱۳۷۰ل کال په کابل کې چاپ شوی دی.

٤ -استاد عبدالروف بېنوا:

استاد عبدالروف بېنوا هم یوه موده د ادبیاتو پوهنځي استاد پاتې شوی دی.

پښتو اثار یې دادي:

۱ -پښتو کلي: څلورم جلد، لومړی ټوک، ۱۳۲۰ل کال، پښتو ټولنه.

۲ -پردیس: د علامه اقبال د ((مسافر)) نومي منظوم کتاب، په پښتو نظم ترجمه ده، پر ۱۳۲۱ ل کال په انیس ورځپاڼه کې خپره شوې ده.

۳ -پښتو د شاهانو په دربار کې: (رساله)، ۱۳۲۲ل کال، کابل کالنۍ.

٤ -پښتنې مېرمنې: (تذکره) ۱۳۲۳ل کال، د مطبوعاتو ریاست.

۵ -د هوتکو په دوره کې پښتو: (رساله)، ۱۳۲٤ل کال، کابل مجله کې خپره شوې ده.

٦ -میرویس نیکه: ۱۳۲۵ل کال، پښتو ټولنه.

۷ -اریایي، فارسي، پښتو مرثیې او وېرنې: تحقیقي رساله، ۲٦-۱۳۲۵ کلونه، کابل کالنۍ.

۸ -د غنمو وږی: تاریخي منظومه رساله ده، په دې رساله کې د احمد شا بابا د جلوس د ورځې منتظره ترسیم شوې ده، ۱۳۲۵ل کال چاپ.

۹ -د پیرمحمد کاکړ د دېوان تدوین، تصحیح او مقابله، ۱۳۲۵ل کال پښتو ټولنه.

۱۰ -ادبي فنون: دا کتاب پر ۱۳۲٦ل کال د پښتو ټولنې له خوا چاپ شوی دی او دا لاندې ادبي فنون یې په پښتو بیان کړي او په پښتو کې یې تطبیق کړي دي: معاني بیان، بدیع، عروض، قافیه، خطابه او د لیکنې اصول، دا کتاب دهغو درسونو مجموعه ده، چې استاد بېنوا د ادبیاتو پوهنځي دافتتاح پر لومړي کال د هغه پوهنځي لومړي ټولګي ته ورښودلي وو.

۱۱ -ویښ زلمیان: ۱۳٦٦ل کال پښتو ټولنه.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۲ -د ډارمستتر پښتو څېړني: دا کتاب فرانسوي مشهور ليکوال او مستشرق جيمس ډارمستتر، په فرانسوي ژبه ليکلی، ښاغلی سيدقاسم رښتيا په پارسي ترجمه کړی او استاد حبيبي او استاد بېنوا په پښتو ترجمه کړی دی، پر ۱۳٤٦ل کال د پښتو ټولنې له خواچاپ شوی دی.

۱۳ -د رحمان بابا د دېوان تدوين، تصحيح او مقابله، وړه جيبي قطع، ۱۳۲۸ل کال چاپ.

۱٤ -خوشال خټک څه وايي؟ يو وار په هند کې چاپ شوی او دويم ځل پر ۱۳۲۹ل کال د مطبوعاتو دمستقل رياست له خوا چاپ شوی دی.

۱۵ -پښتونستان: ۱۳۳۰ل کال، د مطبوعاتو مستقل رياست.

۱٦ -د کاظم خان شيدا د دېوان تدوين، تصحيح او مقابله، ۱۳۳۳ل کال، پښتو ټولنه.

۱۷ -پرېشانه افکار: د شعرونو مجموعه، ۱۳۳۵ل کال، د کابل راډيو نشراتي څانګه.

۱۸ -ګيتانجلي: د رابندرنات ټاګور اثر، پښتو ترجمه، ۱۳۳٦ل کال، د کابل راډيو نشراتي څانګه.

۱۹ -لنډۍ: يو شمېر پښتو منتخبې لنډۍ له پارسي او انګرېزي ترجمې سره، انګرېزي ترجمه يې ښاغلي شريقي کړې ده، دغه ترجمه له ښو رنګه تابلوګانو سره پر ۱۳۳۷ل کال د کابل راډيو له خوا چاپ شوې ده.

۲۰ -خوشال او پسرلی: پر ۱۳۳۷ل کال د کابل راډيو د پښتون ږغ مجلې له خوا چاپ شوې ده.

۲۱ -د زړه خواله: ادبي نثرونه، پر ۱۳۳۸ل کال په اصلاح ورځپاڼه کې خپاره شوي او هم د يومستقل اثر په توګه چاپ شوي دي.

۲۲ -پښتو قرائت: د لسم ټولګي لپاره، ۱۳۳۹ل کال چاپ.

۲۳ -زوړ ګنهکار: ۱۳۳٦ل کال چاپ.

۲٤ -اشتباه: (ډرامه)

۲۵ -اوسني ليکوال، لومړی ټوک، ۱۳٤۰ل کال، د مطبوعاتو مستقل رياست.

۲٦ -اوسني ليکوال، دويم ټوک ، د مطبوعاتو مستقل رياست.

۲۷ -اوسني ليکوال، دربيم ټوک، ۱۳٤٦ل کال، د پښتو د تعميم او انکشاف لوی مديريت)1.(

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

٥ -قيام الدين خادم:

استاد قيام الدين خادم هم د يوې مودې لپاره په ادبياتو پوهنځي کې تدريس کړی دی، اثار يې دادي:

چاپ شوي اثار:

١ -معلم پښتو: د کندهار چاپ.

٢ -پښتو کلی: ١-٤ ټوکونه (له مګرو سره).

٣ -د کوچنيانو اخلاقي پالنه: (ترجمه)

٤ -نوی ژوندون: (د ادبي نثرونو مجموعه)

٥ -پښتونولي: (د پښتو دودونه او اخلاق).

٦ -بايزيد روښان: (تاريخي، تحقيقي رساله)

٧ -د شريف سرګذشت: (له اردو نه ترجمه شوی ناول)

٨ -د مرغلرو امېل: (د شعرونو لومړی مجموعه)

٩ -ځاروان: (د شعرونو دويمه مجموعه)

١٠ -خيالي دنيا: (د ادبي نثرونو دويمه مجموعه)

١١ -نبوغ او عبقريت: (اجتماعي فلسفي څېړنه)

١٢ -نوې رڼا: (د مقالو مجموعه)

١٣ -د پښتو ننني ليکوال: تذکره پر ١٣١٧ او ١٣١٨ل کال په کابل کالنۍ کې چاپ شوې ده.

١٤ -د پښتو د تاريخ يوه سره پاڼه.

١٥ -د خوشال او رحمان موازنه.

١٦ -مکارم الاخلاق: (له عربي څخه ترجمه)

١٨ -پښتانه شعرا: د لومړي او دويم ټوک ځينې برخې.

١٩ -پارسيان څوک وو؟: (تاريخي څېړنه)

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۰ -په تذكرة الاوليا تبصره.

۲۱ -کوشانیان څوک وو؟: (تاریخي څېړنه).

۲۲ -د بابا نصیحت نامه: (منظومه).

۲۳ -سیدکمال او ببوجانه: (داستان).

۲٤ -د پښتو پټې: (د پښتو الف بې په باره کې).

۲۵ -لوی اصحابان: (مذهبي تاریخ او سیره).

۲٦ -نشنیلیزم او انتر نشنلیزم: (ملیت او بین الملیت).

۲۷ -افغاني حکومت.

۲۸ -د پښتو نثر تاریخي تطورات او د نثر لیکونکو تذکره: کابل کالنۍ ۱۳۱۹-۱۳۲۰ کلونه.

۲۹ -معیاري پښتو.

۳۰ -لرغوني پښتانه قومونه.

۳۱ -پښتو قرائت د دویم ټولگي لپاره.

۳۲ -پښتو قرائت د دریم ټولگي لپاره.

ناچاپ اثار:

۱ -د پښتونخوا قیصې.

۲ -مکالمات.

۳ -عزیزه حب خیر.

٤ -سورگل.

۵ -کانفرانسونه.

٦ -کره پښتو.

۷ -پښتو زده کړه.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۸ -نصوص الحکم.

۹ -د پښتو شاعري.

۱۰ -پښتو په غربي ليکدود.

۱۱ -پښتني پور.

۱۲ -پېږۍ او پښتانه.

۱۳ -د پښتنو قامولي.

۱٤ -غوره سندرې.

۱۵ -د پښتو مشاعرې.

۱٦ -اينده پښتنو ته.

۱۷ -د تنقيد حق.

۱۸ -ساتلې خزانې

۱۹ -د پښتو ولسي ادب.

۲۰ -د شعرونو درېيمه مجموعه.

۲۱ -د ادبي نثرونو مجموعه

۲۲ -د داستانونو مجموعه

۲۳ -مجلسي شاعران.

او نور)...1(

٦ -پوهاند صديق الله رښتين:

پوهاند صديق الله رښتين د پښتو ادب يو لوی خدمتگار اوعالم دی. رښتين صاحب زياته موده د ژبو او ادبياتو پوهنځي د پښتو څانگې استاد پاتې شوی او زموږ د ځوان نسل د روزنې لپاره يې د يادونې وړ هلې ځلې کړي دي. د استاد رښتين اثار په دې ډول دي:

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱ -پښتانه شعرا: دویم ټوک.

۲ -پښتو کلي لومړی لیار ښوونکی.

۳ -پښتو کلي شپږم سمستر

٤ -د پښتو ادب تاریخ.

٥ -پښتو اشتقاقونه او ترکیبونه.

٦ -د پښتو لومړی ګرامر (فارسي)

۷ -نوی ژوند: (د پښتونستان په باره کې)

۸ -د پښتنو مجاهدې: (تاریخي اثر)

۹ -د مومند عبدالحمید دېوان.

۱۰ -د پښتو قیصې.

۱۱ -پښتونیار.

۱۲ -د میوند هنداره: (ژباړه)

۱۳ -دهند سفر.

١٤ -د خوشال ختک بازنامه.

١٥ -دمعارف د دویم او درېیمو ټولګیو قرائت.

١٦ -د معارف د شپږم ټولګي دینیات.

۱۷ -د پښتونستان واقعات: (رساله).

۱۸ -پښتو ادبیات: (رساله)

۱۹ -پښتو نثر.

۲۰ -د پښتو ادب درې مشهورې کورنۍ.

۲۱ -د پښتو او سانسکریت نژدېوالی.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۲ -پښتو ژبښودنه.

۲۳ -نومیالي شاعران.

۲٤ -ادبي اوتاریخي سمونې.

۲٥ -ګرامري اصطلاحات.

۲٦ -دیني هنداره: (له عربي نه ژباړه)

۲۷ -د خوشال طب نامه: (چاپونه،کتنه او سمونه)

۲۸ -د حمید نیرنګ عشق: (چاپونه، کتنه او سمونه).

۲۹ -د میا شرف عروض: (چاپونه، کتنه او سمونه).

۳۰ -پښتنې میرمنې: (ډرامه، ناچاپ).

۳۱ -د ژوند وظیفې: (ترجمه، ناچاپ)

۳۲ -ځلاندې پلوشې: (ترجمه، ناچاپ).

۳۳ -د پښتو اشعارو قسمونه: ناچاپ

۳٤ -پښتو څیړنه: ناچاپ

۳٥ -د ننګرهار او قطغن سفر: ناچاپ

۳٦ -د پښتونستان مقالې: ناچاپ

۳۷ -د معارف د دویم ټولګي پښتو قرائت: ناچاپ.

۳۸ -د ژوند سندره: ناچاپ

۳۹ -د مصر سفر: ناچاپ.

٤۰ -د شوروي اتحاد سفر: ناچاپ.

٤۱ -د قلمي نسخو د څیړنې لار: ناچاپ

٤۲ -پښتو پېژندنه: ناچاپ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

٤٣ -روښان ستوري: ناچاپ

٤٤ -سبک پېژندنه: ناچاپ

٤٥ -د هېواد ننداري: ناچاپ

٤٦ -نومیالي پوهان: ناچاپ

٤٧ -پښتني لارښود: ناچاپ

٤٨ -د هند کتابخانې: ناچاپ

٤٩ -د پښتو قلمي نسخې: ناچاپ

٥٠ -د مهتمم پېژندنه: ناچاپ

٥١ -د خپلواکۍ هڅې: ناچاپ

٥٢ -د پښتو تاریخي څېړنه: ناچاپ

٥٣ -تاریخي لیکونه: ناچاپ

٥٤ -د فکر پلوشې: ناچاپ

٥٥ -د شعرونو مجموعه: ناچاپ

٥٦ -پښتو گرامر: ناچاپ، دوه ټوکه کې.

٥٧ -خوږه وږمه: ناچاپ

٥٨ -نړۍ وال کنفرانسونه: ناچاپ

٥٩ -رنگارنگ گلونه: ناچاپ

٦٠ -د پښتو نثر هنداره: چاپ).1(

٧ -اکاډمیسین پوهاند عبدالشکور رشاد:

استاد عبدالشکور رشاد د هېواد له نومیالیو پوهانو څخه یو پوه دی. ډېره موده د کابل پوهنتون د ژبو او ادبیاتو پوهنځي د پښتو څانگې د استاد په توگه پاتې شوی دی او زموږ د اوسني ادبي بهیر زیات لیکوال د استاد له پوهنیزو وړانگو څخه برخمن شوي دي. دا دی دلته د استاد د پښتو اثارو یادونه کوو:

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

))۱-لودي پښتانه: پښتو ټولنه، ۱۳۳٦ کال چاپ.

۲ -د تولستوي درې نکلونه: ژباړه، د هېواد ورځپاڼې له خوا پر ۱۳۳۹ کال کې چاپ.

۳ -د زړه وينې: شعرونه، ۱۳۷۰ل کال چاپ.

٤ -د بېلتون غږ: ناچاپ.

٥ -لاله: ناچاپ

٦ -روڼې اوښکې: ناچاپ

۷ -ملحد شاهي او ملاشاهي: شعرونه، ناچاپ.

۸ -پښتو قرائت: د (۱۱) ټولګي لپاره، د ښوونې او روزنې وزارت له خوا چاپ شوی دی.

۹ -پښتو قرائت: د (۱۲) ټولګي لپاره، د ښوونې او روزنې وزارت له خوا چاپ شوی دی.

۱۰ -د احمدشاه بابا د شهنامې تحشيه او تعليق.

۱۱ -د قيصه خوانۍ خونړۍ پېښه: د سرحدونو چارو وزارت له خوا چاپ شوی دی.

۱۲ -مکتبي قاموس چې له (٦-۱۲) ټولګي پورې د ښوونځيو د پښتو کتابو د پنځو او شپږو زرو لغاتو تشريح کوي.))(1(

۱۳ -ډيلی د پښتنو په وخت کې: ۱۳۳۹ ل کال چاپ.

۱٤ -دامير خسرو دهلوي هندي شاعري: ۱۳۵۳ل کال

۱۵ -دخيرالبيان په سريزه کې درې مقالې: ۱۳۵۳ل کال

۱٦ -دخيرالبيان لغتونه: په ۱۲۲ مخونو کې د ۱۳۵۳ل کال چاپ.

۱۷ -د دولت لواڼي د ديوان سريزه: د ۱۳۵۳ل کال چاپ.

۱۸ -د واصل روښاني د څو شعرونو سريزه او سموونه، د ۱۳۵۳ل کال چاپ.

۱۹ -پاڼې نې، انښت او هيايي او په هغه کې پښتو کلمې، د ۱۳۵٤ ل کال چاپ.

۲۰ -ګيتانجلي سريزه په ۱۰٤ مخونو کې د ۱۳۵٤ل کال چاپ.

۲۱ -دتاج سريزه: د ۱۳۵٤ل کال چاپ.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۲ -د گولډن شتت د فرهنګ سريزه، د ۱۳۵٦ل کال چاپ

۲۳ -د ګلشن روه سريزه، په ۱۹۲ مخونو کې د ۱۳۵٦ل کال چاپ.

۲٤ -د احمدشاه بابا د ځو اشعارو د پښتو شرحې سريزه، د ۱۳۵٦ل کال چاپ.

۲۵ -د احمدشاه بابا د ديوان غورچاڼ د ۱۳۵۷ل کال چاپ

۲٦ -بديع: درسي کتاب د دارالمعلمين له خوا پر ۱۳۵۹ل کال کې چاپ شوی دی.

۲۷ -د پښتو تجديدونو تاريخچه، په ۷٤ مخونو کې د ۱۳۵۹ل کال چاپ.

۲۸ -د ابن سينا د مخارج الحروف پښتو ژباړه.

۲۹ -د اسماالحسنی سريزه، د ۱۳۵۹ل کال چاپ.

۳۰ -د خمکنو ميا عمر، د ۱۳٦۰ل کال چاپ.

۳۱ -د حاجي جمعه بارکزي د ديوان سريزه او لغتنامه د ۱۳٦۱ل کال چاپ.

۳۲ -پر افغانستان او هند برتانوي ځو خبرې، د ۱۳٦۱ل کال چاپ.

۳۳ -د پټې خزانې فرهنګ.

۳٤ -درباره ظفرنامه اکبري و ناظم ان، د ۱۳٦۵ل کال چاپ.

۳۵ -لس مقالې.

۳٦ -سوبهياش چند رابوس.

د استاد ناچاپ اثار:

۱ -پښتانه شعرا (په اردو کې): په دغه اثر کې هغه په ختېه پښتانه شاعران معرفي شوي، چې په اردو ژبه يې شعرونه ويلي دي، په دغه اثر کې (۳۸۳) تنه شاعران راغلي دي.

۲ -پښتانه شعرا: (په فارسي ژبه کې) په دغه اثر کې (۲۰۰) تنه شاعران معرفي شوي دي.

۳ -ايا؟ ، په دغه اثر کې هغه تېروتنې په ګوته شوي، چې هغه په پښتو او فارسي ادبياتو او تاريخ کې د پاملرنې وړ دي.

٤ -غالب جنګ نواب احمدخان بنګښ او د هغه کورنۍ.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵ -د پښتني قومونو او قبايلو په باب يادداښتونه، په ۲۰۰ مخونو کې.

٦ -مستشرقين: په دغه اثر کې (۲۰۰) ختيځپوهان چې د افغانستان پښتو او فارسي ژبو په باب يې څېړنې کړې، معرفي شوي دي.

۷ -امين الملک ګل محمدخان غورياخېل بابړ او د هغه کورنۍ (چې د استاد له نيکونو څخه دی).

۸ -ملي قهرمان غازي محمداکبرخان.

۹ -سوري پښتانه (لکه لودي پښتانه چې مخکې مو ياد کړل).

۱۰ -د کندهار دمدرسو تدريسي نصاب.

۱۱ -حضرت ابوبکرصديق(رض) په پښتو ژبه، ۱٤۰ مخونو کې.

۱۲ -په زړه فارسي او اوستا کې پښتو کلمې (د ماسترۍ دورې لپاره).

۱۳ -د کندهار زيارتونه.

۱٤ -ادبي قاموس: دغه اثر شپږ ټوکه دی:

لومړی ټوک: (۱۰۰۰) مخه.

دويم ټوک: (۵۰۰) مخه

دريم ټوک: (۱۰۰۰) مخه

څلورم ټوک: (٤۷۰) مخه

پنځم ټوک: (٤۸۰) مخه

شپږم ټوک: (۹۲) مخه، چې تراوسه هم ترلاس لاندې دی.

۱۵ -جغرافيايي يادښتونه: دغه اثر دوه ټوکه دی.

۱٦ -د کندهار تاريخي يادښتونه: په دوه ټوکه کې:

لومړی ټوک: تر مغولو دمخه د کندهار په باب.

دويم ټوک: تر مغولو وروسته د کندهار په باب.

۱۷ -د احمدشاهي عصر نوميالي، په دوه ټوکه کې:

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړی ټوک: هغه برخه ده، چې د احمدشاهي شاهنامې د تعليقاتو په نامه راغلي دي.

دويم ټوک: له احمدشاهي شاهنامې پرته نور نوميالي دي.

۱۸ -پښتانه مشاهير: دا اثر درې ټوکه دی:

لومړی ټوک: (۱۵۰) مخه، دويم ټوک(۲۰۰) مخه او درېيم ټوک تر لاس لاندې دی.

۱۹ -د طريقت شجرې: د هغو طريقو په باب دی، چې په افغانستان او پښتنو کې مشهورې دي.

۲۰ -نسبي شجرې: دغه شجرې څلور ټوکه دي:

لومړی ټوک: په هندوستان کې د پښتنو نوابۍ او مشهورې کورنۍ.

دويم ټوک: د سدوزيو پاچهانو او شهزاده ګانو په باب.

درېيم ټوک: د محمدزيو پاچهانو او شهزاده ګانو په باب.

څلورم ټوک: د پښتنو قومونو په باب عمومي شجرې.

۲۱ -سل متله په اوو ژبو: دغه اثر په څلورو ټوکو کې تراوسه کښل شوی دی. دغه متلونه، په پښتو، فارسي، عربي، روسي، انګرېزي او اردو ژبو ليکل شوي دي.

۲۲ -دوه زره (۲۰۰۰) پښتو متله په روسي ژبه.

۲۳ -د خوشال فرهنګ: دغه اثر په اوو ټوکو کې دی:

لومړی ټوک: طب نامه، دويم ټوک: بازنامه، درېيم ټوک: رباعيات او قطعات، څلورم ټوک: دستارنامه، پنځم ټوک: غزليات او قصايد، شپږم ټوک: رباعيات او قطعات، اووم ټوک غزليات او قصايد.

۲۴ -د پټې خزانې فرهنګ دويمه برخه.

۲۵ -د ګلشن روه لغتنامه.

۲۶ -د خيرالبيان لغتنامه.

۲۷ -د فرهنګونو په باب: په دغه اثر کې ټول هغه فرهنګونه چې په ختيز کې کښل شوي دي، معرفي شوي:

_پښتو فرهنګونه د الفبا په ترتيب.

_پارسي فرهنګونه د الفبا په ترتيب.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـعربي فرهنګونه د الفبا په ترتيب.

ـترکي فرهنګونه د الفبا په ترتيب.

ـهندي فرهنګونه د الفبا په ترتيب.

۲۸ -بديع: په (۲۷۱) مخونو کې.

۲۹ -بيان: په (۳۱۷) مخونو کې.

۳۰ -قافيه: په (۳۰۰) مخونو کې.

۳۱ -عروض: په دوو ټوکو کې، لومړی ټوک (۷٦۷) او دويم ټوک (۳۵۰) مخونو کې.

۳۲ -معاني: په (۳۸۳) مخونو کې.

۳۳ -نقد: د پښتو، پارسي او عربي ادبياتو په تاريخي او علمي برخو کې په (۲۹۳) مخونو کې.

۳٤ -په ګلشن روه کې د بابوجان منتخباب نثر نه دی (دپوهاندی اثر).

۳۵ -لوی احمدشاه بابا د خلکو له نظره)). (1)

۳٦ -د کارنامو مېرمنې، ناچاپ.

۸ -حبيب الله تږی نيازی:

حبيب الله تږی يوه ټاکلې او يوه د يادونې وړ موده د کابل پوهنتون د ژبو او ادبياتو پوهنځي د پښتو څانګې د استاد په توګه پاتې شوی دی.

پښتو اثار يې په دې ډول دي:

۱ -ژبه خپله سرته پرېږدئ: د کارنل پوهنتون د پروفيسور ښاغلي جان هال تاليف دی، چې استاد تږي ترجمه کړی، خو چاپ شوی نه دی.

۲ -د شعرونو يوه مجموعه: چاپ شوې نه ده.

۳ -د ليک تاريخ او تحول: په متفرق ډول په کابل مجله کې چاپ شوی دی.

٤ -معاصر افغاني ادب: ډېره مختصره برخه يې د ۱۳۳۹ل کال په کابل کالنی کې خپره شوې ده.))(۱)

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

٩ -پوهاند دوکتور مجاور احمد زیار:

پوهاند دوکتور مجاور احمدزیار د هېواد له مخکښو لیکوالو او وتلو ژبپوهانو څخه دی. استاد د خپل ژوند یوه زیاته برخه د کابل پوهنتون د ژبو او ادبیاتو پوهنځي پښتو څانګه کې د استاد په توګه تېره کړې ده او تر اوسه یې یو زیات شمېر اثار او لیکنې د هېواد په دننه او بهر کې خپرې شوي دي، دلته یې د ځانګړو اثارو یادونه کوو:

١ -نومترړګونه یا اسمي ترکیبونه: په الماني ژبه د سویس د برن پوهنتون د ١٩٧٤م کال خپرونه.

٢ -پښتو پښویه (ګرامر): د کابل پوهنتون د ١٣٦٢ل کال خپرونه.

٣ -پښتو ویي پوهنه (لکزیکولوژي): د کابل پوهنتون د ١٣٦٠ل کال خپرونه.

٤ -پښتو لیکلار: د ننګرهار د بایزید روښان پوهنتون د ١٣٦٠ل کال خپرونه.

٥ -زنداني نغمې: د شعرونو مجموعه، ١٣٥٩ل کال چاپ.

٦ -سوزونه او سازونه: شعري غونډ، د چاپ او خپرونې د دولتي کمېټې ریاست، ١٣٦٤ل کال چاپ.

٧ -اور او وینې: د شعرونو غونډ، د چاپ او خپرونې د دولتي کمیټې ریاست، ١٣٦٤ل کال چاپ.

٨ -وینه او مینه: شعري غونډ، د ملي دفاع وزارت، د ١٣٦٠ل کال خپرونه.

٩ -نظر کوتاهی بر زبان وزبان شناسي: د کابل پوهنتون ګستنر چاپ ١٣٦٣ل کال.

١٠ -پښتانه او ورونه ملیتونه: ژباړه، د چاپ او خپرونې د دولتي کمېټې ریاست، ١٣٦٦ ل کال.

١١ -مینه د زړه په وینه: رمان، ١٣٧٢ل کال چاپ، لاهور.

١٢ -اندو ژوند: شعري طرحې او څلوریځې، د سرحدونو چارو وزارت، ١٣٦٨ل کال چاپ.

١٣ -پښتو-دري فرهنګ: د برلین د پوهنتون په غوښتنه کښل شوی دی.

١٤ -ګلکڅونه: شعري غونډ، د افغانستان د لیکوالو د انجمن خپرونه، ١٣٦٧ل کال.

١٥ -الماني- پښتو فرهنګ: د برلین پوهنتون په غوښتنه کښل شوی دی.

١٦ -د پښتو الماني ژباړیز پرابلمونه (په الماني ژبه، ناچاپ

١٧ -سپین غر: شعري غونډ، ناچاپ.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۸ -کارپوهه (رارگولوژي): برخه برخه په فولکور مجله کې خپره شوې ده.

۱۹ -ټولنوال ریالیزم: برخه برخه په هنر او ژوندون مجلو کې خپور شوی دی.

۲۰ -پښتو ګړدودونه (لهجې): په ورمې مجله کې چاپ شوی دی.

۲۱ -پښتو آر پوهه (اتمولوژي): تر ((ژ)) پورې په ورمه مجله کې خپره شوې ده.

۲۲ -پښتو بدلمېچ یا پښتو شعر څنګه جوړېږي؟: د اطلاعاتو او کلتور وزارت، ۱۳۶۹ل کال.

۲۳ -لیکونه (په پښتو،دري،الماني او انګلیسي) ناچاپ.

۲۴ -ځان پېښې (په پښتو، دري، الماني او انګلیسي، ناچاپ

۲۵ -د هېواد پر ۱٤ ژبو (پښتو، دري، ازبکي، ترکمني، بلوڅي، براهوي، ورخي، پشه یي، پاراسوني، کتي (نورستان)، ګوجرو، ((ګجراتي)) تیرو ((تیراهي))، شغني، کشمونډي، ۱۰٤ ټوکه ګړدودي (لهجوي څېړنې چې د سویس د ملي فونډ له خوا د یونسکو په سپارښتنه د افغانستان (د ژبپوهنې اتلس) په نامه په برن پوهنتون کې ترکار لاندې دي.

۲۶ -پښتو، دري، پشه یي فولکوري څېړنې.

۲۷ -د سبرونو نڅا: شعري غونډ، د سید جمال الدین افغان فرهنګي ټولنه، ۱۳۷۲ل کال.

۲۸ -ګلوییونه: شعري غونډ، د سید جمال الدین افغان فرهنګي ټولنه، ۱۳۷۲ل کال.

۲۹ -رزم و بزم: شعري غونډ، د سید جمال الدین افغان فرهنګي ټولنه، ۱۳۷۲ل کال.

۳۰ -څڅواکي: شعري غونډ، د سید جمال الدین افغان فرهنګي ټولنه، ۱۳۷۲ل کال.

۳۱ -نندارلیک (ډرامه): پر ۱۳۵۷ل کال کښل شوې، خو چاپ او نندارې ته نه دی وړاندی شوی.

۳۲ -د پټې خزانې لیکزیکي شننه (پټه خزانه، لغوي خزانه)، ۱۳۷۵ل کال چاپ.

۳۳ -د هندو اروپایي ژبو لرغونی تاریخ (له الماني سرچینو څخه ژباړه)، دکابل مجلې د ۱۳۷۰ل کال د ۳ ګڼې برابر ۳٤ مخونه یې نیولي دي.

۳٤ -د پټې خزانې الماني ژباړه او ګرامري شننه، دا ژباړه د فرانسوي افغانپوهاند (کیفر) لپاره شوې ده.

۳۵ -سیندګی (جیبي قاموس) ۱۳۷۳ل کال چاپ.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳٦ -تر ۱۱۰۰ زياتې علمي، ادبي، تحقيقي او ژورناليستيکي ليکنې په پښتو، دري، انګليسي او الماني د هېواد دننه او د باندې خپرې شوي دي. دغه راز يې يو لړ ادبي اثار (د شوروي اتحاد) په څو ژبو او مجاري، الماني، انګليسي، بلغاريايي او داسې نورو ژبو اړول شوی دی.

د ژوندون مجلې د ۱۳٦۷ل کال د ميزان او عقرب د ګڼې له مخې د زيار صيب د اثارو شمېر په دې ډول ښوول شوی دی: داثارو ټول شمېر يې له مقالو پرته ادبي (۱۰) اثره، علمي (۱٦) اثره، تحقيقي (۱۰٤) اثره، مجموعي (۱۳۰) اثره.))1(

۱۰ -پوهاند محمد رحيم الهام:

استاد محمد رحيم الهام د علومو اکاډمۍ د غړي او يوه زياته موده د کابل پوهنتون د ژبو او ادبياتو پوهنځي د دري او پښتو څانګو د استاد په توګه پاتې شوی دی. استاد خپلې زياتې ليکنې په دري ژبه کړي دي. موږ به يې دلته د پښتو اثارو پېژندنه وکړو:

۱ -په اسلامي تصوف يوه مقدمه، ناچاپ.

۲ -د تشريحي ژبپوهنې مقدمه، په کابل مجله کې چاپ شوې ده.

۳ -د ژبڅېړنې مقدمه، په کابل، وږمه او رهبر مجلو کې خپره شوې ده.

٤ -د پښتو ژبې فونيمي جوړښت تحليل (د پوهندوی علمي رتبې ته) ناچاپ.

۵ -د پښتو ګرامر طرح: په وږمه مجله کې چاپ شوی دی.

٦ -د پښتو ګرامر، هربرت پنزل، ژباړه، د ادبياتو پوهنځي له خوا چاپ شوی دی.

۷ -تطبيقي ادب: (پښتو ژباړه) په کابل مجله کې چاپ شوی دی.

۸ -د پښتو او انګرېزۍ مقابله يي فونيم پېژندنه (د ماسترۍ تيزس) ناچاپ.

۹ -د سانسکريت د دوو ټوټو شعرونو ترجمه او تحليل، ۲ ټوکونو کې، ناچاپ.

۱۰ -ادبي مسائل: د ليکوالو انجمن خپور کړی دی.

۱۱ -پښتو خجڅېړنه، يرژي بيچکا، ژباړه، ۱۳٦۸ل کال چاپ.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۱ -پوهاند سید بهاوالدین مجروح:

استاد مجروح پر ۱۹۵۹م کال د ادبیاتو پوهنځي رئیس او هم پر ۱۹۷۰م کال د دویم ځل لپاره د نوموړي پوهنځي رئیس و. همدا راز استاد مجروح زیاته موده د ادبیاتو پوهنځي د تاریخ او فلسفې د څانګې استاد پاتې شوی دی.

د مجروح صیب پښتو اثار دادي:

۱ -د جبر او اختیار ډیالکټیک: د ادبیاتو پوهنځي چاپ.

۲ -ځانځاني ښامار: د ادبیاتو د پوهنځي چاپ.

۳ -د مور پیغام: پښتو منظومه، د پېښور چاپ.

٤ -دښمن وپېژنئ: یوه تحلیلي لیکنه ده، د پېښور چاپ.

۵ -نا اشنا سندرې: د پېښور چاپ.

استاد مجروح په دري او فرانسوي ژبو هم یو شمېر اثار لیکلي دي.

۱۲ -پوهاند عبدالرزاق زهیر:

عبدالرزاق زهیر هم یو وخت د ژبو او ادبیاتو پوهنځي استاد پاتې شوی دی، دلته یې د اثارو یادونه کوو:

۱ -د اروپا ادبي لیکونه: پر ۱۳۳۵ل کال یې تالیف کړی او ادبیاتو پوهنځي ته یې سپارلی دی.

۲ -د پښتو ادب سخنوران: پر ۱۳۳٦ل کال یې د مطبوعاتو په کالنیو جایزو کې د خوشال خټک جایزه اخیستې.

۳ -د انشا فن او لیکوالي: په عرفان مجله کې، پر ۱۳٤۱ل کال خپور شوی دی.

٤ -پښتو ادب: پر ۱۳٤۱ل کال په پوهنې مجله کې خپور شوی دی.

۵ -شهلا: ټولنیز- اقتصادي داستان، ۱۳۳۲ل کال په انیس کې خپور شوی دی.

٦ -پښتو متلونه: چاپ شوي نه دي.)) (1)

۱۳ -پوهاند دوکتور محمد حسن کاکړ:

))ښاغلی محمد حسن کاکړ هم یو وخت د ادبیاتو پوهنځي د بهرنیو زده کوونکو په کورس کې ښوونکی و. دغه لاندې اثار یې لیکلي دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱ -سود او زیان: ناچاپ

۲ -د لرغوني یونان ژوند او فکر: ناچاپ

۳ -پښتو د باندنیو لپاره: ناچاپ

٤ -د ماکسیم گورگي ادبي نکلونه: (ژباړه) پر ۱۳۳۹ل کال د پښتو ټولنې له خواچاپ شوی دی.

٥ -د برتانیې سیاسي سیستم: ژباړه، ناچاپ،

٦ -اوسنۍ سیاسي فلسفې: ژباړه، ناچاپ.))(1(

١٤ -عبدالباري اشنا:

نوموړی هم ((یو وخت د ادبیاتو پوهنځي استاد پاتې شوی دی تراوسه یې دغه اثر لاسته راغلی دی:

۱ -ادبیات: پر ۱۳٦٦ل کال په طلوع افغان اوونیزه او هم په ځانگړي ډول خپور شوی دی.))(2(

گل محمد نورزی:

د زیات وخت لپاره د کابل پوهنتون د ژبو او ادبیاتو پوهنځي د پښتو څانگې استاد پاتې شوی دی، دغه لاندې اثار یې لاسته راغلي دي:

۱ -د مغلو په دولت کې د وروستیو کودتاوو تاریخ: له روسي ژبې نه پښتو ته ژباړل شوی او په دوو ټوکو کې پر ۱۳٥۲ل کال، د کابل پوهنتون له خوا چاپ شوی دی.

۲ -د درانیانیو امپراتوري: ژباړه، ۱۳٥۸ل کال، پښتو ټولنه.

۳ -مفتش: د گوگول د یو اثر ژباړه،د لیکوالو ټولنه.

٤ -د ماشومانو قیصې: د ماشومانو لپاره دوه واړه کتابونه دي چې له روسي ژبې څخه ژباړل شوي او دواړه په شوروي کې چاپ شوي دي.

٥ -خوشال پېژندنه: درسي نوټ دی، لنډیز یې په گستز ډول چاپ شوی دی.

٦ -د پښتو ادبیاتو ژانرونه: ناچاپ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷ -ادبي مکتبونه: ناچاپ

سعدالدين شپون:

سعدالدين شپون د ادبیاتو پوهنځي فارغ التحصیل دی او هم په نوموړي پوهنځي کې استاد پاتې شوی دی، تراوسه يې دغه اثار لیکلي دي:

۱ -پرخه په ترخه: د شعرونو جونگ، په پېښور کې چاپ شوی دی.

۲ -د بنگي غاړه ((ناول)): په سپېدې مجله کې يې ځينې برخې خپرې شوي دي.

۳ -ليکوالي: ۱۳۵۲ل کال، د ژبو او ادبياتو پوهنځي د پښتو څانگې له خوا.

نور احمد شاکر:

استاد نوراحمد شاکر څه دپاسه پنځه ويشت کاله د ادبیاتو پوهنځي استاد پاتې شوی دی. دغه اثار يې تراوسه چاپ شوي دي:

۱ -بديع او بيان: د لسمو او دولسمو ټولگيو لپاره، د ښوونې او روزنې د وزارت له خوا، پر ۱۳٦٥ل کال خپور شوی دی.

۲ -ژبنی څېړنې: د ادبیاتو پوهنځي له خوا چاپ شوی دی.

_پاینده محمد زهير:

يوه موده د ژبو او ادبیاتو پوهنځي د استاد په توگه پاتې شوی دی. اثار يې په لاندې ډول دي:

۱ -د افغانستان د معارف تاریخ: پاینده محمد زهير او ډاکتر محمدیوسف علمي په گډه ترتیب کړی او پر ۱۳۳۹ل کال د پوهنې وزارت له خوا چاپ شوی دی.

۲ -پښتو خبري: کابل، ۱۳۱٤ل کال چاپ.

۳ -د پښتولغات: (٤٠٠ لغات)، ۱۳۱٤ ل کال چاپ.

٤ -د پښتو زر متلونه: کابل مطبوعات،۱۳۱۷ل کال چاپ.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵ -د پښتو یو زر لنډۍ.

٦ -پښتو فولکوري مجموعه: (په درېیو رسالو کې)، ۱۳۲۷ل کال چاپ.

۷ -د پښتوادب او انشاء: ادبیاتو پوهنځی، ۱۳۲۵ل کال.

۸ -د پښتو تحلیلي او مقایسوي ګرامر.

۹ -پښتو منثورې ادبي ټوټې.

۱۰ -د پښتنو یرغل: (ژباړه).

۱۱ -په پښتو ژبه د معارف وزارت لپاره د ځینو درسي کتابونو لکه: (فزیک، کیمیا، جغرافیه، ریاضي، هندسې، دینیاتو، تاریخ او بیولوژي ژباړه.

۱۲ -د راډیو درسونه: په پښتون ژغ مجله کې چاپ شوي دي.

۱۳ -د پښتو رهنما: په نوي طرز د پښتو زده کوونکو لپاره.

۱٤ -د پښتو بول چال: په پښتو او فارسي په نوي طرز.

۱۵ -د کلیوالو ښوونځیو لومړی کتاب: په نوي طرز، ۱۳۲۸ل کال، کابل.

۱٦ -د پښتو قرائت: د لومړیو ښوونځیو لپاره.

۱۷ -د پښتو قرائت: د منځنیو ښوونځیو لپاره.

۱۸ -د پښتو قرائت: د ثانوي ښوونځیو لپاره.

۱۹ -د دایرة المعارف د رسالو ژباړه: ټولې ۱٤ رسالې.

۲۰ -د مرحوم مستغني د کلیاتو تدوین او د سریزې لیکنه.

۲۱ -د پښتو الفباء: د مجلې او تحلیل په اصولو د لومړیو ټولګیو لپاره پر ۱۳۲٦ل کال لیکل شوې ده.))(1(

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

محمداعظم ایازی:

محمد اعظم ایازی یو وخت د ادبیاتو پوهنځي استاد پاتې شوی دی، پښتو اثار يې دادي:

۱ -قواعد پښتو: په کابل کې چاپ شوی دی.

۲ -الفاروق: له اردو څخه ژباړل شوی، ناچاپ.

۳ -رياضي او جغرافيه له لومړي څخه بيا تر څلورم جماعته پورې چاپ شوی دی.

٤ -الانسان: له اردو څخه ژباړه، ناچاپ.

٥ -لس زره لغاتونه: کابل چاپ.

٦ -د پښتو گرامر: چاپ. (۲)

طاهر علمي:

د ادبیاتو پوهنځي استاد پاتې شوی دی. اثار يې دادي:

۱ -د روښانيانو د تصوف په باب: ناچاپ.

۲ -د پښتو معاصر ادب: لکچر نوټ.

نصرالله سوبمن:

نوموړی هم یوه موده د ژبو او ادبیاتو پوهنځي استاد پاتې شوی. اثار يې دادي:

۱ -د لرې شرق او جنوبي شرقي اسيا جغرافيه: پر ۱۳۵۲ل کال د کابل پوهنتون له خوا چاپ شوی دی.

۲ -د کابل سلطنت بيان (ژباړه): د پښتو څېړنو بين المللي مرکز، ۱۳۵۹ل کال چاپ.

۳ -دراني احمدشاه: ژباړه، د علومو اکاډمی، ۱۳٦٦ل کال چاپ.

عبدالروف خپلواک:

پوهندوی خپلواک د یو وخت لپاره د ادبیاتو پوهنځي د تاريخ څانگې استاد پاتې شوی دی.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱ -د پرمختیایي هېوادونو ټولنیز، اقتصادي او سیاسي تحلیل: له الماني ژبې څخه ژباړه، ۱۳۵۸ل کال چاپ.

نورمحمد غمجن:

ارواښاد نورمحمد غمجن زیاته موده، د ژبو او ادبیاتو پوهنځي د پښتو څانګې استاد و. نوموړي استاد د خپل لنډ عمر په بهیر کې د یادونې وړ ادبي فعالیتونه ترسره کړي دي، دلته یې د پښتو اثارو یادونه کوو:

۱ -د پشه یانو د محیط ژبې، خلکو، د ځینو شاعرانو او متلونو معرفي (مونوګراف).

۲ -د پشه یانو شفاهي ادبیات.

۳ -د پښتو او پشه یي ژبو د ګرامر نږدېوالی (د پوهنملی علمي ترفیع لپاره).

٤ -پشه یي-پښتو قاموس (چې تر لسو زرو زیات لغتونه لري.)

٥ -د پشه یانو متلونه (ناچاپ).

٦ -د پشه یانو پیداوار (ناچاپ).

۷ -د پشه یانو د جغرافیایي محیط معرفي (ناچاپ).

۸ -د پشه یي ژبې د ادبیاتو تاریخ.

۹ -پشه یي کیسې، روایتونه، (ناچاپ).

۱۰ -د پښتو شعرونو مجموعه. (ناچاپ)

۱۱ -په پښتو ژبه مقالې، (ناچاپ)

۱۲ -پښتو خواږه نثرونه. (ناچاپ)

۱۳ -د پشه یي ژبې تاریخچه: (ناچاپ)

۱٤ -د نورستاني ژبې تاریخچه: (ناچاپ)

۱٥ -د روښاني دورې منظوم متون، د ژبو او ادبیاتو پوهنځي د درېیم ټولګي لپاره درسي کتاب. ګستسنر چاپ.

۱٦ -د روښاني دورې منظوم او منثور ادب تاریخ: د پښتو د دویم ټولګي لپاره (د دوکتور زېورالدین په ګډون).

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۷ -پښتو متلونه، راټولونه) .1(

سرمحقق محمدصدیق روهي:

کاندید اکاډمیسین سرمحقق محمدصدیق روهي یوه زیاته موده د کابل پوهنتون د ژبو او ادبیاتو پوهنځي استاد و. د استاد اثار په لاندې ډول دي:

۱ -د څېړنې لارښود: د ۱۳۵٤ل کال چاپ.

۲ -پښتو په بېلگه یي جملو کې: د ۱۳۵۷ل کال چاپ.

۳ -ادبي څېړنې: ۱۳٦۰ل کال چاپ.

٤ -د ژبښودنې مسلې: د ۱۳٦۰ ل کال چاپ.

٥ -د ادب او فلکور په باره کې: د ۱۳٦٥ل کال چاپ.

٦ -فلکور پېژندنه: د ۱۳٦٥ل کال چاپ.

۷ -پښتو معاصر ادبیات: دوه جزوې: د ۱۳٦٦ل کال چاپ.

۸ -د روښاني غورځنگ ماهیت: ناچاپ

۹ -شعر پېژندنه:

۱۰ -د نصیحت اکسیر: یوعلمي، انتقادي اثر، ناچاپ.

۱۱ -د دولسم ټولگي لپاره د ادبیاتو تاریخ: ناچاپ.

بایزید اخک:

ډېره زیاته موده د ادبیاتو پوهنځي د پښتو څانگې استاد پاتې شوی دی.

۱ -پښتو فونولوژي او مورفولوژي (پوهنملی رتبې لپاره): ژباړه.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوکتور زېورالدین زېور:

پوهنوال دوکتور زېورالدین زېور هم ډېره زیاته موده د ژبو او ادبیاتو پوهنځي د پښتو څانګې استاد پاتې شوی دی، دغه اثار یې تراوسه پورې لیکلي دي:

۱ -پښتو ادبیاتو تاریخ: د پښتو څانګې د دویم ټولګي لپاره، کابل پوهنتون، ۱۳۵۹ل کال چاپ.

۲ -پښتو ادبیاتو تاریخ اوسنۍ دوره: د پښتو څانګې څلورم ټولګي لپاره، کابل پوهنتون، ۱۳۶۰ل کال چاپ.

۳ -پښتو معاصر ادبیات: د ماسترۍ دورې د محصلینو لپاره، کابل پوهنتون، ۱۳۶۵ل کال چاپ.

٤ -انګېرنې: یو درسي کتاب دی، چې پر ۱۳٦٤ل کال چاپ شوی دی).1(

٥ -پولاد څنګه کلکېده: په دوو ټوکو کې د نامتو لیکوال استروفسکي د رومان ژباړه، ۱۹۷۷م کال د مسکو چاپ.

٦ -پښتو ادبیاتو تاریخ: د پښتو څانګې د درېیم ټولګي لپاره، کابل پوهنتون، ۱۳۵۷ل کال.

۷ -د ښاغلي ډزه: دا د مختار عوزوف رومان دی، چې په پښتو ژباړلی شوی، مسکو چاپ.

۸ -د ادبیاتو اصطلاحي قاموس: کابل پوهنتون خپور کړی دی.

ډاکتره زرغونه زېور:

نومورې هم له ډېرو کلونو راپدېخوا د ژبو او ادبیاتو پوهنځي د پښتو څانګې استاده پاتې شوې او تراوسه د پوهندوی علمي رتبې ته رسېدلې ده، دغه اثار یې کښلي دي:

۱ -د پښتو ژبې ګرامر، لومړۍ برخه (فونولوژي) لومړی چاپ، ۱۳٦۱ل کال، دویم چاپ، ۱۳٦۳ل کال ګستنر.

۲ -پښتو ژبه کې د لرې او برې پښتونخوا د لهجې خصوصیات او د اجمل خټک ژبه، د ډاکترۍ تېزس، ناچاپ).1(

۳ -د پښتو ژبې نحوه: (ګستنرچاپ).

پوهندوی عبدالخالق رشید:

استاد عبدالخالق رشید تر ۱۳۵۸ل کال راهیسې د ژبو او ادبیاتو پوهنځي د پښتو څانګې استاد دی. دغه لاندې اثار یې تراوسه پورې لیکلي دي:

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱ -پښتني لنډۍ: دا د پښتو لنډیو یوه کوچنۍ رساله ده، چې چاپ شوې ده.

۲ -د پښتو ژبې تاریخي متون: یو درسي کتاب دی، چې په ګستنر ډول چاپ شوی دی.

۳ -ډولۍ: د لنډو کیسو مجموعه ده، پر ۱۳٦۷ل کال د لیکوالو انجمن خپره کړې ده.

٤ -د پښتو هنري کره کتنې تاریخچه: پر ۱۳٦۹ل کال د لیکوالو انجمن خپور کړی دی.

٥ -د خطر زنګ: ناچاپ.

٦ -مخکښه هیله: ناچاپ.

۷ -مرسله (ناول):

۸ -بارانونه او سېلابونه: ناچاپ).1(

۹ -استوګن او نا استوګن ادبي بهیر: (د پوهندوی علمي ترفیع لپاره)، ناچاپ.

۱۰ -کنګل ژمی، کنګل لاسونه (د لنډو کیسو مجموعه) دغه مجموعه د خوشال فرهنګي ټولنې له خوا پر ۱۳۷۳ل کال په پېښور کې چاپ شوې ده.

پوهنوال جلال الدین:

استاد جلال الدین خان هم له ډېرو کلونو راهیسې د ژبو او ادبیاتو پوهنځي استاد دی، دغه اثار یې تراوسه پورې لیکلي دي:

۱ -پښتو مثنوي: ناچاپ، (د پوهندوی علمي ترفیع لپاره)

۲ -دپښتو نظم شکلي ډولونه، (د پوهنوالۍ علمي ترفیع لپاره).

پوهنمل محمد رفیق:

پوهنمل محمد رفیق له ۱۳٥۸ل کال راهیسې د ژبو او ادبیاتو پوهنځي د پښتو څانګې استاد دی. تراوسه یې دغه لاندې اثار لیکلي دي:

۱ -وزن پوهنه، درسي نوټ، ۱۳٦۱ل کال، ګستتنر.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲ -د بدیع علم څېړنه او اوډنه، درسي نوټ، ۱۳٦۲ل کال، گستتنر.

۳ -ادبي فنون، درسي نوټ، ۱۳٦۳ل کال، گستتنر.

٤ -قافیه، درسي نوټ، ۱۳٦۲ل کال گستتنر.

٥ -د عبدالحی حبیبي د ژبنیو ادبي چاپي اثارو څېړنه، د پوهنیارۍ تیزس.

٦ -د پښتو اوسني شعر سبک، د پوهنملۍ علمي ترفیع لپاره.

۷ -د پښتو هنري نثر.

بخت میر وزیري:

بخت میر وزیری د ژبو او ادبیاتو پوهنځي د پښتو څانگې استاد دی. تراوسه یې دغه لاندې لیکنې کړې دي:

۱ -د وزیرو د لهجې مقایسه له معیاري لهجې سره (د ماسترۍ تیزس).

۲ -د وزیرستان د وزیرو پېژندل، (د لیسانس دورې مونوگراف).

محمد صابر خویشکی:

نوموړی هم له شلو کلونو راهیسې د کابل پوهنتون د ژبو او ادبیاتو پوهنځي استاد دی او تر دې وخته د پوهندوی علمي رتبې ته رسېدلی دی.

۱ -په پښتو ادبیاتو کې ریالیزم. (د ماسترۍ تیزس).

بریالی باجوړی:

پوهنمل بریالی باجوړی له ۱۳٦۰ل کال راهیسې د ژبو او ادبیاتو پوهنځي د پښتوڅانگې استاد دی. تراوسه یې دغه اثار لیکلي دي:

۱ -تښتېدلی خوب: د لنډو کیسو مجموعه ده، چې پر ۱۳٦٤ل کال د لیکوالو انجمن خپره کړې ده.

۲ -منزلونه: (تدوین او سریزه) د مصري خان خاطر د شعرونو مجموعه، ۱۳٦٥ل کال چاپ.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

٣ -ګيلې: د لنډو کيسو دويمه مجموعه، د قومونو او قبايلو وزارت له خواچاپ شوې ده.

٤ -سندريز شفقونه: (تدوين او سريزه) د سيف الرحمن سليم د شعرونو مجموعه ده، چې پر ١٣٦٥ل کال د چاپ او خپرولو د دولتي کمېټې له خوا چاپ شوې ده).1(

٥ -د خاطر د شعر څېړنه او تحليل له ژوند ليک سره (د پوهنيارۍ تيزس).

٦ -د کوزې پښتونخوا د معاصر شعر ځانګړنې (د پوهنملۍ تيزس).

٧ -زما د کلي لېوني بادونه (د خان بهادر حسرت د شعرونو مجموعه).

٨ -د ناپښتو ځانګو لپاره د پښتو ژبې ګرامر او ادب، د آصف بهاند په ګډون.

احمد شاه ويښ:

احمدشاه ويښ له ١٣٦٤ کال راهيسې د ژبو او ادبياتو پوهنځي د پښتو څانګې استاد دی. تراوسه د پوهنملۍ علمي رتبې ته رسېدلی دی، دا يې اثار دي:

١ -پښتو ازاد شعر، د پوهنيارۍ علمي رتبې ته، ناچاپ.

٢ -د شعرونو لومړۍ مجموعه، ناچاپ.

٣ -د شعرونو دويمه مجموعه، ناچاپ.

٤ -د شعرونه درېيمه مجموعه، ناچاپ او هم يو شمېر نورې ادبي ټوټې او طنزونه.

لطيف بهاند:

پوهنيار لطيف بهاند هم د يو وخت لپاره د ژبو او ادبياتو پوهنځي استاد پاتې شوی دی. نوموړي تراوسه پورې دغه اثار کښلي دي:

١ -ناول د ماه رخې: (د راحت زاخيلي)، دغه اثر پر ١٣٦٣ل کال کابل پوهنتون خپور کړی دی.

٢ -د اشرف خان هجري منتخبات: دا د هجري د شعرونو منتخب دی، چې پر ١٣٦٤ل کال د اشرف خان هجري د علمي سيمينار په وياړ د قومونو او قبايلو وزارت د نشراتو او فرهنګي چارو د رياست له خوا چاپ شوی دی.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳ -د رڼا ناوې: د کوزې پښتونخوا د نامتو شاعرانو د شعرونو منتخب، ليکوالو انجمن، ۱۳٦٥ل کال.

٤ -د پښتو ژبې ګرامر: دغه اثر پر ۱۳٥۹ل کال د کابل پوهنتون له خواچاپ او خپور شوی دی.

٥ -څلور اورني کلونه: دا د کورنيو چارو وزارت له خوا پر ۱۳٦٥ل کال خپور شوی دی.

٦ -د خيرالبيان منتخبات: پر ۱۳٦۱ل کال چاپ شوی دی.

۷ -رياليزم او د رياليزم ضد (پښتو ژباړه) په ګستنر ډول د قومونو او قبايلو وزارت د نشراتو او فرهنګي چارو د رياست له خوا چاپ شوی دی.

۸ -پل: د شعرونو مجموعه ده، چې پر ۱۳٦۹ل کال د ليکوالو انجمن له خوا چاپ او خپره شوې ده.

۹ -ماتې کړۍ: د کوزې پښتونخوا د نامتو شاعرانو د ازاد شعر منتخب، ناچاپ.

۱۰ -د هنر ټولنپوهنه: ژباړه، ناچاپ.

۱۱ -لس مقالې: د مقالو مجموعه، ناچاپ).1(

محمد آصف بهاند:

محمد آصف بهاند له ۱۳٦٥ل کال راهيسې د ژبو او ادبياتو پوهنځي د پښتو څانګې استاد دی. تراوسه يې دا لاندې اثار ليکلي دي:

۱ -د پښتو ژبې ګرامر، دويم کتاب، د کابل پوهنتون د ژبو او ادبياتو پوهنځي د ناپښتو څانګو درسي کتاب.

۲ -د پښتو ژبې ګرامر، دريم کتاب، د کابل پوهنتون د ژبو او ادبياتو پوهنځي د ناپښتو څانګو درسي کتاب.

۳ -د پښتو ادبياتو د لرغوني دورې منظوم متون، د ژبو او ادبياتو پوهنځي د پښتو څانګې درسي کتاب، ۱،۲،۳ ګستسنر چاپ.

٤ -د کوچنيانو ادبيات: د ليکوالو انجمن له خوا پر ۱۳۳٦ل کال کې چاپ شوی دی.

٥ -شعر د پښتو د کلاسيکو شاعرانو له نظره: د پوهنيارۍ تيزس، ناچاپ.

٦ -پښتو ادبيات له ۱۲٥۰ څخه تر ۱۲۹۷ پورې، د ليسانس مونوګراف، ناچاپ).1(

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(1) پښتانه شعرا، پنځم ټوک، ۱٦٦۹ مخ.

(1)پښتانه شعرا، پنځم ټوک، (۱٦۷۰-۱٦۷۵) مخونه.

(۱) پښتانه شعرا، پنځم ټوک، ۱٦۱۳ مخ.

(۲) پښتانه شعرا: پنځم ټوک، ۱۳٦۷ل کال چاپ، ۱٦۱٤-۱٦۱۵ مخونه.

(۱) پښتانه شعرا: پنځم ټوک، ۱۳٦۷ل کال چاپ، ۷-۱۵ مخ.

(1)پښتانه شعرا، پنځم ټوک، ۱۳۷۰-۱۳۷۲ مخونه.

(1)اوسني ليکوال، ۳ ټوک، ۱۵۱۰-۱۵۱۲ مخونه.

(1)پښتانه شعرا، پنځم ټوک، ۱٦۰۰- ۱٦۰۳ مخونه.

(1)اوسني ليکوال: عبدالروف بېنوا، لومړی ټوک.

(1)اوسنی ليکوال، لومړی ټوک.

(1)خالق رشيد، قلم جريده، ۱۳۷۰ل کال د ليندۍ ۳٤-۳۵ گڼه، ۵-۷ مخونه.

(۱) اوسنی ليکوال، عبدالروف بېنوا، لومړی ټوک، ۱۹۲ مخ.

(1)استاد زيار د پښتني فرهنگ يو ځلاند ستوری. محمداسماعيل يون، ۱۳۷۲ل کال، لاهور.

(1)اوسنی ليکوال، ۲ ټوک، ۱۳٤۱ل کال، ۵۷۱-۵۷۲ مخونه.

(1)اوسنی ليکوال، درېيم ټوک، ۱۳٤٦ل کال، ۱۰٦۹-۱۳۷۰ مخونه.

(2)اوسنی ليکوال، درېيم ټوک، ۱۳٤٦ل کال، ۱۰٦۹-۱۰۷۷ مخونه.

(1)اوسنی ليکوال دويم ټوک، ۵۵۸-۵۵۹ مخونه.

(۲)اوسنی ليکوال، لومړی ټوک، ۱۱۵ مخ.

(1)پښتانه شعرا، پنځم ټوک، عبدالله بختانی خدمتگار، ۱٦٤٤-۱٦٤٦ مخونه.

(1)دا ليکوال او دا څېړې: افضل ټکور، ۱۳٦٦ل کال، ۲۲٦ مخ.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(1)دا ليکوال دا ښېرې: افضل ټکور، ۱۳٦٦ل کال، ۲۰۳ مخ.

(1)دا ليکوال او دا ښېرې، افضل ټکور، ۱۳٦٦ل کال، ۱۹٤ مخ.

(1)دا ليکوال او دا ښېرې، افضل ټکور، ۱۳٦٦ل کال، ۵۹-٦۰ مخونه.

(1)دا ليکوال او دا ښېرې، افضل ټکور، ۱۳٦٦ل کال، ۷۵-۷٦ مخونه.

(1)دا ليکوال او دا ښېرې، ۱۳٦٦ل کال، ۸ مخ.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ژبو او ادبياتو پوهنځي فارغان او د هغوی کتابونه

زلمی هېوادمل:

زلمی هېوادمل پر ۱۳۵۲ل کال د ادبياتو او بشري علومو پوهنځي د ژورناليزم له څانګې څخه فارغ شوی دی او تراوسه پورې يې دغه لاندې اثار پښتو ادب ته وړاندې کړي دي.

الف- ليکنې: زاړه متون:

۱ -حکايت رسول: د ارزاني روښاني يوه منظومه رساله ده، چې له څرګندونو او يادونو سره پر ۱۳۵۵ل کال د وږمې مجلې له خوا چاپ شوې ده.

۲ -د قلندر دېوان: ترتيب، سريزه او تعليقات، ۱۳۵٦ل کال چاپ، پښتو ټولنه.

۳ -د سره غره ګلونه: د جانان هوتک او جان محمد کاکړ منتخبات او اثار دي (له حبيب الله رفيع سره يې په ګډه ترتيب کړی دی) د زېري کالنۍ لومړۍ ګڼه، ۱۳۵۷ل کال چاپ.

٤ -اسماء الحسنی: ميافقيرالله جلال ابادی (تدوين او د متن لارښود) ۱۳۵۹ل کال، کابل پوهنتون.

٥ -فوايد فقيرالله: (تدوين)، ۱۳۵۹ل کال، کابل پوهنتون.

٦ -د حاجي جمعه بارکزي دېوان: (سريزه او تدوين)، ۱۳٦۰ل کال چاپ، پښتو ټولنه.

۷ -د خانګل خليل څو شعرونه: (تدوين، سريزه، لغتنامه او شرح)، ۱۳٦۰ل کال، پښتو ټولنه.

۸ -حسن و دل، مسافر مروت، (مقدمه، لغتنامه او فهرست)، ۱۳٦۱ل کال، پښتو ټولنه.

۹ -د عبدالحميد مومند دېوان: (سريزه، لغتنامه او فهرست)، ۱۳٦۱ل کال، پښتو ټولنه.

۱۰ -د خوشال منظومه بازنامه: (سريزه او فهرست)، ۱۳٦۲ل کال، پښتو ټولنه.

۱۱ -د خوشال فراقنامه: (شرح او تعليق)، ۱۹۸٤م کال، د کابل پوهنتون د ژبو او ادبياتو پوهنځي چاپ.

۱۲ -نافع المسلمين، نور محمد علي: (سريزه او تعليق) ۱۳٦۳ل کال، د کلتور دولتي کمېټې چاپ.

۱۳ -د مست منتخبات: د ملا مست له سلوک الغزات او نورو رسالو څخه د ده د اثارو انتخاب (له سريزې او تعليقاتو سره)، ۱۳٦٤ل کال د علومو اکاډمۍ له خوا چاپ شوی دی.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

١٤ -د سکندر خان ختک شمایل نامه او پند نامه: (سریزه، شرح او تعلیقات)، ١٣٦٤ل کال.

١٥ -د شمس الفلک دېوان: پښتو اکاډمۍ پېښور، ١٩٩٣م کال.

١٦ -د خوشال پارسي منثوره بازنامه: (سریزه، ترتیب، شرح او تعلیقات)، ١٣٦٥ل کال، خراسان مجله.

١٧ -رابعه او بکتاش: ١٣٧١ل کال، پېښور چاپ.

١٨ -د واصل روښاني دېوان: (تدوین)، ١٣٦٥ل کال چاپ.

١٩ -رستم او سهراب: د ملا نعمت الله نوښاري د رستم او سهراب د متن چاپ ته برابرول له سریزې سره، ١٣٦١ل کال، ناچاپ.

٢٠ -د عبدالرحیم هوتک دېوان: د موجودو معلومو خطي او چاپي منتخبو نسخو له مخې چاپ ته تیارول.

٢١ -هدایت المبتدي: د پیرمحمد کاکړ د هدایت المبتدي د متن چاپ ته تیارول له سریزې او شرحې سره، ناچاپ.

٢٢ -یاقوت السیر: د محقق العلما عبدالحق خروټي د یاقوت السیر د لومړي ټوک چاپ ته تیارول، پر ١٣٦٠ل کال چاپ شوی دی.

ب- د معاصرو ادبیاتو پر مجموعو کار:

١ -د غلام محی الدین افغان افکار او اثار: د سراج الاخبار له پاڼو څخه د غلام محی الدین افغان د اثارو راټولونه، د ده ژوند، اثارو افکارو په باب له یوې څېړنې سره، ١٣٦٠ل کال، د کابل پوهنتون چاپ.

٢ -د عقیدت ګلونه: د ارواښاد محمد نواز ختک پر مزار د یوې مشاعرې د نظمونو ترتیب له سریزې سره، ١٣٦٣ل کال.

٣ -داغستان، راحت زاخیلي، (سریزه او راټولونه) د هېواد ورځپاڼې له خوا، ١٣٦٣ل کال (د عبدالله بختاني خدمتګار مقدمه هم ورسره مله ده).

٤ -د غني کلیات: (تدوین)، ١٣٦٤ل کال، د قومونو او قبایلو وزارت د نشراتو ریاست.

٥ -خوشال نامه: د مرحوم سرفراز خان عقاب د څلورو لیکنو مجموعه له سریزې او تعلیق سره چاپ ته برابرول، پر ١٣٦٥ل کال چاپ شوی دی.

٦ -د کره کتنې ډولونه، د لیکوالو انجمن، ١٣٧٠ل کال.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ج- د کتابپوهنې او ادبي تاريخ په باب اثار:

۱ -فرهنگ زبان و ادبيات پښتو، ۱ ټوک، ۱۳۵٦ل کال چاپ، د ښوونې او روزنې وزارت.

۲ -د محمد هوتک ژوند او مزار: ۱۳٦۲ل کال، د بايزيد روښان پوهنتون.

۳ -بيدياني گلونه: (تذکره)، ۱۳٦۲ل کال چاپ، پښتو ټولنه.

٤ -د هند د کتابخانو پښتو خطي نسخې: د هند په کتابتونونو کې د پښتو د اثارو يوه ببليوگرافي ده، له سريزې او تعليقاتو سره، ۱۳٦۳ل کال، پښتو ټولنه.

۵ -فرهنگ زبان و ادبيات پښتو، ۲ ټوک، ۱۳٦۵ل کال، د چاپ او خپرولو دولتي کمېټه.

٦ -فرهنگ زبان و ادبيات پښتو، ۳ ټوک،کابل چاپ.

۷ -په هند کې د پښتو ادبياتو د ايجاد او ودې پړاوونه، ۱۳۷۰/۱۳۷۳ل کال چاپ، پېښور.

۸ -د پښتو د ادبي تاريخ خطي منابع: (د تاشکند، دوشنبې، ماسکو، لیننگراد او ايران) په کتابتونونو کې د پښتو خطي فهرست، د ۱۳٦٦ل کال په نشراتي پلان کې شامل و.

۹ -د پښتو شاعرانو تذکره: هېوادمل صيب وايي: ((دا تذکره اوس زما تر کار لاندې ده، نوم مې ورته نه دی خوښ کړی، د چاپ او خپرونو د دولتي کمېټې د ۱۳٦٦ل کال په نشراتي پلان کې شامل وه)).

۱۰ -د جاج په تله: د قومونو او قبايلو وزارت د نشراتو د رياست له خوا، ۱۳٦۵ل کال چاپ.

د- د مقالو مجموعې چې ښاغلي هېوادمل راټولې کړې دي:

۱ -د پښتو ټولنې تاريخچه: پر ۱۳۵٦ل کال د پښتو ټولنې له خوا چاپ شوی دی.

۲ -تاريخي پلټنې: پر ۱۳۵۷ل کال دعلومو اکاډمۍ له خوا چاپ شوی دی.

۳ -اميرعلي شېر نوايي: د نوموړي پر ژوند او اثار د مقالو مجموعه، ۱۳٦۰، پښتو ټولنه.

٤ -د افغان ياد: د غلام محی الدين افغان د مړينې د شپېتمې کاليزې په درنښت د مقالو مجموعه، ۱۳٦۰ل کال، کابل پوهنتون.

۵ -شيخ بوستان بړېڅ: د شيخ د څلورم سوم تلين په مناسبت مقالې، ۱۳٦۰ل کال، د اطلاعاتو او کلتور وزارت.

٦ -د الفت ياد: د استاد الفت د پنځم تلين په مناسبت د مقالو مجموعه، ۱۳٦۱ل کال، د قبايلو وزارت خپرونه.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷ -د زرغونې یاد: د مقالو مجموعه (تدوین)، ۱۳۶۲ل کال، پښتو ټولنه.

۸ -د محمد هوتک یاد: د محمد هوتک د نمانځنې د غونډې په وياړ د مقالو مجموعه، ۱۳۶۲ل کال، پښتو ټولنه.

۹ -د نوري یاد: د محمدګل نوري د لسم تلین په وياړ د مقالو مجموعه، ۱۳۶۲ل کال، پښتو ټولنه.

۱۰ -د راحت یاد: د نومورې د زوکړې دسلمې کلیزې په وياړ د مقالو مجموعه، ۱۳۶۳ل کال، کابل پوهنتون.

۱۱ -د استاد یاد: د علامه لوی استاد پوهاند حبیبي د مړينې په مناسبت د مقالو مجموعه، ۱۳۶٤ل کال، پښتو ټولنه.

۱۲ -د امیر کروړ یاد: د امیر کروړ سوري د دولس سوه پنځوسم تلین په مناسبت مقالې، ۱۳۶٤ل کال چاپ.

۱۳ -د ننګونو شاعر: د ارواښاد محمد اکبر خادم د زوکړې د سلمې کالیزې په مناسبت مقالې، ۱۳۶٤ل کال چاپ.

۱٤ -غني او اجمل: د نومورو د زوکړې دکلیزو په مناسبت مقالې، د قبایلو وزارت، ۱۳۶٥ل کال چاپ.

۱٥ -تاریخ مرجع د څېړنو په بهیر کې: کابل پوهنتون، ۱۳۶۶ل کال چاپ.

۱۶ -د حمزه یاد: د قومونو او قبایلو وزارت د نشراتو او فرهنګي چارو ریاست، ۱۳۶۹ل کال چاپ.

۱۷ -د عبدالحمید مومند یاد: د پښتو څېړنو نړیوال مرکز، ۱۳۶٥ل کال چاپ.

ح- د نورو پر اثارو مقدمې:

۱ -فولکوري مرغلرې: مولف يې عبدالکریم پتنګ دی او هېوادمل پرې یوه اوږده سریزه کښلې، ۱۳٥۶ل کال چاپ.

۲ -د خلکوتجربې: دا اثر هم ښاغلي پتنګ لیکلی چې هېوادمل صیب پرې اوږده سریزه کښلې، کابل پوهنتون، ۱۳٥۷ل کال.

۳ -پښتو روزنه: د استاد بېنوا اثر دی، د هېوادمل (۳۸) مخه مقدمه يې په پیل کې راغلې ده، ۱۳٥۷ل کال چاپ.

٤ -نوموړکي مورخین: د لوی استاد حبیبي صاحب اثر دی، د هېوادمل پر سریزه، کابل پوهنتون، ۱۳٥۹ل کال چاپ.

٥ -د غرونو څوکې: مولف يې عبدالکریم پتنګ دی، په (٥۰) مخونو کې هېوادمل پرې سریزه کښلې ده، کابل پوهنتون، ۱۳٥۹ل کال چاپ.

۶ -غرنۍ سندرې: د ښاغلي (م،ع،غ) اثر دی، هېوادمل پرې (۷۰) مخه سریزه کښلې ده، پښتو ټولنه، ۱۳۶۰ل کال.

۷ -قصې او افسانې: د سلیمان لایق اثر دی، هېوادمل پرې سریزه کښلې ده، پښتو ټولنه، ۱۳۶۱ل کال چاپ.

۸ -د ښکارندوی غوري پر قصیده مشاعره: د استاد الفت ټولونه ده، هېوادمل پرې سریزه کښلې، ۱۳۶۲ل کال چاپ.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

٩ -ارياي، پارسي، پښتو ويرنې: د استاد بېنوا اثر دی، هېوادمل پرې سريزه کښلې، پښتو ټولنه، ١٣٦٢ل کال چاپ.

١٠ -د رضواني منتخب نثرونه: ښاغلي ځدراڼ ټول کړي دي، هېوادمل پرې سيزه کښلې، پښتو ټولنه، ١٣٦٢ل کال.

١١ -د خوشال په باب د خارجي پوهانو اثارو ته ژوره کتنه: د استاد کامل مومند د يو اثر پښتو ژباړه ده، چې ډګروال کريمي ترسره کړې ده، هېوادمل پرې سريزه کښلې ده، پښتو ټولنه، ١٣٦٣ل کال چاپ.

١٢ -اميرکروړ سوري اور چند پښتو شاعران: د اردو رساله ده ښاغلي متين چاپ ته تياره کړې ده، هېوادمل پرې سريزه کښلې ده، د قومونو قبايلو وزارت، ١٣٦٣ل کال چاپ.

يادونه: پر ٤،٥،٦،٧، نومره کتابونو چې د هېوادمل کومې سريزې راغلي، بې نومه چاپ شوي دي، پر ٨،٩،١٠،١١ او ١٢ نومرو کتابونو چې کومې سريزې راغلي په پای کې د اميرکروړ سوري د بين المللي سيمينار د علمي سکرتريت امضا ليدل کېږي دا ځکه چې ددغه سيمسينار علمي سکرتر ښاغلی هېوادمل و.

١٣ -د هجري منتخبات: لطيف بهاند تدوين کړی، هېوادمل پرې سريزه کښلې، ١٣٦٤ل کال چاپ.

١٤ -د زنځيرونو شاعر: زرين انځور ليکلی او هېوادمل پرې سريزه کښلې، پښتو ټولنه، ١٣٦٤ل کال چاپ.

١٥ -د پټې خزانې پر څلورم چاپ يوه مقدمه (د کتابپوهنې)، ١٣٥٧ل کال، کابل پوهنتون.

د هېوادمل صيب د سريزو يادون مې ځکه وکړ چې دده سريزې هم د يوې رسالې يا کتابګوټي، په انډول او تناسب دي.

ط- د شفاهي ادبياتو او فولکور په باب ليکنې:

١ -په ولسي شعرونو کې اړونه: دا رساله په فولکور مجله کې پرله پسې نشر شوې ده، ١٣٥٦ل کال.

٢ -پښتو سندرې د تاريخ د يوې منبع په توګه: د دې رسالې څو برخې متفرقې چاپ شوي دي، ١٣٥٦ل کال.

٣ -ولسي سندرې: لومړی ټوک يې پر ١٣٦١ل کال د پښتو ټولنې له خوا چاپ شوی دی، په دې مجموعه کې د ٢٢٠ په شاوخوا کې سندرې له مقدمې او تعليقاتو سره راغلي دي.

٤ -په پښتني فولکور کې د تصنيف مساله: ددې رسالې لنډيز د جاج په تله نومي اثر کې چاپ شوی دی.

٥ -د پښتني فولکور ټولونې ربړې: ددې رسالې لنډيز (د افغان ياد) نومي مجموعه کې چاپ شوی دی.

٦ -پښتني هنداره: د ختيز ولايت (لغمان) دودونه دي (له زانګو تر هديرې) چاپ ته تياره ده.

٧ -ولسي سندرې: دويم ټوک، ١٣٦٦ل کال چاپ.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۸ -پښتو ځانتني ادب او موسيقي: دا د مرحوم جلالي يوه رساله ده، چې هېوادمل پرې يوه هر اړخيزه مقدمه او حاشيه ليکلې او اصلي متن يې هم ايډېټ کړی او چاپ ته تيار کړی دی.

ی- ژباړې:

۱ -د پټې خزانې د درېيم چاپ د مقدمې پښتو ژباړه: لوی استاد حبيبي په پارسي کښلې او هېواد مل په پښتو ژباړلی او پر ۱۳۵٤ل کال د پټې خزانې د درېيم چاپ په سريزه کې چـــاپ شوې

ده او ژباړه يې پر ۱۳۵۷ل کال د څلورم چاپ د سريزې په توګه راغلې ده، کابل پوهنتون چاپ.

۲ -د بوعلي سينا ژوند ليک: دا د (زنده گی نامه بوعلي سينا) پښتو ژباړه ده، چې لوی استاد حبيبي يې پارسي متن ترتيب کړی او پښتو ژباړه يې هېوادمل کړې ده، اصل پارسي متن او پښتو ژباړه يې پر ۱۳۵۹ل کال د علومو اکاډمۍ له خوا چاپ شوې ده.

۳ -د ميا فقيرالله ژوند ليک: دا رساله هم د (شناخت نامۀ فقيرالله) پښتو ژباړه ده، پارسي متن يې استاد حبيبي تهيه کړی دی. ۱۳۵۹ل کال، کابل پوهنتون چاپ.

٤ -اميرکروړ او دده کورنۍ: دا رساله د (امير کروړ و دودمان او) پښتو ژباړه ده، چې لوی استاد حبيبي په پارسي ژبه کښلې ده، دا ژباړه له پارسي متن او انګرېزي ژباړې سره يوځای پر ۱۳٦۱ل کال د علومو اکاډمۍ له خوا چاپ شوې ده.

۵ -متن پوهنه: هېوادمل د متن پوهنې او نسخه پوهنې د بېلابېلو څانګو په باب له اردو ژبې څخه تر شلو زياتې مقالې راژباړلې دي، چې په کابل مجله، عرفان مجله، کتاب مجله او زېري جريده کې نشر شوي دي.

٦ -دملتان لودي شاهي کورنۍ: د لوی استاد حبيبي يوه اردو رساله ده، چې هېوادمل يې لنډيز په پښتو ژباړلی دی.

۷ -خوشال خان خټک: دا ژباړه د ننګرهار مجلې په څو ګڼو کې خپره شوې ده.

۸ -د شوروي د مطبوعاتو سيستم: د پوهاند حبيب الرحمن هاله د پوهندوی اثر، پښتو ژباړه. د ليسانس دورې مونوګراف، ۱۳۵۲ل کال.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ک- مقالې:

هېوادمل تراوسه پورې تر دوو سو زياتې اخباري او تحقيقي مقالې کښلي، چې دغو لاندې خپرونو کې خپرې شوي دي: اصلاح، هېواد، جمهوريت، ژوندون، (پخوانی، اوسنی) وږمه، پلوشه، اريانا، کابل، زېری، ننګرهار مجله، کندهار مجله، پکتيا مجله، کتاب، عرفان، فولکور او خراسان.

ل- تخليقي اثار:

١ -بېوزلي ګوجر (لنډه کيسه) وږمه مجله، ١٣٥٠ل کال، ٦ ګڼه.

م- د کتابونو چاپ.

کومو موسسو ته چې هېوادمل کتابونه چاپ کړي دي دادي:

١ -بايزيد روښان پوهنتون: درې کتابونه.

٢ -د اطلاعاتو او کلتور وزارت او کلتور کمېټه: درې کتابونه.

٣ -د قومونو او قبايلو وزارت: دېرش کتابونه.

٤ -پښتو ټولنه او د علومو اکاډمۍ: تر اتياوو زيات کتابونه او رسالې.

٥ -کابل پوهنتون: دېرش کتابونه.

٦ -د هېواد ورځپاڼه: دوه کتابونه.

٧ -د چاپ او خپرونې دولتي کمېټه: دوه کتابونه.

ټول تر (١٢٠) څخه زيات بېلابېل عنوانه کتابونه.

ن- د جغرافيا په باب څېړنې:

١ -د لغمان اقتصادي جغرافيا: دا رساله پر ١٣٥١ل کال د ننګرهار ورځپاڼې د يوې مياشتې په ګڼو کې پرله پسې نشر شوې ده.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲ -د لغمان تاريخي جغرافيا: دا رساله پر ۱۳٦٤ل کال د کابل پوهنتون د اجتماعي علومو د پوهنځي له خوا چاپ شوې ده).1(

۳ -د ننگرهار تاريخي جغرافيه: پر ۱۳٦۷ل کال د کابل پوهنتون له خوا چاپ شوې ده.

خالد روښان:

نومړی د ادبياتو پوهنځي فارغ دی او د لسو په شاوخوا کې اثار يې ليکلي دي. روښان خپل اثار په انگرېزي او تر هغې وروسته په پارسي ژبه ليکلي دي. دلته به يې د پښتو اثر يادونه وکړو:

۱ -د شېرشاهي پېښه (پښتو ډرامه)).2(

محمد حسن ساپی:

محمد حسن ساپی هم د ادبياتو پوهنځي ليسانسه فارغ التحصيل دی او ددغو اثارو نومونه يې موږ ته د مطبوعاتو له لارې رارسېدلي دي:

۱ -سلطان شهاب الدين غوري: (د ليسانس دورې مونوگراف).

۲ -دتاريخ په باره کې: د ادبياتو پوهنځي له خوا په ۱۳۷مخونو کې پر ۱۳۳۸ل کال چاپ شوی.

۳ -برېښنا: د برېښنا په باب يوه رساله ده، چې له انگرېزي څخه ژباړل شوې ده).1(

محمد ظاهر افق:

دی هم د ادبياتو پوهنځي فارغ التحصيل دی او تراوسه يې دا لاندې اثار ليکلي دي:

۱ -ليک نښې:

۲ -هنر او ښکلا پېژندنه:

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سليمان لايق:

ښاغلی لايق هم د ژبو او ادبياتو پوهنځي فارغ دی، اثار يې دادي:

١ -کېږدی: د شعرونو مجموعه، چاپ.

٢ -چونغر: د شعرونو مجموعه، چاپ.

٣ -ساحل: د شعرونو مجموعه، چاپ.

٤ -يادونه او درمندونه: د شعرونو مجموعه، د اطلاعاتو او کلتور وزارت، ١٣٥٧ل کال.

عبدالرحيم هاتف:

ښاغلی هاتف هم له ژبو او ادبياتو پوهنځي څخه فارغ شوی دی، پښتو اثار يې دادي:

١ -د حميد ماشوخېل احوال او اشعار: ناچاپ.

٢ -د روزنې د نفسياتو اساس: ناچاپ).1(

عبدالقدوس تندر:

د ادبياتو له پوهنځي فارغ شوی دی او د (مينې سوغات) په نوم يې د لنډو کيسو يوه مجموعه ليکلې ده، چې تراوسه چاپ شوې نه ده.

محمد اسماعيل زاهل:

د ادبياتو له پوهنځي څخه فارغ شوی دی او د (کلي ژوند) په نوم يې يو اثر ليکلی دی، چې تراوسه چاپ شوی نه دی.

محمد زرين انځور:

پر ١٣٥٦ل کال کې د ژبو او ادبياتو د ژورناليزم له څانګې څخه فارغ شوی او دا لاندې اثار يې ليکلي دي:

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱ -دا سرونه او دا رسمونه: د لنډو کیسو مجموعه، ۱۳٦۳ل کال، د لیکوالو انجمن.

۲ -د غزل په اننګو کې: (تدوین او سریزه)، ۱۳٦٤ل کال، د قومونو او قبایلو چارو وزارت د نشراتو او فرهنګي چارو ریاست.

۳ -د شریف دېوان: راټولونه او سریزه، ۱۳٦۳ل کال، کتاب مجله.

٤ -اشرف خان هجري د زنځیرونو شاعر: ۱۳٦٤ل کال، د علومو اکاډمی.

٥ -اباسین کیسې کوي: (تدوین او سریزه)، ۱۳٦٤ل کال، د لیکوالو انجمن.

٦ -شعرونه او نقدونه: ۱۳٦٥ل کال، د لیکوالو انجمن.

۷ -د افغانستان د ژورنالیزم مخکښان: ۱۳٦٥ل کال، د چاپ او خپروني دولتي کمېټه.

۸ -د مهدي داستاني کلیات: (تدوین او سریزه) د لیکوالو انجمن).1(

۹ -ترورمی: د لنډو کیسو مجموعه، پېښور چاپ.

۱۰ -د ثور په تراژیدي کې ادبیات...:

۱۱ -زمونږ د کلي پانې: د لنډو کیسو مجموعه، پېښور چاپ.

۱۲ -د پښتو کیسو تاریخ: په دوه ټوکه کې، ناچاپ.

نورالله ولسپال:

نوموړی هم د کابل پوهنتون له ادبیاتو پوهنځي څخه پر ۱۳٥۱ل کال فارغ شوی، اثار یې دادي:

۱ -د خوشال کلیات: ۳،۲،۱ ټوکونه تیارول او چاپ ته برابرول (ګډه پروژه) لومړی ټوک یې پر ۱۳٥۸ل کال چاپ شوی دی.

۲ -د عبدالقادر خان ختک دېوان. (۲)

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

عزيزي تحريک:

عزيز تحريک د ادبياتو پوهنځي له انګليسي څانګې څخه فارغ شوی دی او تراوسه يې دغه لاندې اثار ليکلي دي، خو د مجموعې په شکل نه دي چاپ شوي:

۱ -رنګينه شعرونه، د شعرونو مجموعه.

۲ -اوښتون: د شعرونو مجموعه.

۳ -انقلابي تحفه: د شعرونو مجموعه.

٤ -د اوښکو باران: د شعرونو مجموعه.(۱)

٥ -الينګاري شاعران: (ادبي تذکره).

شاه محمود حسين:

شاه محمود حسين د ادبياتو پوهنځي له تاريخ څانګې نه فارغ شوی دی، نوموړي په پښتو او دري ژبو يو شمېر اثار ليکلي، پښتو اثار يې په دې ډول دي:

۱ -د هيلو غوټۍ: (د شعرونو مجموعه)، ۱۳٦۳ل کال، د ليکوالو انجمن.

بسم الله حقمل:

نوموړی هم د ادبياتو پوهنځي فارغ التحصيل دی، اثار يې په دې ډول دي:

۱ -لنډې کيسې: دا رساله د افغانستان د علومو اکاډمۍ له خوا خپره شوې ده.

۲ -د ځارندوی غږ: دا رساله پر ۱۳٦۲ل کال کې د ځارندوی مجلې له خوا چاپ شوې ده.

۳ -حماسه هستوونکي: دا رساله هم د ځارندوی مجلې له خوا خپره شوې ده.

٤ -د خوست د خلکو اتنوګرافيک جوړښت، ناچاپ.

٥ -ورکه دې وي وسله او جنګ: ناچاپ.

٦ -هغه انسان چې د ځان دښمن دی: ناچاپ.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷ -د شعرونو مجموعه: ناچاپ).1(

عبدالرحیم ځدراڼ:

ځدراڼ هم د ادبیاتو پوهنځي فارغ دی، تراوسه یې یو شمېر اثار لیکلي دي:

۱ -په خارج کې پښتو څېړونکي: ۱۳٦۵ل کال، پښتو ټولنه.

۲ -روهیله پښتانه: ۱۳۵۷ل کال، پښتو ټولنه.

۳ -په ملي ازادي بښونکو نهضتونو کې د ښځو برخه: پر ۱۳۵٤ل کال په کابل مجله کې په پرله پسې توګه چاپ شوې ده.

٤ -دشعر او شاعرۍ په باب یې یوه رساله هم پر ۱۳۵٦ل کال د کابل مجلې له لارې چاپ شوې ده.

۵ -شېرشاه افغان: دغه رساله پر ۱۳۵۷ل کال په زېري کالنۍ مجله کې چاپ شوې ده.

٦ -د شرق د تمدن تاریخ: پر ۱۳٦٤ل کال یې ژباړلی او د ادبیاتو پوهنځي د درسي کتاب په توګه د کابل پوهنتون له خوا چاپ شوی دی.

۷ -د ادب مطالعه: دا د لیکوال ژباړل شوی اثر دی، د قومونو او قبایلو وزارت چاپ.

۸ -د رضواني منتخب نثرونه: د افغانستان د علومو اکاډمۍ چاپ.

۹ -پښتو-پښتو تشریحي قاموس، ګډه پروژه، د افغانستان د علومو اکاډمۍ چاپ.

۱۰ -پښتو کلي، دریم، څلورم او پنځم ټوک کې یې هم له یو درې کسیز هئیت سره کار کړی دی.

۱۱ -خوشال او د هغه ادبي کورنۍ: ژباړه، د کابل مجلې له لارې چاپ شوی دی.

۱۲ -د ملا لتاړ دېوان: په کابل کې چاپ شوی دی.

۱۳ -نژادي توپیر: ناچاپ.

۱٤ -د نړۍ د غوره لیکوالانو او ادبیاتو معرفي: ناچاپ.

۱۵ -مادي او معنوي کلتور: ناچاپ.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱٦ -د لنډې کیسې فني او تخنیکي خواوې، پر دې سربېره یې یو شمېر لیکنې او مقالې هم د هېواد په مطبوعاتو کې چاپ شوي دي).1(

سهراب دیدار:

دیدار پر ۱۳۵٦ل کال له پښتو څانګې څخه فارغ شوی دی، اثار یې دادي:

۱ -د لنډو کیسو مجموعه، ناچاپ.

۲ -د فولکوري کیسو مجموعه، ناچاپ.

۳ -ولسي لوبې: ناچاپ).1(

داد محمد راسا:

راسا پر ۱۳٦٤ل کال د ادبیاتو له شپې پوهنځي څخه فارغ شوی دی او د (رڼا استازی) په نوم یې د شعرونو یوه مجموعه خپره شوې ده.

محمد نعیم سالارزی:

سالارزی پر ۱۳٤٦ل کال له ادبیاتو پوهنځي څخه فارغ شوی دی او دا لاندې اثار یې لیکلي دي:

۱ -پښتو-پښتو تشریحي قاموس، ګډه پروژه، پنځه ټوکه، ۳ ټوکه چاپ شوی دی.

۲ -شیخ ملي او د ځمکو وېش: ۱۳٦۳ل کال، د قومونو او قبایلو وزارت چاپ.

۳ -د خوشال فرهنګ: ۱۳٦٥ل کال چاپ.

٤ -پخوانیو پښتو چاپي دېوانونو کې متلونه او اصطلاحات، د کابل مجلې له لارې په متفرق ډول خپور شوی دی).1(

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

محمد اسماعیل سړه بن:

سړه بن پر ۱۳٤٥ل کال له ادبیاتو پوهنځي څخه فارغ شوی دی او دغه اثار یې تراوسه پورې پښتو ادب ته وړاندې کړي دي:

۱ -د خوشال رباعیات: چاپ.

۲ -د دولت لواڼي دېوان، چاپ.

۳ -د خوشال خټک دېوان لومړی او دویم ټوک، چاپ.

٤ -پښتو لنډۍ، چاپ.

٥ -فولکوري طب، چاپ.

٦ -د خوشال خټک فرهنګ، چاپ.

۷ -د پښتو ادب په تاریخ کې د اخوند درویزه او دده د پیروانو ادبي مقام، چاپ.

۸ -د اماني دورې ریفورمونه، چاپ).1(

نورمحمد سهیم:

سهیم پر ۱۳٥٥ل کال د کابل پوهنتون د ادبیاتو پوهنځي د ژورنالیزم له څانګې څخه فارغ شوی دی، اثار یې په دې ډول دي:

۱ -د څراغ ارمان: د لنډو کیسو مجموعه، ۱۳٦٤ل کال، د لیکوالو انجمن.

۲ -په پښتو لنډو کیسو کې ریالیستیکي افکار، چاپ.

۳ -څلور مقالې پر فردوسي او شهنامه (ژباړه).

٤ -د محمد رسول د جغتو د دېوان تحقیقي متن، ناچاپ.

٥ -د برې پښتونخوا اوسنیو لنډو کیسو ته کره کتنه، ناچاپ.

٦ -په پښتو اوسني شعر کې د نوښت مسئله، ۱۳٦۹ل کال، د لیکوالو انجمن).2(

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

شريفه شريف:

نوموړې پر ۱۳۵٤ل کال د کابل پوهنتون له ادبیاتو پوهنځي فارغه شوې ده، دغه اثار یې لیکلي دي:

۱ -د ژوند انځور (د پښتو د نثر او شعر منتخب)، ۱۳۵٦ل کال، پښتو ټولنه.

۲ -د لنډې کیسې تیوري (ژباړه)).1(

محمد نبي صلاحي:

صلاحي پر ۱۳٦۱ل کال له ادبیاتو پوهنځي څخه فارغ شوی او اثار یې دادي:

۱ -نوې ادبي تیوري، پر ۱۳٦۹ل کال د علومو اکاډمۍ له خوا چاپ شوې ده.

۲ -ادبي گلشن (شعرونه او مقالې) ناچاپ.

۳ -د حافظ کانۍ، د لنډو کیسو مجموعه.

٤ -په پښتو شعر کې د انځور مسئله: ناچاپ).2(

فرهاد ظریفي:

ظریفي پر ۱۳۵٦ل کال له ادبیاتو پوهنځي څخه فارغ شوی، اثار یې دادي:

۱ -حیات افغاني: لطیف طالبي او ظریفي په گډه ژباړلی، د قومونو او قبایلو وزارت چاپ.

۲ -د غازي امان الله خان سقوط، له اردو نه په پښتو ژباړل شوی دی.

۳ -د صفاري کورنۍ تر مشرۍ لاندې د افغانستان د خلکو د ازادۍ غوښتلو مبارزه، (رساله) ناچاپ.

٤ -همدا ډول یې د پکتیا د دودونو په باب یو څه معلومات راټول کړي دي، چې تراوسه لا چاپ شوي نه دي).1(

محمد عیان عیان:

عیان پر ۱۳٤۹ل کال د ادبیاتو پوهنځي د ژورنالیزم له څانگې څخه فارغ شوی دی، اثار یې په لاندې ډول دي:

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱ -علمي سوسیالیزم: په پښتو یې ژباړلی او تر ۱۳۵۷کال دمخه چاپ شوی دی.

۲ -چپه کښ: یوه کیسه ده، چې پر ۱۳۵۷ل کال چاپ شوې او په روسي ژبه ژباړل شوې ده.

۳ -کوچۍ: د لنډو کیسو مجموعه ده، چې پر ۱۳٦٤ل کال د لیکوالو انجمن له خوا خپره شوې ده.

٤ -د ډیالکټیکي ماتریالیزم لنډ کورس په نوم یې یو اثر هم ژباړلی، چې تراوسه چاپ شوی نه دی).1(

غوټۍ خاورې:

غوټۍ خاورې پر ۱۳٦۲ل کال د کابل پوهنتون له ادبیاتو پوهنځي څخه فارغه شوې او دا یې اثار دي:

۱ -د ننګرهار نکلونه، چاپ.

۲ -د پښتو په شفاهي ادب کې شکل او مضمون.(۱)

عاشق الله فریاد:

فریاد پر ۱۳٦٤ل کال د ژبو او ادبیاتو له شپې پوهنځي څخه فارغ شوی دی، اثار یې په دې ډول دي:

۱ -ډیوې: د شعرونو مجموعه، د لیکوالو انجمن چاپ.

۲ -د چاربیتو د پیدایښت او جوړښت په باب یې تحقیقي څېړنه هم کړې ده، چې تراوسه چاپ شوې نه ده.

۳ -د لغمان د ځینو شاعرانو شعرونه یې هم راټول او د مجموعې په شکل ترتیب کړي دي.(۲)

محمداکبر کرګر:

کرګر پر ۱۳٥٦ل کال د ادبیاتو پوهنځي له فلسفې څانګې څخه فارغ شوی دی او تراوسه یې لاندې اثار ټولنې ته وړاندې کړي دي:

۱ -کیسې او حماسې (څېړنه او ژباړه)، چاپ.

۲ -د اګست یودېرشمه یا بلشویکا: چاپ.

۳ -شېبې: د لنډو کیسو مجموعه، ۱۳٦٤ل کال چاپ.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

٤ -لیننیزم په تیورۍ او عمل کې (ژباړه) چاپ.

٥ -غني د شگو په محل کې: ۱۳٦٥ل کال چاپ.

٦ -څو ادبي يادونې، ۱۳٦٦ل کال چاپ.

۷ -سینده څه، سینده بهېره، د لنډو کیسو مجموعه، چاپ.

۸ -استتیک مقولې، چاپ.

۹ -په حالنامه کې د بایزید روښان عرفاني افکار، چاپ.

۱۰ -د ثور انقلاب او د ملي او قبايلي مسايلو مقدماتي څېړنه، ناچاپ.

۱۱ -د پښتو گړنې یا اصطلاحات، ناچاپ.

۱۲ -منځنۍ پېړۍ او سکولاستيکي افکار، ناچاپ).1(

(2)اوسنی لیکوال، لومړی ټوک، ۵۱۳مخ.

(1)اوسنی لیکوال، دويم ټوک، ٦۰٤ مخ.

(1)اوسني ليکوال، دويم ټوک، ۱۳۵۰-۱۳۵۱ مخونه.

(1)دا ليکوال او دا څېرې، ۳۳-۳٤ مخونه.

(۲) دا ليکوال او دا څېرې، ٤۱-٤۲ مخونه.

(۱) دا ليکوال او دا څېرې، ۹۸ مخ.

(1)دا ليکوال او دا څېرې، ۱۲۸ مخ.

(1)دا ليکوال او دا څېرې، ۱٦۳-۱٦٤مخونه.

(1)دا ليکوال او دا څېرې، ۱۷٦مخ.

(1)دا ليکوال او دا څېرې، ۲۳۰مخ.

(1)دا ليکوال او دا څېرې، ۲٤۳مخ.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(2)دا ليکوال او دا ښېرې، ۲٦٦مخ.

(1)دا ليکوال او دا ښېرې، ۲۸۱مخ.

(2)دا ليکوال او دا ښېرې، ۳۰مخ.

(1)دا ليکوال او دا ښېرې، ۳۲۰ مخ.

(1)دا ليکوال او دا ښېرې، ۳۲۲مخ.

(۱) دا ليکوال او دا ښېرې، ۳۳۰ مخ.

(۲) دا ليکوال او دا ښېرې، ۳٦٤-۳٦۷مخونه.

(1)دا ليکوال او دا ښېرې، ۳۵۹مخ.

فضل الهي ګران:

ګران پر ۱۳٦۰ل کال د ادبياتو پوهنځي له پښتو څانګې څخه فارغ شوی دی، اثار يې دادي:

۱ -د هيلو ګودرونه: دشعرونو مجموعه، د ليکوالو انجمن.

۲ -د برېښنا پړک: ناچاپ.

۳ -افغاني غورځنګ، ناچاپ.

٤ -د ننګرهار غږ: ناچاپ.

۵ -شنې لوخوړې: ناچاپ.

٦ -لګېدلی اور: ناچاپ.

۷ -سرې سکروټې: ناچاپ.

۸ -د خپګان څپې: ناچاپ.

۹ -د پيوستون نغمې: ناچاپ.

۱۰ -د ګران شاهيکوټې شاعري (حالنامه).

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۱ -لاسنیوی.

۱۲ -د شاهیکوټ دودونه او رواجونه.

۱۳ -د پښتنو د تاریخ میتودولوژي).1(

میراحمد گوربز:

نومړی پر ۱۳٤۸ل کال له ادبیاتو پوهنځي څخه فارغ شوی او (د گوربزو نکلونه) په نوم يې اثر لیکلی، چې د افغانستان د علومو اکاډمۍ له خوا خپور شوی دی.

عبدالمتین متین:

متین پر ۱۳٤۵ل کال له ادبیاتو پوهنځي څخه فارغ شوی او دغه لاندې اثار يې ټولنې ته وړاندې کړي دي:

۱ -د کامگار خټک دېوان انتقادي متن: ۱۳۵۸ل کال چاپ.

۲ -د خوشال کلیات لومړی ټوک: ۱۳۵۸ل کال چاپ.

۳ -د خوشال خان خټک سواتنامه.

٤ -د خوشال خان خټک دستار نامه.

۵ -امیر کروړ اور چند شاعران، یوه کوچنۍ رساله ده، چې د نومړي په زیار چاپ شوې ده).1(

کمال الدین مستان:

مستان پر ۱۳٦٤ل کال د ژبو او ادبیاتو له شپې پوهنځي څخه فارغ شوی دی، دغه يې اثار دي:

۱ -ولسي پانگه: د فرهنگ مجلې له لارې خپره شوې ده.

۲ -ولسي شاعران: د هنر مجلې له لارې يې ځینې ولسي شاعران معرفي کړي دي.

۳ -د خوږ ژبي شاعر بهایي جان ژوند لیک: د رسالې په شکل چاپ شوی دی.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

٤ -توفان: دگورکي د لنډو کيسو ژباړه ده، ١٣٦٣ل کال چاپ.

٥ -د لمر شغلو ته: د شعرونو لومړۍ مجموعه، چاپ.

٦ -د شهادت پاڼې: د شعرونو دويمه مجموعه، چاپ.

٧ -زما پوهنځی: د گورکي د يو اثر ژباړه ده، چې چاپ شوی دی.(١)

نصرالله خان ناصر:

نوموړی پر ١٣٥٧ل کال د ادبياتو پوهنځي له پښتو څانگې څخه فارغ شوی دی او (د پښتني فولکور د ترجمو تاريخي سير ته يوه کتنه) تر نامه لاندې يو اثر ليکلی چې چاپ شوی نه دی.

نظري اريانا:

له ادبياتو پوهنځي فارغ شوی دی او تراوسه يې د (ليکوال) په نامه يو اثر په پښتو ژبه ژباړلی دی او چاپ کړی دی.

تاج محمد ياري:

نوموړی د ژبو او ادبياتو له شپې پوهنځي څخه فارغ شوی دی او د (ستوری او سيوری) تر نامه لاندې يې د شعرونو يوه مجموعه د ليکوالو د انجمن له خوا چاپ شوې ده.

سيدالشاه پولاد:

نوموړی پر ١٣٤٠ل کال د ادبياتو پوهنځي له پښتو څانگې څخه فارغ شوی دی او د (ښکلاپېژندنه) په نوم يې يوه رساله د زېري جريدې له خوا په متفرق ډول خپره شوې ده.

نورالله ولسپال:

ولسپال پر ١٣٥١ل کال له ادبياتو پوهنځي څخه فارغ شوی دی او دغه ادبي کارونه يې ترسره کړي دي:

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱ -د خوشال کلیات، ۳،۲،۱ ټوک (ګډه پروژه) چې لومړی ټوک يې پر ۱۳۵۸ل کال چاپ شوی دی.

۲ -د عبدالقادر خان ختک دېوان، د علومو اکاډمۍ چاپ.

معروف شاه خان:

نوموړی له ادبیاتو پوهنځي څخه فارغ شوی او اثار يې دادي:

۱ -د حمید په دېوان کې د تلمیح صنعت ډولونه (د پوهنیارۍ تیزس) ناچاپ.

۲ -په پښتو کې د فاعلي جملو د استعمال جوړښت او ځانګړتیاوې (دماسترۍ تیزس) ناچاپ.

۳ -پښتو پښویز سمونونه یا پښتو ګرامري مطابقتونه (د پوهندوی رتبې ته)، ناچاپ.

خان سلام:

د ادبیاتو له پوهنځي پښتو څانګې څخه فارغ شوی او دا لاندې اثار يې لیکلي دي:

۱ -د میرزاخان انصاري د دېوان قافیوي نیمګړتیاوې (پوهنیارۍ رتبې ته) ناچاپ.

۲ -د حمید په دېوان کې د استعارې او کنایې ادبي صنعتونو لټونه او تحلیل، ناچاپ.

محبوب شاه ارزومند:

د ادبیاتو پوهنځي له پښتو څانګې څخه فارغ شوی دی، اثار يې دادي:

۱ -د امانت او اور لمبې: د داستانو نقد (د پوهنیارۍ تیزس) ناچاپ.

۲ -د پښتو نظم کلاسیک ژانرونه (د پوهنملۍ تیزس)، ناچاپ.

شاه ولي خان:

نوموړی د ادبیاتو پوهنځي له پښتو څانګې څخه فارغ شوی دی او دا لاندې اثار يې لیکلي دي:

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱ -پښتو ويي پانگه (د پوهنملۍ تيزس) ناچاپ.

۲ -د پښتو نثر ډولونه او بشپړتيايي پړاوونه (د پوهندوی تيزس) ناچاپ.

پري اقبال:

د ادبياتو پوهنځي له پښتو څانگې څخه فارغه شوې ده او اثار يې دادي:

۱ -د خوگيانو د وزيرو گړدود (د ماسترۍ تيزس)، ناچاپ.

۲ -د لوی ننگرهار نومورکي شاعران، ناچاپ.

فياض:

نومړی د ادبياتو پوهنځي د پښتو څانگې فارغ التحصيل دی، اثار يې دادي:

۱ -په پښتو لنډو کيسو کې د رياليزم څرنگوالی (د پوهنملۍ تيزس) ناچاپ.

۲ -د روښاني ادبياتو په هنداره کې د روښاني نهضت په باب د بېلابېلو نظريو کره کتنه (د پوهندوی تيزس) ناچاپ.

عزيزالله جبارخېل:

جبارخېل د ادبياتو پوهنځي د پښتو څانگې فارغ التحصيل دی او د (غلجايي حصارک گړدودونه) په نوم يې يو اثر ليکلی، خو چاپ شوی نه دی.

سيد محی الدين هاشمي:

هاشمي پر ۱۳٦۱ل کال د کابل پوهنتون له ژبو او ادبياتو پوهنځي څخه فارغ شوی دی، اثار يې دادي:

۱ -ابدي ژوند، چاپ.

۲ -د سردرو توتيان، (د ولسي شاعرانو تذکره) چاپ.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳ -پښتو ګرامر (ژباړه) چاپ.

٤ -د ادبي- هنري او کلتوري اصطلاحاتو تشریحي فرهنګ (دوه ټوکه) ناچاپ.

٥ -په پښتو لنډیو کې انګېرنې، چاپ.

٦ -لیدلی خوب (د اشعارو مجموعه) ناچاپ.

۷ -د سرمنزل په لور، د ادبي ټوټو مجموعه، ناچاپ.

۸ -د کونړ سادات، ناچاپ.

۹ -په کوز کونړ کې د جهاد پیلامه او ادامه، ناچاپ.

۱۰ -د روسانو د مزدور رژیم په زندانو کې لیدلي او اورېدلي حالات، ناچاپ.

۱۱ -د ادب پوهنې بنسټونه (درسي کتاب).

۱۲ -د هجرت پر لار او دیار (سفرنامه) ناچاپ.

۱۳ -د پښتو معاصر ادب تاریخ (د ادبیاتو درسي کتاب)

۱٤ -د لیکوالۍ فن، چاپ.

۱٥ -د جهاد او مقاومت فرهنګي مرکزونه او خپرونې).1(

توريالی ځاځی:

پر ۱۳٥۳ل کال د ادبیاتو پوهنځي له ژورنالیزم څانګې څخه فارغ شوی دی، اثار یې دادي:

۱ -د شعرونو مجموعه: چاپ.

۲ -جهادي لنډۍ: چاپ.

۳ -د لنډو کیسو مجموعه: چاپ.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیدګلاب سباوون:

پر ۱۳۵۵ل کال د ادبیاتو پوهنځي له ژورنالیزم څانګې نه فارغ شوی دی:

۱ -د حمزه ژوند و اند: ناچاپ.

محمد نسیم ستانیزی:

پر ۱۳۵۵ل کال له ادبیاتو او بشري علومو پوهنځي څخه فارغ شوی دی. پښتو اثار یې دادي:

۱ -ځاله او طوفان (د لنډو کیسو مجموعه).

۲ -د لارې مشال (ژباړه).

۳ -دمارکسیزم اشتباه، چاپ.

٤ -د اسلام څلور ستر فاتحین.

۵ -د توحید، نبوت او له مرګه وروسته ژوند عقلي ثبوت، ژباړه.

٦ -جونګړه او مانۍ (دلنډو کیسو مجموعه) چاپ.

۷ -د اسلامي انقلاب هنداره: (ژباړه) چاپ.

۸ -هغه ټول پسې لیواله وو: د لنډو کیسو مجموعه. چاپ.

۹ -توري حاشیې: د لنډو کیسو مجموعه، چاپ.

۱۰ -ځلایي کونجې: د لنډو کیسو مجموعه، چاپ.

۱۱ -د اسلامي دعوت اصول: (ژباړه).

۱۲ -سور ښامار: (ژباړه).

۱۳ -د ایشیا په زړه کې طوفان، چاپ.

١٤ -د اسلام اقتصادي اصول، ناچاپ.

۱۵ -څلور زندانونه، ناچاپ.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

محمد آصف صميم:

پر ۱۳۵٦ل کال د ادبياتو او بشري علومو پوهنځي عربي څانگې څخه فارغ شوی دی. اثار یې دادي:

۱ -رښتيانی کيسې (ژباړه) چاپ.

۲ -د رحمان بابا ديوان نوم ښود، چاپ.

۳ -مړه یې مه بولئ ژوندي دي، ۲ ټوکه، چاپ.

٤ -توحيدي ټولنه او ټولنيز عدالت، (ژباړه) ناچاپ.

۵ -د حضرت علي(رض) لنډې وينا وې (ژباړه)، ناچاپ.

٦ -رښتيا خبرې، درې جلده، (ژباړه) ناچاپ.

۷ -خوشال او قران.

۸ -خوشال ياد کړي شاعران.

۹ -شاعر د شاعر په هنداره کې.

۱۰ -خوشال نومښود.

۱۱ -د رحمان بابا فرهنگ.

۱۲ -پښتو درسي کتاب د ٤ او ٦ ټولگي لپاره.

۱۳ -وهابيت د قران او سنتو په رڼا کې (ژباړه) چاپ.

۱٤ -د اسلام په جامه کې د استعمار مزدوران، چاپ.

۱۵ -د پټې خزانې ميزان رښتيا ميزان دی (گډ اثر) چاپ.

۱٦ -په کلاسيکو ادبياتو کې پښتو گړنې، ناچاپ.

۱۷ -زندان خوړلي يادونه (ژباړه). ناچاپ.

۱۸ -گام پر گام له خوشال سره، (پوهه) مجله کې چاپ شوی دی.

۱۹ -د شعرونو مجموعه (سانگې).

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۰ -پښتو نامې.

۲۱ -زړه ويي پانګه.

۲۲ -د خوشال د ژبې ټوپک.

۲۳ -د لرغونې شاعرۍ غورچاڼ.

۲٤ -په پښتو لرغونې شاعرۍ کې متلونه.

۲۵ -شعرونه اياتونه.

۲٦ -شعرونه حديثونه.

۲۷ -د پښتو د ليکنۍ ژبې د معياري اړخ يوجاج.

۲۸ -رښتيني اتلان (ژباړه).

۲۹ -د ملا لتاړ د ديوان د چاپي او خطي نسخو مقابله.

۳۰ -خوشال ياد کړي کتابونه.

۳۱ -د حمزه ليکونه.

۳۲ -په انساني غړو پورې اړوند ګړنې.

۳۳ -روهيلې په هندوبار کې.

۳٤ -ځان پېښې له (۹٤-۸٤) پورې.

۳۵ -روښاني روحاني فرهنګ.

۳٦ -رښتيانۍ خبرې.

محمدعارف غروال:

پر ۱۳٤۷ل کال د ادبياتو پوهنځي له پښتو څانګې څخه فارغ شوی دی. اثار يې دادي:

۱ -د دولت لوانې د ديوان انتقادي متن، چاپ.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲ -د رحمان بابا د دېوان انتقادي متن، چاپ.

۳ -د خوشال خټک د کلیاتو د لومړي ټوک انتقادي متن، چاپ.

٤ -د سید جمال الدین افغان العروة الوثقی، چاپ.

٥ -د حبیب الله دېوان، چاپ.

٦ -غرنۍ سندرې، چاپ.

۷ -د بنگړو شرنگ (د معاصرو شاعرانو د اشعارو مجموعه) چاپ.

۸ -د وینو فوارې، د جهادي شعرونو مجموعه، چاپ.

۹ -تورزن تورن افغان، د جهادي شعرونو مجموعه، چاپ.

۱۰ -بمونه او غمونه، د جهادي شعرونو مجموعه، چاپ.

۱۱ -راه عمل فارسی ترجمه، چاپ.

۱۲ -منظر مرگ، فارسی ترجمه، چاپ.

۱۳ -انگلیسي پښتو ورځنۍ خبرې (ژباړه) چاپ.

١٤ -د خوشال خټک د کلیاتو د دویم ټوک انتقادي متن، ناچاپ.

۱٥ -اختیارات بدیعي د پښتو یوناني طب، ناچاپ.

١٦ -د پکتیا ولسي شاعران، ناچاپ.

۱۷ -د وطن مینه د شعرونو مجموعه، ناچاپ.

۱۸ -کورنی طب، (ژباړه). ناچاپ.

۱۹ -غوټۍ نامه د شعرونو مجموعه، ناچاپ.

۲۰ -قصص الانبیاء (ژباړه)، ناچاپ.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

فدا محمد فایض:

پر ۱۳٥٦ال کال د ادبیاتو پوهنځي له دري څانګې څخه فارغ شوی دی، یوه د شعرونو مجموعه لري، چې تراوسه نه ده چاپ شوې.

ذکریا ملاتړ:

پر ۱۳٥٦ال کال د ادبیاتو او بشري علومو پوهنځي له پښتو څانګې څخه فارغ شوی دی، اثار يې دادي:

۱ -د پښتو متلونو او اصطلاحاتو قاموس لومړی ټوک، (تالیف).

۲ -په پښتو ادب کې د طالب په نوم شاعرانو تذکره، (تالیف)

۳ -چې نه غواړم مه يې راپېښوې، دزندان کیسه، (تالیف).

٤ -د پښتو په ولسي ادب کې د ماشومانو شاعري، (تالیف)

٥ -تیرایان او تیرايي ژبه، (تالیف).

٦ -پر افغانستان باندې د روسانو د تېري اساسي علتونه، (تالیف).

۷ -عملي لار او علمي فلسفه، (ژباړه).

فضل ولي ناګار:

د ادبیاتو پوهنځي له پښتو څانګې څخه فارغ شوی دی، ((دا هغه بالا حصار دی)) په نوم يې د شعرونو يوه مجموعه خپره شوې ده.

محمد حسن ولسمل:

پر ۱۳٤۲ال کال له ادبیاتو پوهنځي فارغ شوی دی.

۱ -ظاهر شاه د قضاوت په تله کې، (د ګډو مقالو مجموعه)، چاپ.

۲ -زنداني سوغات، چاپ.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

محمد معصوم هوتک:

پر ۱۳٦٦ ل کال د ژبو او ادبیاتو پوهنځي له پښتو څانګې څخه فارغ شوی دی. اثار يې دادي:

۱ -پاشلې ويناوې، د مولوي صالح محمد هوتک، ترتيب، سريزه، تحشيه او تعليقات، ۱۳٦۹ل کال چاپ.

۲ -سرامنې اوښکې، (شعرونو مجموعه)، ۱۳٦۹ل کال چاپ.

۳ -د ميرزا حنان بارکزي دېوان، ترتيب، سمون، سريزه، مقابله او ويي پانګه، ۱۳۷۰ل کال چاپ.

٤ -ميرزا عبدالودود هوتک، ناچاپ.

٥ -ښکار او کندهار، ناچاپ.

٦ -احمدشاهي کندهار، ناچاپ.

۷ -پښتنې قبيلې او روايتي شجرې، ناچاپ.

۸ -بحرالعلوم، دوست محمد خټک، ۱ ټوک، ترتيب، سريزه، سمون او حاشيه، ناچاپ.

۹ -خيرالبيان او درېيم قرائت، چاپ، (ګډ هېواد).

۱۰ -د ملا امير دېوان، ترتيب او سريزه، ناچاپ.

۱۱ -د غره او دوره (ژوند ليک)، ناچاپ.

۱۲ -د زړه ايشناو، د شعرونو مجموعه، ناچاپ).1(

وسيع الله سيار:

د ژبو او ادبياتو پوهنځي له پښتو څانګې څخه فارغ شوی دی.

۱ -په پښتو کې د مسجع نثر د پيدايښت او پايښت مسئله، پر ۱٤۱۳هـ ق کال ليکل شوی.

افضل شېرزاد:

د ژبو او ادبياتو پوهنځي له انګليسي څانګې څخه فارغ شوی دی، د شعرونو يوه مجموعه لري، چې تراوسه لا چاپ شوې نه ده.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

عبیدالله محک:

محک د کابل پوهنتون د ژبو او ادبیاتو پوهنځي انګلیسي څانګه لوستې، نوموړی په پښتو او دري ژبو یو شمېر اثار لیکلي دي، پښتو اثار یې دادي:

۱ -د نیمو شپو چغې: د لنډو کیسو مجموعه، د لیکوالو انجمن، کابل چاپ.

۲ -ګل په جبه زار کې (ناول)، ۱۳۷۰ل کال چاپ.

لعل پاچا ازمون:

ازمون تر درېیم ټولګي پورې د کابل پوهنتون د ژبو او ادبیاتو پوهنځي پښتو څانګه لوستې او بیا یې د جګړو له امله څپل وروستی کال د ننګرهار په پوهنتون کې بشپړ کړ، تراوسه یې دغه ادبي فعالیتونه ترسره کړي دي:

۱ -د ملنګ جان خوږې نغمې له نویو زیاتونو سره، ۱۳۷۰ل کال چاپ.

۲ -د سیند غاړې ګلونه، د محمد نور د شعرونو راټولونه او سریزه، لاهور چاپ.

۳ -پرهرونه دي چې خاندي: د شعرونو مجموعه، پېښور، ۱۳۷۲ل کال چاپ.

٤ -کابل د وینو او لمبو په سین کې: د کابل په باب د شعرونو مجموعه، راټولونه، پېښور، ۱۳۷۳ل کال چاپ.

۵ -د خسرو شعرونه: سریزه او راټولونه، ناچاپ.

غلام نبي فراهي:

غلام نبي فراهي د کابل پوهنتون د ژبو او ادبیاتو پوهنځي له پښتو څانګې فارغ شوی او بیایې له همدې څانګې ماسترۍ هم ترلاسه کړې ده. د لیسانس دورې پر مونوګراف سربېره (د استاد بېنوار ژوند او اثار په نامه یې د ماسترۍ دورې د تیزس په توګه یو بل اثر هم لیکلی دی.

(1)دا لیکوال او دا څېرې، ۳۷۱مخ.

(1)دالیکوال او دا څېرې، ۳۹۸ مخ.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۱) دا ليکوال او دا څېرې، ۳۹۸مخ.

(1)د ليکوالۍ فن: سيد محی الدين هاشمي، پېښور، چاپ.

(1)پوخ کاڼی، محمدمعصوم هوتک، ټورنټو، کاناډا، ۱۳۷۵ل کال چاپ د پښتنې څلورم مخ.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ژبو او ادبیاتو پوهنځي پښتو مونوگرافونه

۱ -د رحمان بابا او خوشال شعر او شاعري:

د شریفې خوگیانۍ (اسلمي) له خوا پر ۱۳۴۲ل کال د پوهاند صدیق الله رښتین تر لارښوونې لاندې لیکل شوی، د مخونو شمېر یې (۲٤) دی. په دغه مونوگراف کې د رحمان بابا د اشعارو پر اخلاقي، ټولنیزو، تصوفي او د خوشال د اشعارو پر اخلاقي، ټولنیزو، عشقي او حماسي خواوو لنډې خبرې شوي دي.

۲ -بلوڅ او بلوڅي:

عبدالرحمن بلوڅ د پوهاند صدیق الله رښتین تر لارښوونې لاندې پر ۱۳۴۳ل کال لیکلی دی، د مخونو شمېر یې (٤٤) دی. دغه مونوگراف پر شپږو څپرکو وېشل شوی، چې په هره برخه کې یې د بلوڅو او بلوڅي ژبې په باب لنډه رڼا اچولې.

۳ -د باختري او ایرانیو تاریخي انکشاف:

د محمد کریم اڅکزي له خوا پر ۱۳۴۳ل کال لیکل شوی، لارښود استاد یې حبیب الله جاج پښتون زوی دی، د مخونو شمېر یې (۲۰) ته رسېږي.

٤ -د کوچنیانو شفاهي ادب یا د کوچنیانو فولکور:

د شاه ولي له خوا پر ۱۳٤٤ل کال په ۹۷مخونو کې لیکل شوی، په مونوگراف کې د کوچنیانو شفاهي ادب ته پر کتنې سربېره د هغو پر روزنیز اړخ هم رڼا اچول شوې ده.

۵ -پښتنې شاعرانې:

د زرغونې زېور له خوا پر ۱۳٤۵ل کال په (۷۵) مخونو کې د لوی استاد علامه عبدالحی حبیبي تر لارښوونې لاندې لیکل شوی دی. په دغه مونوگراف کې ټولې (۳۳) پښتنې شاعرانې معرفي شوي او د شعرونو بېلگې یې راوړل شوي دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

٦ -د ننګرهار د سيمې ولسي شاعران:

د زېورالدين زېور له خوا پر ۱۳٤٥ل کال په (٥١) مخونو کې ليکل شوی، لارښود استاد يې پوهاند عبدالحی حبيبي دی، په دغه مونوګراف کې د (٣٦) تنو شاعرانو ژوند ليک او د شعرونو بېلګې خوندي دي.

٧ -د ادبي تاريخ تيوري:

پر ۱۳٤٦ل کال په (٤٨) مخونوکې د حبيب الله تږي له خوا ليکل شوی دی. په دې مونوګراف کې د ادب تاريخ تيوري، تاريخي سير او د تيورۍ د ميتود په باب خبرې شوي دي.

٨ -د تګاب د سيمې ولسي شاعران:

ليکوال يې سيدامير دی، پر ۱۳٤٦ل کال د پوهاند عبدالشکور رشاد تر لارښوونې لاندې ليکل شوی دی. د مخونو شمېر يې (٨١) ته رسېږي، په دې مونوګراف کې د تګاب د څلورو تنو شاعرانو ژوند ليک او د شعرونو بېلګې راغلي دي.

٩ -د ننګرهار مجله:

دا مونوګراف د شاه ولي قرار له خوا پر ۱۳٤٦ل کال د استاد محمد حسين راضي تر لارښوونې لاندې ليکل شوی، د مخونو شمېر يې (٤٧) ته رسېږي. دا مونوګراف شپږ څپرکي لري او د ننګرهار مجلې د موضوعي نيوليک (فهرست) په باب په کې خبرې شوي دي.

۱۰ -د کونړ د سيمې اجتماعي دودونه:

د پوهاند عبدالشکور رشاد تر لارښوونې لاندې د جلال الدين کونړي له خوا پر ۱۳٤٦ل کال په (٦٧) مخونو کې ليکل شوی دی. په دې مونوګراف کې د کونړ د خلکو په ځينو دودونو او رواجونو لنډه رڼا اچول شوې ده.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۱ -بازارک او ښځوبی:

د عبدالباقي (شینواري) له خوا پر ۱۳٤٦ل کال لیکل شوی، د مخونو شمېر یې (۲۷) دی. یاد شوی مونوګراف دوه برخې لري، په لومړۍ برخه کې یې د بازارک او په دویمه برخه کې یې د ښځوبي سیمو په باب خبرې شوي دي.

۱۲ -د افغانستان په تاریخ او ادبیاتو کې د روښانیانو دنهضت مقام:

د عبدالقیوم نورزي له خوا په (٦٤) مخونو کې پر ۱۳٤۷ل کال لیکل شوی، په دغه مونوګراف کې د روښانیانو د نهضت ماهیت، اصولو او عقایدو په باب خبرې شوي دي.

۱۳ -د شګې پخواني شاعران:

عبدالمجید زاخېل د پوهاند عبدالشکور رشاد تر لارښوونې لاندې پر ۱۳٤۸ل کال لیکلی، د مخونو شمېر یې (۵۱) ته رسېږي. په دې مونوګراف کې د شګې د څو تنو شاعرانو ژوند لیک او د شعرونو بېلګې راوړل شوي دي.

۱٤ -پېښتني دودونه-کړنې او فالونه:

د پوهاند عبدالشکور رشاد تر لارښوونې لاندې علي محمدمنګل پر ۱۳٤۸ل کال لیکلی دی. دغه مونوګراف (۷۰) مخونه لري او د پکتیا د خلکو د ځینو دودونو په باب په کې لنډه رڼا اچول شوې ده.

۱۵ -د لغمان بشري جغرافیه:

اسدالله (رویا) پر ۱۳٤۸ل کال په (۲۷) مخونو کې لیکلی دی. لارښود استاد یې حمیدالله امین دی، په یاد شوي مونوګراف کې د لغمان ولایت پر ځینو دودونو، رواجونو او ځینو سپورتي لوبو لنډه رڼا اچول شوې ده.

۱٦ -مېرمن حمیده او د هغې ژوند او اشعارو ته یوه کتنه:

عبدالصبور ملیار په (٤۰) مخونو کې پر ۱۳٤۸ل کال د حبیب الله جاج تر لارښوونې لاندې لیکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې د مېرمن حمیدې ژوند لیک او د شعرونو نمونې راوړل شوي دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۷ -د شیدا په فکر او شعر لنډه څېړنه:

خیرمحمد شینواري پر ۱۳٤۹ل کال لیکلی دی، (۳۸) مخه لري د کاظم خان شیدا د ژوند پر حالاتو او د شعر پر ځینو ځانګړنو خبرې شوي دي.

۱۸ -د پکتیا ولایت د ګوملې پېژندنه:

محمدعلم نواب خېل د پوهاند عبدالشکور رشاد تر لارښوونې لاندې پر ۱۳٤۹ل کال لیکلی دی، (۷۹) مخونه لري. په دې مونوګراف کې د پکتیا ولایت د ګوملې د سیمې پر لنډې پېژندنې سربېره د نوموړې سیمې پر ځینو قوانینو او دودونو هم لنډې خبرې شوي دي.

۱۹ -د پکتیا ولایت د ځاځیو ولسي شاعران:

دسید محمد کارګر له خوا د پوهاند عبدالشکور رشاد تر لارښوونې لاندې پر ۱۳٤۹ل کال لیکل شوی دی. (۵۵) مخونه لري، په نوموړي مونوګراف کې د پکتیا ولایت د هاشم خېلو او عمرخېلو د سیمو (۷٦) تنه شاعرانو پېژندګلوي او شعري بېلګې راغلي دي.

۲۰ -د نوزاد رواجونه:

نصر الله نوزادي پر ۱۳٤۹ل کال په (۲۸) مخونو کې لیکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې په دریو برخو کې د نوزاد د خلکو پر ځینو رواجونو خبرې شوي دي.

۲۱ -خوشال خان او د پښتنو د ازادۍ تحریک:

عبدالمالک شهبازخېل پر ۱۳۵۰ل کال د پوهاند میرحسن شاه تر لارښوونې لاندې لیکلی، (۵۰) مخونه لري. په نوموړي مونوګراف کې د خوشال خان پر ژوند، اقتصادي او ټولنیزو حالاتو باندې لنډه رڼا اچول شوې ده.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۲ -د راډيو افغانستان د پروګرامونو شکل او څرنګوالي ته يوه کتنه:

شاه محمود زيارمل پر ۱۳۵۰ل کال په (۲۰) مخونو کې ليکلی، په نوموړي مونوګراف کې د کابل راډيو د پروګرامونو او دهغو د نشر او خپرېدو د وختونو په باب معلومات ورکړل شوي دي.

۲۳ -د پشه يي د خلکو محيط او د ژبې معرفي:

نورمحمدغمجن الينګاري په (٦٨) مخونو کې پر ۱۳۵۰ل کال ليکلی، په ياد شوي مونوګراف کې د پشه يي ژبې او د پشه يانو د محيط په باب رڼا اچول شوې ده.

۲٤ -د افغانستان کالنۍ د مضامينو فهرست:

سيد عبدالستار رازي پر ۱۳۵۰ل کال په (٥٥) مخونو کې ليکلی، لارښود استاد يې محب الله رحمتي دی.

۲٥ -د اندړو دودونه:

د محمد اسلم قربانخېل له خوا د پوهاند عبدالشکور رشاد تر لارښوونې لاندې په (٥١) مخونو کې پر ۱۳۵۰ل کال ليکل شوی دی، په ياد شوي مونوګراف کې د غزني د اندړو ولسوالۍ دخلکو د ټولنيزو دودونو په باب خبرې شوې دي.

۲٦ -د احمدشاه بابا لښکر کشي او دده د امپراطورۍ حدود:

امان الله ايازي پر ۱۳۵۱ل کال د پوهاند ميرحسين شاه تر لارښوونې لاندې بشپړ کړی دی. په دغه مونوګراف کې د احمدشاه بابا د واکمنۍ د حدودو او لښکر کشيو په باب په لنډيز سره خبرې شوې دي.

۲۷ -د پښتونستان مسئله د تاريخ په اوږدو کې:

عبدالشاه ظفرخېل پر ۱۳۵۱ل کال د پوهنوال حبيب الرحمن هاله تر لارښوونې لاندې ليکلی دی. (٥٢) مخونه لري.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۸ -پښتونستان:

ليکواله يې حفيظه ده، پر ۱۳۵۱ل کال يې د پوهاند ميرحسين شاه تر لارښوونې لاندې بشپړ کړی دی. (۸۲) مخونه لري، په ياد شوي مونوګراف کې د پښتونستان پر جغرافيايي موقعيت خبرې شوي او د پښتونستان د ځينو ملي مبارزو لکه خان عبدالغفار خان پېژندګلوي په کې راغلې ده.

۲۹ -عربي ژبه د پېړيو په بهير کې:

عبدالغفور رسول پر ۱۳۵۲ل کال د پوهاند عبدالشکور رشاد تر لارښوونې لاندې بشپړ کړی دی، (۳۰) مخونه لري. مونوګراف درې برخې لري او د عربي ژبې د پرمختګ او څرنګوالي په باب په کې خبرې شوي دي.

۳۰ -د قره باغ پښتني دودونه:

محمد حسن پر ۱۳۵۲ل کال په (۵۸) مخونو کې ليکلی، د غزني ولايت د قره باغ د سيمې د پښتنو د ځينو دودونو په باب په کې معلومات وړاندې شوي دي.

۳۱ -د لغمان ولايت د ملي شاعرانو په شعرونو کې د ځايونو نومونه:

محب الدين محب پر ۱۳۵۲ل کال په (۵۱) مخونو کې ليکلی، په دې مونوګراف کې د يادې شوې سيمې د اتو تنو شاعرانو د شعرونو له مخې سيمه ييزو نومونو ته ګوته نيول شوې ده.

۳۲ -وړانګې ورځپاڼه:

محمدانور پر ۱۳۵۲ل کال د حبيب الرحمن هاله تر لارښوونې لاندې ليکلی، (۳٦) مخونه لري. په دغه مونوګراف کې د يادې شوې خپرونې او د هغې د مضامينو په باب معلومات وړاندې شوي دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳٤ -د قرغیو د ولسوالۍ جغرافیه:

محمداعظم حیدري پر ۱۳۵۲ل کاږ د پوهاند حمیدالله امین تر لارښوونې لاندې بشپړ کړی دی، (۷۵) مخونه لري، په دې مونوگراف کې د لغمان ولایت د قرغیو سیمې د یو شمېر غرونو او سیندونو په باب معلومات وړاندې شوي دي.

۳۵ -۱۸۹۳م څخه راپدېخوا د تاریخ په اوږدو کې د پښتونستان مسئله:

د جان محمد، دوړ له خوا پر ۱۳۵۲ل کال لیکل شوی دی. لارښود استاد یې برهان الدین حساس دی، مخونه یې (٤۸) دي. مونوگراف څلور څپرکي لري او په هر څپرکي کې د پښتونستان په باب معلومات وړاندې شوي دي.

۳٦ -په افغاني ټولنه کې د ښځو دریځ:

لطیفې پر ۱۳۵۲ل کال د زرغونې زېور تر لارښوونې لاندې لیکلی، (۳۵) مخونه لري. په دغه مونوگراف کې په افغاني ټولنه کې د ښځو د دریځ په باب خبرې شوي او هم د ځینو افغاني ښځمنو شاعرانو پېژندګلوي او د شعرونو بېلګې راغلې دي.

۳۷ -د خوست لهجې او مروج لیکدود:

حضرت محمد ویاړ پر ۱۳۵۲ل کال د شیریندل ګردیوال تر لارښوونې لاندې لیکلی دی. دغه مونوګراف (۲۷) مخونه لري.

۳۸ -د پروفیسور ډاکتر برنارډورن د پښتو منتخباتو او د رحمان بابا د چاپي دېوان مقایسه:

د میرزامحمد له خوا پر ۱۳۵۲ل کال په (۷۹) مخونو کې لیکل شوی دی.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۹ -په کندهار کې د ډله ییزو مفاهیمو وسایلو تاریخي سیر:

احمدالله پر ۱۳۵۲ل کال د عنایت الله تر لارښوونې لاندې لیکلی دی، (٦٢) مخونه لري. په دې مونوګراف کې د کندهار د مطبوعاتو او خپرو شویو مطالبو په اړه خبرې شوي دي.

٤۰ -پښتني جرګې او دودونه:

سهراب مومند پر ۱۳۵۲ل کال د مجاوراحمدزیار تر لارښوونې لاندې لیکلی، (٢٦) مخونه لري. په دغه مونوګراف کې د پښتني جرګې پر اهمیت او په اولسمه او اته لسمه پیړۍ کې د پښتنو د ځینو دودونو په باب خبرې شوې دي.

٤۱ -د سراج الاخبار او هېواد مقایسوي مطالعه:

لعل پاچا ځدراڼ پر ۱۳۵۳ل کال د حبیب الرحمن هاله تر لارښوونې لاندې لیکلی، (٤٢) مخونه لري. په دغه مونوګراف کې د سراج الاخبار او هېواد د ورځپاڼو پرتلنه شوې ده او د دواړو ورځپاڼو توپیرونو ته ګوته نیول شوې ده.

٤۲ -د هسکې مېنې جغرافیه:

د سیدبادشاه له خوا پر ۱۳۵۳ل کال د حمیدالله امین تر لارښوونې لاندې لیکل شوی، (۳۰) مخونه لري. په دغه مونوګراف کې د شینوارو دهسکې مېنې د ولسوالۍ پر جغرافیه لنډه رڼا اچول شوې ده.

٤۳ -د پښتو فولکور او ادب:

حفیظ الله جمالي پر ۱۳۵۳ل کال د دوکتور مجاوراحمد زیار تر لارښوونې لاندې لیکلی، (٣٦) مخونه لري. په دغه مونوګراف کې د پښتني فولکور پر ځینو اړخونو رڼا اچول شوې ده.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

٤٤ -پښتونستان وپېژنئ:

محمد نعیم پر ۱۳۵۳ل کال د دوکتور مجاوراحمد زیار تر لارښوونې لاندې په (۳۰) مخونو کې بشپړ کړی دی. په مونوګراف کې د پښتونستان د سیمې په باب ځینې معلومات راغلي دي.

٤٥ -د جمعي مفاهیمې وسایل په کندهار کې:

حبیب الله حبیب پر ۱۳۵۳ل کال د استاد حبیب الله تر لارښوونې لاندې په (۲٦) مخونو کې لیکلی دی. په دغه مونوګراف کې د کندهار د خپرونو په باب یو لړ معلومات وړاندې شوي دي.

٤٦ -د پښتونستان په مسئله کې د هېواد ورځپاڼې رول:

شیخ محمد پر ۱۳۵۳ل کال د پوهنوال حبیب الرحمن هاله تر لارښوونې لاندې په (٤٩) مخونو کې لیکلی دی. په دغه مونوګراف کې هغو لیکنو ته نغوته شوې ده، چې د پښتونستان په باب په هېواد ورځپاڼه کې خپرې شوې دي.

٤٧ -د انګولا مسئله:

رحیم داد همزولي پر ۱۳۵۳ل کال د حبیب الرحمن هاله تر لارښوونې لاندې په (۳۷) مخونو کې لیکلی دی. په دغه مونوګراف کې د نوموړي هېواد جغرافیا او تاریخ ته لنډه کتنه شوې ده.

٤٨ -د مطبوعاتو رول د هېواد او ازادۍ په برخه کې:

خان زمان پر ۱۳۵۳ل کال د حبیب الرحمن هاله تر لارښوونې لاندې په (۲۸) مخونو کې بشپړ کړی دی. دغه مونوګراف پر څلورو برخو وېشل او د هېواد د ازادۍ په برخه کې د مطبوعاتو پر اغېز او تاثیر خبرې کوي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۴۹ -تربګني:

د استاد عبدالشکور رشاد تر لارښوونې لاندې (وزير) ليکلې دی، د ليکلو کال يې ۱۳۵۳ل دی، (۳۸) مخونه لري او د لنډې کيسې، ډرامې او تربګنۍ په باب په کې معلومات راغلي دي.

۵۰ -له جغرافيايي نومونو سره د رواياتو تړون:

د وزير محمد له خوا پر ۱۳۵۳ل کال ليکل شوی، (۳۵) مخونه لري، په دغه مونوګراف کې د ځينو رواياتو په باب خبرې شوې دي.

۵۱ -ژبه او د ژبې د پيداکېدو سرچينه:

د الله باز له خوا د دوکتور مجاوراحمدزيار تر لارښوونې لاندې پر ۱۳۵۳ل کال په (۲٦) مخونو کې ليکل شوی دی. په دغه مونوګراف کې د ژبې د پيداکېدو پر علتونو او عواملو لنډې خبرې شوې دي.

۵۲ -د پښتو څېړنو بين المللي مرکز:

عبدالهادي هاند پر ۱۳۵۳ل کال په ۲۳ مخونو کې ليکلی دی، په دغه مونوګراف کې د پښتو ژبې د بين المللي مرکز په باب معلومات وړاندې شوي دي.

۵۳ -د تصوف اغېز پر ټولنه باندې:

مصرخان پر ۱۳۵۳ل کال د زيورالدين زيور تر لارښوونې لاندې په ۳۳ مخونو کې بشپړ کړی دی او د روښانيانو د غورځنګ په باب په کې خبرې شوې دي.

۵٤ -د ملنګ جان ورک اشعار:

اخندخان پر ۱۳۵۳ل کال د مجاوراحمدزيار تر لارښوونې لاندې بشپړ کړی دی. ۲۵ مخونه لري، په نوموړي مونوګراف کې د ملنګ جان پر پېژندګلوي سربېره د هغه ځينې شعرونه او د هغه په باب د کورنيو او بهرنيو ليکوالو ځينې اشعار راغلي دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵۵ -د کندهار د سیمې فکاهیات:

د بریالي پکتا له خوا پر ۱۳۵۳ل کال د حبیب الله جاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې لیکل شوی. دغه مونوګراف (۲٦) مخونه لري او په کې د کندهار د سیمې ځینې ټوکې ټکالې راټولې شوې دي.

٥٦ -د پښتو ټولنې نشراتي فعالیتونه:

زمري محقق پر ١٣٥٤ل کال د حبیب الرحمن هاله تر لارښوونې لاندې بشپړ کړی. دغه مونوګراف (۳۰) مخونه لري او په کې د پښتو ټولنې لنډه تاریخچه بیان او ددې ټولنې پر خپرنیو فعالیتونو رڼا اچول شوې ده.

٥٧ -د پښتونستان د مطبوعاتو وضع د صدر بوټو د حکومت په دوره کې:

محمد زمان پر ١٣٥٤ل کال د حبیب الرحمن هاله تر لارښوونې لاندې لیکلی دی. نوموړي مونوګراف کې د ذوالفقار علي بوټو د واکمنۍ پر وخت د پښتونستان د غورځنګ او د پښتنو د مطبوعاتو د څرنګوالي په باب خبرې شوې دي.

٥٨ -د کټواز د سیمې دودونه:

محمدنواز پر ١٣٥٤ل کال د دوکتور مجاوراحمد زیار تر لارښوونې لاندې بشپړ کړی، (٣٤) مخونه لري. په دغه مونوګراف کې د غزني د کټواز د سیمې پر ځینو دودونو او پښتني رواجونو لنډه رڼا اچول شوې ده.

٥٩ -مقلوبې پښتو کلمې:

محمد قاسم سالمي پر ١٣٥٤ل کال د استاد عبدالشکور رشاد تر لارښوونې لاندې په (١٩) مخونو کې لیکلی. په دغه مونوګراف کې د پښتو د مقلوبو کلمو په باب معلومات راغلي دي لکه: اغزی agzay ، ازغیazgay

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

٦٠ -د مومندو ورزشي لوبې:

د سرفراز له خوا د پوهاند عبدالشکور رشاد تر لارښوونې لاندې پر ١٣٥٤ل کال په (٦١) مخونو کې ليکل شوی دی. په ياد شوي مونوگراف کې د مومندو پر ځينو سيمه ييزو لوبو رڼا اچول شوې ده.

٦١ -په افغانستان کې د مطبوعاتو لوړ او ځوړ او د هغو پرمختيا:

نام حق ځيرک پر ١٣٥٤ل کال د حبيب الرحمن هاله تر لارښوونې لاندې ليکلی دی، (٤٢) مخونه لري. په دغه مونوگراف کې په افغانستان کې د مطبوعاتو پر څرنگوالي او همدارنگه پر ځينو اقتصادي، فرهنگي، سياسي، مذهبي او ټولنيزو حالاتو هم لنډه رڼا اچول شوې ده.

٦٢ -د جمهوري پلوشه د مطبوعاتو په لمن کې:

پر ١٣٥٤ل کال د حبيب الرحمن هاله تر لارښوونې لاندې عبدالشکور ليکلی دی، (٣٥) مخونه لري. په نوموړي مونوگراف کې د پلوشې جريدې د مضامينو او همدارنگه له کابل مجلې سره د نوموړې جريدې پرتلنه شوې ده.

٦٣ -د پښتو په گړني (شفاهي) ادب کې د ښځو ونډه:

شريفې شريف پر ١٣٥٤ل کال د مجاوراحمد زيار ترلارښوونې لاندې بشپړ کړی دی، (٥٥) مخونه لري. په دغه مونوگراف کې په لنډيو کې د ښځو پر ونډې او دريځ خبرې شوې دي.

٦٤ -د زده کوونکو د درسي وروسته والي علتونه:

محمد نسيم قسيمي پر ١٣٥٤ل کال د ډاکتر گل جانان ظريف تر لارښوونې لانندې ليکلی دی، ٦٤مخونه لري. دا مونوگراف اته څپرکي لري، چې د زده کوونکو پر درسي ستونزو او د هغو پر د عواملو خبرې شوي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

٦٥ -د سرخورود په پارسي کې د پښتو ګډون او اغېزه:

جمال الدين وطنمل پر ١٣٥٤ل کال د استاد عبدالشکور رشاد تر لارښوونې لاندې په (١٦) مخونو کې ليکلى دى. په نوموړي مونوګراف کې په ورځنيو خبرو کې په ياد شوې سيمه کې پر پارسي باندې د پښتو ژبې اغېزې ته نغوتې شوې دي.

٦٦ -د ميرويس هوتکي او احمدشاه دراني زمام داري ته مقايسوي کتنه:

محمد صديق خالقي پر ١٣٥٤ل کال د پاينده محمد (سرهنګ) تر لارښوونې لاندې ليکلى او (٣٦) مخونه لري. په دغه مونوګراف کې د ميرويس نيکه او احمدشاه بابا د جګړو، اتلوليو او واکمنيو په باب لنډه رڼا اچول شوې ده.

٦٧ -د خوشال خان ختګ عصر ته يوه کتنه او د هغه معاصرين:

ذکريا پر ١٣٥٤ل کال ليکلى دى، (٣١) مخونه لري، په دغه مونوګراف کې د خوشال خان ختک پر پېژندګلوۍ سربېره د هغه وخت پر حالاتو هم لنډه رڼا اچول شوې ده.

٦٨ -د ماشومانو د بد اخلاقۍ سببونه:

زرشاه حق يار پر ١٣٥٥ل کال د پوهاند محمد فاضل تر لارښوونې لاندې ليکلى، نوموړى مونوګراف شپږ څپرکي لري او د ماشومانو د روزنې او همدارنګه پر ناوړه چارو د هغو د اخته کېدو پر سببونو خبرې شوې دي.

٦٩ -د افغانستان د ثانوي ښوونځيو ازموينې:

شېرخان رښتين پر ١٣٥٥ل کال د پوهندوى عطاالله روف تر لارښوونې لاندې په ٤٢ مخونو کې ليکلى دى. پر دغه اثر کې د افغانستان د ثانوي ښوونځيو په درسي ميتود خبرې شوې دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷۰ -ښوونه او روزنه د اسلام له نظره:

عبدالقیوم وزیر پر ۱۳۵۵ل کال د استاد دانش تر لارښوونې لاندې په (۷۹) مخونو کې لیکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې د اسلام له نظره پر ښوونه او روزنه خبرې شوې دي.

۷۱ -د وردګو د قبیلې د واده او مړي دودونه:

محمد مبارک پر ۱۳۵۵ل کال د دوکتور مجاوراحمد زیار تر لارښوونې لاندې په ٤۹ مخونو کې لیکلی دی. په یاد شوي مونوګراف کې د ودرګو د قبیلې د مړي او ژوندي او د واده پر دودونو او رواجونو رڼا اچول شوې ده.

۷۲ -په ننګرهار کې فولکوریکې کیسې:

عبدالروف پت یار پر ۱۳۵۵ل کال د دوکتور مجاوراحمد زیار تر لارښوونې لاندې په (۱۲۰) مخونو کې لیکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې د ننګرهار ولایت (۹) فولکوریکې کیسې راټولې شوې دي.

۷۳ -سرې لمبې:

سعدالله فیضي پر ۱۳۵۵ل کال لیکلی دی، (۸۳) مخونه لري او په دغه مونوګراف کې د ملا عبدالحنان حیرت پر ژوند او ټولنیزو شرایطو او اشعارو خبرې شوې دي.

۷٤ -د اماني دولت د سقوط سببونه:

غلام احمد واک پر ۱۳۵۵ل کال د پوهندوی سید سعدالدین هاشمي تر لارښوونې لاندې لیکلی دی. (٦۳) مخونه لري، په نوموړي مونوګراف کې د اماني دولت د ظهور په مقابل کې د بریتانوي ښکېلاک د مخالفتونو عوامل ترکتنې لاندې نیول شوي دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷۵ -زیتون په افغانستان کې:

بخت جمال پر ۱۳۵۵ل کال لیکلی دی. لارښود استاد یې محب الله رحمتي دی. په دغه مونوګراف کې په افغانستان کې د زیتون د حاصلاتو په باب معلومات راټول شوي دي.

۷٦ -د لغمان ولایت د کلمان د سیمې معرفي:

عبدالمومن پر ۱۳۵۵ل کال د استاد عبدالشکور رشاد تر لارښوونې لاندې په (٤٦) مخونو کې لیکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې د کلمان د سیمې، اقتصادي ځرنګوالی او جغرافیایي موقعیت او د سیمې د ځینو دودونو په باب ځرګندونې شوې دي.

۷۷ -د امان افغان جریدې خپرونې په سیاسي، اقتصادي، اجتماعي او کلتوري ساحه کې:

محمد صفر خواریکښ پر ۱۳۵٦ل کال لیکلی، لارښود استاد یې حبیب الرحمن هاله دی. (۳۹) مخونه لري. په نوموړي مونوګراف کې د (امان افغان) جریدې د خپر شوو لیکنو په باب ځینې معلومات راټول شوي دي.

۷۸ -سیکان او د هغوی دودونه:

شفیق الله دردمل پر ۱۳۵٦ل کال د حبیب الرحمن هاله تر لارښوونې لاندې په (۷۲) مخونو کې لیکلی دی. په یاد شوي مونوګراف کې د هندوستان سیکانو د کلتور او د هغو د دودونو په باب ځینې معلومات راټول شوي دي.

۷۹ -د مرکخېلو دود او دستور:

محمد صابر پر ۱۳۵٦ل کال د پوهاند عبدالشکور رشاد تر لارښوونې لاندې په (۲۷) مخونو کې لیکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې د مرکخېلو د دود او دستور په باب په لنډه توګه رڼا اچول شوې ده.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۸۰ -د پاینده محمد کرہ وال ژوند او ځینې شعرونه:

محمد سراب پر ۱۳۵٦ل کال د پوهاند عبدالشکور رشاد تر لارښوونې لاندې په (۳۵) مخونو کې لیکلی دی. په یاد شوي مونوګراف کې د پاینده محمد کره وال د ژوند او شاعرۍ په باب څرګندونې راغلې دي.

۸۱ -د غزني د قره باغ د سیمې منطقوي جغرافیه:

د قیوم داد حکیمزي له خوا پر ۱۳۵٦ل کال لیکل شوی، لارښود استاد یې پوهنوال حمیدالله امین دی. د یادې شوې سیمې جغرافیایي موقعیت یې څېړلی دی.

۸۲ -د ګوجري ژبې لغوي ذخیره:

عبدالطیف دلسوز پر ۱۳۵٦ل کال د استاد عبدالشکور رشاد تر لارښوونې لاندې په (۳٦) مخونو کې لیکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې د ګوجرو د ژبې (ګوجري) په باب لنډ معلومات راغلي دي.

۷۳ -په افغانستان کې د ښوونې او روزنې د ښه والي لپاره لازمې طریقې:

ګلبدین نېکمل پر ۱۳۵٦ل کال د عطاالله روف تر لارښوونې لاندې لیکلی دی. په دغه مونوګراف کې د یادې شوې موضوع په باب څرګندونې شوې دي.

۸٤ -د پکتیا ولایت د سید کرم ولسوالۍ عمومي جغرافیه:

اشرف شریفي پر ۱۳۵٦ل کال د پوهنوال حمیدالله امین تر لارښوونې لاندې لیکلی دی، چې د سیدکرم ولسوالۍ عمومي جغرافیه په کې تشریح شوې ده.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۸۵ -د منځنۍ پېړۍ او اسکولاستیکي افکار:

د محمد اکبر ارینمل له خوا پر ۱۳۵٦ل کال په (۳۲) مخونو کې لیکل شوی دی. په دغه مونوګراف کې د افغانستان د منځنیو پېړیو د ټولنیز، اقتصادي جوړښت او د ښوونې او روزنې په باب لنډ معلومات وړاندې شوې دي.

۸٦ -د ساووجي ژبې لغات:

محمد نادر مشواڼي پر ۱۳۵٦ل کال د پوهاند عبدالشکور رشاد تر لارښوونې لاندې لیکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې د ساووجي ژبې ځینې وییونه (لغات) د هغو فونیټیک شکل او پښتو ماناوې راغلي دي.

۸۷ -خبر په امان افغان کې:

سیدامین مجاهد پر ۱۳۵٦ل کال د محمد کاظم اهنګ تر لارښوونې لاندې بشپړ کړی دی، (۳٤) مخونه لري. په نوموړي مونوګراف کې د امان افغان جریدې د ځینو لیکنو فهرست او د نوموړي جریدې لنډه تاریخچه راغلې ده.

۸۸ -د مزار درې د ادیت او شماش دودونه:

رحمت سید پر ۱۳۵٦ل کال د دوکتور مجاوراحمد زیار تر لارښوونې لاندې په (۳٤) مخونو کې لیکلی دی. په دغه مونوګراف کې د مزار درې د ادیت او شوماش د جغرافیې پېژندګلوي او د هغو د ځینو دودونو په باب معلومات راغلي دي.

۸۹ -د ګوشتې ولسوالۍ دودونه:

عبدالجبار پر ۱۳۵٦ل کال د پوهنمل محمد طاهر علمي، تر لارښوونې لاندې په (۱۹) مخونو کې لیکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې د ګوشتې ولسوالۍ د ځینو دودونو په باب خبرې شوې دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۹۰ -د خوست محلي ګړنې:

شازالي پر ۱۳۵٦ل کال د محمد طاهر علمي تر لارښوونې لاندې په (۳٦) مخونو کې ليکلی دی. په دغه مونوګراف کې د خوست د خلکو يو شمېر عاميانه ګړنې څېړل شوې دي.

۹۱ -د ښاغلي محمد داود سفرونه بهرنيو هېوادونو ته:

محمد شريف شاذ پر ۱۳۵٦ل کال د محمدکاظم اهنګ تر لارښوونې لاندې په (۳۲) مخونو کې ليکلی دی. په دغه مونوګراف کې د سردارمحمدداود د سفرونو يادونه راغلې او هم د دې سفرونو د موخو په باب رڼا اچول شوې ده.

۹۲ -د سيد عبدالخالق کندهاري پېژندګلوي او د اشعارو مجموعه:

عبدالطيف پر ۱۳۵٦ل کال د پوهاند عبدالشکور رشاد تر لارښوونې لاندې ليکلی دی، (٦۸) مخونه لري. په نوموړي مونوګراف کې د سيد عبدالخالق کندهاري ژوند ليک او د هغه د شعرونو بېلګې راغلي دي.

۹۳ -د چېرهار د سيمې د ولسي شاعر اميرزاده (خاکسار) د اشعارو مجموعه:

شېرزاده پر ۱۳۵٦ل کال د پوهاند عبدالشکور رشاد تر لارښوونې لاندې په (۳۰) مخونو کې ليکلی دی. په دغه مونوګراف کې د اميرزاده لنډ ژوند ليک او د هغه د شعرونو بېلګې خوندي دي.

۹٤ -د کونړونو ولايت بشري جغرافيه:

سيداحمد پر ۱۳۵٦ل کال د پوهنمل دوکتور عبدالله (روحاني) تر لارښوونې لاندې په (٤٦) مخونو کې ليکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې د کونړونو د عمومي جغرافيې، ټولنيز څرنګوالي او د اداري تشکيلاتو په باب يو لړ معلومات راغلي دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۹۵ -د محمد باقي بادل (بارکزي) اشعار:

د عوذ بالله له خوا پر ۱۳۵٦ل کال د پوهاند عبدالشکور رشاد تر لارښوونې لاندې په (۵۱) مخونو کې ليکل شوی دی. په نومورې مونوگراف کې د ياد شوي شاعر لنډه پېژندنه او د کلام بېلگې خوندي دي.

۹٦ -په شينوارو کې د کونه تير غزا:

معروف شاه خان پر ۱۳۵٦ل کال د استاد رشاد تر لارښوونې لاندې په (٤۳) مخونو کې ليکلی دی. په دغه مونوگراف کې د شينوارو د غزا علتونه او د غزا د گډون کوونکو په باب معلومات راغلي دي.

۹۷ -د محمد نواب اشعار:

محمد ظاهر (همت) پر ۱۳۵٦ل کال د پوهاند عبدالشکور رشاد تر لارښوونې لاندې په (۵۰) مخونو کې ليکلی دی. په دغه مونوگراف کې د محمد نواب پېژندگلوي، دهغه اشعارو په باب تبصره او د شعرونو بېلگې راغلې دي.

۹۸ -د شينوارو د سيمې اصطلاحات:

سيد عيسی نېکمل پر ۱۳۵٦ل کال د پوهاند عبدالشکور رشاد تر لارښوونې لاندې په (۵۵) مخونو کې ليکلی دی. په دغه مونوگراف کې د شينوارو د سيمې يو لړ عاميانه اصطلاحات ځای شوي.

۹۹ -د اشرف خان هجري په شعر کې ادبي تصلفات (باتې):

محمد گل کوچي پر ۱۳۵٦ل کال د پوهاند عبدالشکور رشاد تر لارښوونې لاندې په (۳۳) مخونو کې ليکلی دی. په دغه مونوگراف کې د اشرف خان هجري په شعر کې تصلفات څېړل شوي دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۰۰ -د یوه ولسي شاعر پېژندنه:

د عبدالاحد ښکاره له خوا پر ۱۳۵٦ل کال د دوکتور مجاوراحمد زیار تر لارښوونې لاندې لیکل شوی دی. په نوموړي مونوګراف کې د ولسي شاعر حاجي محمد پر ژوند لیک او شاعرۍ رڼا اچول شوې ده.

۱۰۱ -د حضرت ولي پېژندنه او نظمونه یې:

فضل ولي ناګار پر ۱۳۵٦ل کال د پوهاند عبدالشکور رشاد تر لارښوونې لاندې په (۳٦) مخونو کې لیکلی دی. په دغه مونوګراف کې د حضرت ولي پېژندنه او د هغه د نظمونو په باب معلومات راغلي دي.

۱۰۲ -د ارچې تجارت د کونړونو په ولایت کې:

د غلام قادر جلیلي له خوا پر ۱۳۵٦ل کال د عبدالله روحاني تر لارښوونې لاندې په (۲۸) مخونو کې لیکل شوی دی. په نوموړي مونوګراف کې د کونړونو ولایت پېژندنه، د ولایت جغرافیایي موقعیت او د ارچې د لرګیو د سوداګرۍ په باب معلومات راغلي دي.

۱۰۳ -د تګاب د سیمې نوي او زاړه شاعران:

ګلداد بېژني پر ۱۳۵٦ل کال لیکلی دی. لارښود استاد یې پوهاند عبدالشکور رشاد دی، (٦۸) مخونه لري. په نوموړي مونوګراف کې د تګاب د سیمې د څلورو تنو شاعرانو پېژندنه او د شعرونو بېلګې راغلې دي.

۱۰٤ -د جانان فدوي هوتک پېژندنه او اثار:

محمد حنیف پر ۱۳۵٦ل کال د پوهاند عبدالشکور رشاد تر لارښوونې لاندې په (۵۰) مخونو کې لیکلی. په دغه مونوګراف کې د جانان فدوي پېژندګلوي او د شعرونو بېلګې خوندي دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

١٠٥-د زابل ولایت د بادامو او انګورو تولید او تجارت:

د سید علي هوتک له خوا پر ١٣٥٦ل کال د حمیدالله امین تر لارښوونې لاندې په (٣٦) مخونو کې لیکل شوی دی. په دغه مونوګراف کې لومړی د زابل ولایت د جغرافیې په باب خبرې شوي، بیا د اوسېدونکو د اقتصادي حالت او هم په اقتصاد کې د بادامو پر اهمیت او د هغو پر تجارت خبرې شوې دي.

١٠٦-د ولسي شاعر بهاوجان پېژندنه:

محمدعارف پېژاند پر ١٣٥٦ل کال د استاد عبدالشکور رشاد تر لارښوونې لاندې لیکلی دی، چې په کې د سیدبهاوجان پېژندګلوي او د شعرونو بېلګې خوندي دي.

١٠٧-د پښتو ادب طالبان:

ذکریا ملاتړ پر ١٣٥٦ل کال د پوهندوی دوکتور ګل محمد نورزي تر لارښوونې لاندې په (٢٣) مخونو کې لیکلی دی. په دغه مونوګراف کې د پښتو ادب (٢٢) طالبانو په باب معلومات راغلي دي.

١٠٨-د پښتو ژبې د ځینو ولسي شاعرانو پېژندګلوي:

محمد معین باجوړي پر ١٣٥٦ل کال د ګل محمد نورزي تر لارښوونې لاندې لیکلی دی، چې (٤١) مخونه لري. په نوموړي مونوګراف کې د پښتو ژبې د (١٨) تنو شاعرانو پېژندګلوي او د کلام بېلګې راغلي دي.

١٠٩-د کندهار په سیمې کې کرکې:

محمد رحیم سلطاني پر ١٣٥٧ل کال د حبیب الله جاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې لیکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې د کندهار د خلکو په فولکور کې کرکې څېړل شوې دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۱۰ -د بېسوادۍ د مسلې حل په افغانستان کې:

خوشحال یاسیني پر ۱۳۵۷ل کال لیکلی دی. دا مونوګراف پنځه برخې لري، په هره برخه کې یې د سواد د ګټې او د بېسوادۍ د له منځه وړلو لارې چارې څه نا څه په ګوته شوې دي.

۱۱۱ -د نوم صرف (نوم ګړپوهه):

نصرالله ناصر پر ۱۳۵۷ل کال د پوهاند دوکتور مجاوراحمد زیار تر لارښوونې لاندې په (۳۹) مخونو کې لیکلی دی. په دغه مونوګراف کې د نوم پر صرف باندې خبرې شوې دي او د نوم ډولونه هم په ګوته شوې دي.

۱۱۲ -د شینوارو ولسي ادب:

تاج محمد پر ۱۳۵۷ل کال د نورمحمد غمجن تر لارښوونې لاندې په (۵۵) مخونو کې لیکلی دی. په دغه مونوګراف کې د شینوارو ولسوالۍ پر ولسي ادب رڼا اچول شوې ده.

۱۱۳ -د ګرشک د خلکو ګړنی ادب:

سخیداد هلمندي پر ۱۳۵۷ل کال د پوهاند دوکتور مجاوراحمد زیار تر لارښوونې لاندې په (٤۱) مخونو کې لیکلی دی. په دغه مونوګراف کې د ګرشک د خلکو ولسي اصطلاحات څېړل شوي او بېلګې یې راوړل شوې دي.

۱۱٤ -ټولنیزه پراختیا:

فیض محمد فیاض پر ۱۳۵۷ل کال د حبیب الله جاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (۳۳) مخونو کې لیکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې ټولنیزه پراختیا له علمي نړۍ لید او د هغه د مخالف فکر دواړو له مخې څېړل شوې ده.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۱۵ -اجتماعي انقلابونه او ښوونې روزنې سره د هغو اړیکي:

سراج الدین پر ۱۳۵۷ل کال د رڼا ګل رڼا تر لارښوونې لاندې په (۲۱) مخونو کې لیکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې پر ښوونه او روزنه باندې د ټولنیزو بدلونونو اغیزې څېړل شوې دي.

۱۱٦ -د تره خېلو ګړدود:

مصطفی نژدې پر ۱۳۵۷ل کال د دوکتور مجاوراحمد زیار تر لارښوونې لاندې په (۳۱) مخونو کې لیکلی دی، چې د تره خېلو د ګړدود په باب معلومات په کې راغونډ شوي دي.

۱۱۷ -د شوروي اتحاد د مطبوعاتو سیستم:

زلمي هېوادمل پر ۱۳۵۷ل کال د حبیب الرحمن هاله تر لارښوونې لاندې په (۱۷) مخونو کې لیکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې د شوروي اتحاد د مطبوعاتو، راډیو او ټلویزیون په باره کې په لنډیز سره معلومات راوړل شوي دي.

۱۱۸ -د ممتاز کارګر اشعار:

نادرخان پر ۱۳۵۷ل کال د دوکتور مجاوراحمدزیار تر لارښوونې لاندې په (٤٤) مخونو کې لیکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې د ممتاز کارګر ژوندلیک او د شعرونو بېلګې راغلې دي.

۱۱۹ -د حیات الله بشري اشعار:

نورمحمد پر ۱۳۵۷ل د مجاوراحمدزیار تر لارښوونې لاندې په (۲۱) مخونو کې لیکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې د شاعر پېژندګلوي او د شعرونو بېلګې راغلې دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۲۰ -د حصارک غلجايي د ولسوالۍ بشري جغرافيه:

زلمي داد پر ۱۳۵۷ل کال د لطف الله ساپي تر لارښوونې لاندې په (۳٦) مخونو کې ليکلی دی. په نوموړي مونوگراف کې د حصارک د ولسوالۍ پر ټولنيز ژوند، اداري تشکيلاتو، دود او دستور باندې رڼا اچول شوې ده.

۱۲۱ -ښځه په پښتو منثورو ادبياتو کې:

اميرمحمد پاخون پر ۱۳۵۷ل کال د حبيب الله حاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (۳٤) مخونو کې ليکلی دی. په نوموړي مونوگراف کې د ښځې د ټولنيز او طبقاتي ژوند په باب معلومات راغلي دي.

۱۲۲ -د شغني ژبې فولکور (گړنی ادب):

دلبرشاه سرچشمه پر ۱۳۵۷ل کال د مجاوراحمدزيار تر لارښوونې لاندې په (٤۱) مخونو کې ليکلی دی. نوموړی مونوگراف درې څپرکي لري، چې په هر څپرکي کې يې د شغنان د خلکو د ولسي ادب او ټولنيز ژوند په باب معلومات راغلي دي.

۱۲۳ -د تگاو ولسوالۍ د خلکو گړنی ادب:

محمد ابراهيم پر ۱۳۵۷ل کال د حبيب الله حاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (٤۱) مخونو کې ليکلی دی. نوموړي مونوگراف کې د تگاو ولسوالۍ جغرافيايي موقعيت، ټولنيزه او اقتصادي بڼه او پر ولسي ادب رڼا اچول شوې ده.

۱۲٤ -د حميد د شاه گدا په مثنوي کې د قافيې د عيبونو مطالعه:

خان اباد پر ۱۳۵۷ل کال د پوهاند عبدالشکور رشاد تر لارښوونې لاندې په (۲۷) مخونو کې ليکلی دی. دې مونوگراف کې د حميد د ياد شوي اثر د قافيې نيمگړتياوې په گوته شوې دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۲۵ -د غلام حسین پېژندګلوي او اشعار:

محمد عمر دایمزي پر ۱۳۵۷ل کال د نورمحمد غمجن تر لارښوونې لاندې په (۵۱) مخونو کې لیکلی دی. په دغه مونوګراف کې د غلام حسین ژوند لیک او د شعرونو بېلګې راغلې دي.

۱۲٦ -په پکتیا کې ډله ییزه مفاهمه او د هغې وسایل:

عزیزخان عدلي پر ۱۳۵۷ل کال د حبیب الرحمن هاله تر لارښوونې لاندې په (۳۸) مخونو کې لیکلی دی. نوموړی مونوګراف پنځه څپرکي لري او د پکتیا ولایت د مطبوعاتو په باب په کې معلومات راغونډ شوي دي.

۱۲۷ -د سیداباد د ولسوالۍ انګېرنې او کرنې:

محمد اصف پر ۱۳۵۷ل کال د دوکتور مجاوراحمد زیار تر لارښوونې لاندې په (۳۱) مخونو کې لیکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې د سید اباد د ولسوالۍ لنډه پېژندنه او د هغې سیمې د کرنو او انګېرنو په باب معلومات راغلي دي.

۱۲۸ -د ګلستان د ولسوالۍ جغرافیایي څېړنه:

عبدالعزیز اکرمي پر ۱۳۵۷ل کال دمحمد ظریف ظریفي تر لارښوونې لاندې په (٦۰) مخونو کې لیکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې د ګلستان د ولسوالۍ جغرافیایي موقعیت او بشري او اقتصادي بنې په باب معلومات راغلي دي.

۱۲۹ -د ننګرهار ولایت د غني خېلو د ولسوالۍ اصطلاحات:

داودشاه خوشال پر ۱۳۵۷ل کال د حبیب الله جاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې لیکلی دی، چې د غني خېلو د ولسوالۍ عامیانه اصطلاحات په کې راغلي دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۳۰ -کیسې:

عاصم شرر پر ۱۳۵۷ل کال د زېورالدين زېور تر لارښوونې لاندې په (۳۸) مخونو کې ليکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې ځلور فولکوريکې کيسې راټولې شوې دي.

۱۳۱ -د دولت تطبيقي شکل په افغانستان کې:

د مسافر له خوا پر ۱۳۵۷ل کال د لطف الله ساپي تر لارښوونې لاندې په (۳۵) مخونو کې ليکلی شوی دی. په دغه مونوګراف کې د دولت د تاسيس، منشا، ماهيت او بېو په باب معلومات راټول شوي دي.

۱۳۲ -د نجونو او هلکانو روابط د پوهنتون په ساحه کې:

عاليې تنوير پر ۱۳۵۷ل کال د حبيب الله جاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (٤۱) مخونو کې ليکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې د تحصيل په دوره کې د پوهنتون په ساحه کې د هلکانو او نجونو، يا ښځو او نارينه وو اړيکې تر بحث لاندې نيول شوې دي.

۱۳۳ -د محمد عثمان د اشعارو مجموعه او ژوند پېښې:

نظام الدين پر ۱۳۵۷ل کال د جاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (۵۷) مخونو کې ليکلی دی، چې د شاعر ژوندليک او د شعرونو بېلګې په کې خوندي دي.

۱۳٤ -بالابلوک د ولسوالۍ ګړنی ادب:

غلام سخي پر ۱۳۵۸ل کال د جاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (۲۸) مخونو کې ليکلی دی. په دغه مونوګراف کې د يادې شوې ولسوالۍ پر جغرافيايي موقعيت، ټولنيزو اړخونو او ځينو عاميانه اصطلاحاتو خبرې شوې دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۳۵ -د وزیرستان د برملې پښتني دودونه:

الیاس وزیري پر ۱۳۵۸ل کال د حاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (۳۸) مخونو کې لیکلی دی. په دغه مونوګراف کې د وزیرستان د برملې ځینې پښتني دودونه معرفي شوي دي.

۱۳٦ -د تاریخي ماتریالیزم د څلورو مفاهیمو لنډه توضیح:

داود سرلوړي پر ۱۳۵۸ل کال په (۵۵) مخونو کې لیکلی دی. په دغه مونوګراف کې د ماتریالیزم ځینې موضوعات څېړل شوي دي.

۱۳۷ -د چک ولسوالۍ شفاهي ادبیات:

خرم دل پر ۱۳۵۸ل کال د حاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (۲۸) مخونو کې لیکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې د وردګو د ولایت پېژندنه، د چک ولسوالۍ پېژندنه او همدارنګه د نوموړي ولسوالۍ د خلکو پر شفاهي ادبیاتو خبرې شوي دي.

۱۳۸ -د حمید په دېوان کې تلمیح:

رحمت الله پر ۱۳۵۸ل کال د زېورالدین زېور تر لارښوونې لاندې په (٦٤) مخونو کې لیکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې د حمید مومند پر پېژندنې سربېره د هغه په شعرونو کې د تلمیح ادبي صنعت په ګوته شوی دی.

۱۳۹ -د کارګري طبقې نوی ډول ګوند:

مثل خان نثار پر ۱۳۵۸ل کال د توریالي (دایم) تر لارښوونې لاندې په (۵۲) مخونو کې لیکلی دی. په دغه مونوګراف کې د کارګري طبقې ګوند په باب معلومات راغلي دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱٤۰ -په سراج الاخبار کې د پښتو ادبیاتو ونډه:

حبیب الرحمن زلمي پر ۱۳۵۸ل کال د زېورالدین زېور تر لارښوونې لاندې په (۵۷) مخونو کې لیکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې د سراج الاخبار لنډه تاریخچه او په دې جریده کې د پښتو لیکنو نیولیک راغلی دی.

۱٤۱ -مېرمن حمیده او د هغې اشعار:

بریالي زهیر باجوړي پر ۱۳۵۸ل کال د زېورالدین زېور تر لارښوونې لاندې په (٤٦) مخونو کې لیکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې د مېرمن حمیدې د نثر او نظم بېلګې راغلي دي.

۱٤۲ -د ښځینه لنډیو غنایي غشقي برخه:

د سپوږمۍ له خوا پر ۱۳۵۸ل کال د نورمحمد عمجن تر لارښوونې لاندې په (٤٤) مخونو کې لیکل شوی دی. په نوموړي مونوګراف کې د ښځینه لنډیو عشقي برخه د الفبا په ترتیب (بېلتون، وصال، د یار خاطر، سپوږمۍ او د مینانو دنیا) په باب معلومات وړاندې شوي دي.

۱٤۳ -د الینګار ولسوالۍ د نیازیو د قوم کلیوالي لوبې:

د صدیق راشوجان له خوا پر ۱۳۵۸ل کال د نورمحمد غمجن تر لارښوونې لاندې لیکل شوی ، چې د نیازیو د قوم یو شمېر سیمه ییزې لوبې پې تشریح کړې دي.

۱٤٤ -د شوروي اتحاد د ځینو معاصرو لیکوالو بیوګرافي:

شاه صنم پر ۱۳۵۸ل کال د حاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (۵۲) مخونو کې لیکلی دی. په یاد شوي مونوګراف کې د ((شوروي اتحاد)) د څوارلسو لیکوالانو بیوګرافي راغلې ده.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱٤٥ -د کونړ ولایت د نرنگ علاقه دارۍ کلیوالي ورزشي لوبې:

غلام حسین پر ۱۳۵۸ل کال دنورمحمد غمجن تر لارښوونې لاندې په (٥٦) مخونو کې لیکلی دی او د یادې شوې علاقه دارۍ ځینې ورزشي لوبې یې په کې راوړې دي.

۱٤٦ -د خراسانیانو نهضت د عربو په مقابل کې:

ظابط الله پر ۱۳۵۸ل کال د پاینده محمد سرهنگ تر لارښوونې لاندې په (۸٤) مخونو کې لیکلی دی، چې د عربو پر وړاندې د خراسانیانو د مبارزو څرگندونه په کې شوې ده.

۱٤٧ -دنارینه وو له خوا ښځو ته غنایي لنډۍ:

وړانگې پر ۱۳۵۸ل کال د نورمحمد غمجن تر لارښوونې لاندې په (٦١) مخونو کې لیکلی دی. په نوموړې مونوگراف کې د الفبا په ترتیب د نارینه وو له خوا ښځو ته غنایي لنډۍ راوړل شوې دي.

۱٤٨ -وزیرستان وپېژنئ:

بخت میر وزیري پر ۱۳۵۸ل کال د جاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (۲۰) مخونو کې لیکلی دی، چې د وزیرستان جغرافیایي موقعیت، د هغه ځای ژبه، کرنه او ځینې دودونه په کې بیان شوي دي.

۱٤۹ -د گیلان په ورځنیو خبرو اترو کې ځینې نادر لغتونه:

عبدالرزاق پر ۱۳۵۸ل کال د جاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (٤٥) مخونو کې لیکلی دی، چې د گیلان د سیمې ځینې نادر لغتونه په کې راغلي دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۵۰ -پښتو ادبيات له ۱٤٥۰ څخه تر ۱۲۹۷پورې:

آصف بهاند پر ۱۳۵۸ل کال د حاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (٤۳) مخونو کې ليکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې د ياد شوي عصر عمومي وضعې ته يوه کتنه، د پښتو د نثر او نظم ځانګړتياوې، د صنعتي انقلاب اغېزې او د ځينو ليکوالو د نظم او نثر بېلګې راوړل شوي دي.

۱۵۱ -د خوشال خان سياسي موضع:

محمد اسمعيل پر ۱۳۵۸ل کال د زېورالدين زېور تر لارښوونې لاندې په (۵۲) مخونو کې ليکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې د خوشال خان ژوند ليک، د بند دوره، د ځوانۍ دوره، مبارزې، د بند علتونه، له مغلو سره جنګ او د خوشال سياسي او ټولنيز موقف بيان شوي دي.

۱۵۲ -د شيګل په شينوارو کې د ځمکې د وېش سيستم:

شېرزمين پر ۱۳۵۸ل کال د حکيم تڼيوال تر لارښوونې لاندې په (۳۹) مخونو کې ليکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې د کونړ ولايت د شيګل د سيمې جغرافيايي موقعيت تاريخچه او د ځمکو د وېش سيستم څېړل شوی دی.

۱۵۳ -پښتو ادبياتو ته د ثور انقلاب په رڼا کې يوه کتنه:

خالق رشيد پر ۱۳۵۸ل کال د حاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې ليکلی دی، (٤٤) مخونه لري. دا مونوګراف دوه برخې لري چې له لرغونې دورې څخه تر ۱۳۵۷ل کال او بيا له ۱۳۵۷ څخه تر ۱۳۵۸ کاله پورې پښتو ادبياتو ته په کې کتنه شوې ده.

۱۵٤ -د ورګون د ولسوالۍ سيمه ييزه جغرافيه:

حفيظ الله وزير پر ۱۳۵۸ل کال د محمد ظريف تڼيوال تر لارښوونې لاندې په (۷۲) مخونو کې ليکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې د ورګون بشري، فزيکي او اقتصادي بڼې بيان شوي دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۵۵ -د خلق په جریده کې د علمي مضامینو فهرست:

مکمل پر ۱۳۵۹ل کال دجاج پښتون زوی تر لارښونې لاندې په (۳۳) مخونو کې لیکلی دی. په نوموړي مونوگراف کې په یاد شوې جریده کې د علمي لیکنو عنوان، لنډیز او د لیکوال نوم راوړل شوي دي.

۱۵٦ -د تعلیمي نصاب په رڼا کې د پښتو ژبې تاریخي سیر ته یوه کتنه:

گل محمد پر ۱۳۵۹ل کال د نوراحمد شاکر تر لارښوونې لاندې په (۳٤) مخونو کې لیکلی دی. په دغه مونوگراف کې د تعلیمي نصاب په باب خبرې شوي او هم د ځینو لیکوالو د تعلیمي نصاب کتابونه معرفي شوي دي.

۱۵۷ -د پښتو په شفاهي ادبیاتو کې د حماسي لنډیو یوه برخه:

د ورمې یوسفي له خوا پر ۱۳۵۹ل کال د نورمحمد غمجن تر لارښوونې لاندې په (۲۰) مخونو لیکل شوی دی، چې په کې یو شمېر حماسي لنډۍ او د هغو د ځینو لغتونو مانا راوړل شوې دي.

۱۵۸ -د پښتنې ښځې تصویر په لنډیو کې:

زرغونې عزیز وردگ پر ۱۳۵۹ل کال په (۵۸) مخونو کې لیکلی دی. په دغه مونوگراف کې هغه لنډۍ راوړل شوي چې د ښځو د ژوند څېره په کې ځلېږي.

۱۵۹ -د پښتنو ښځو مبارزې:

الینیس قیوم پر ۱۳۵۹ل کال په (۵۳) مخونو کې لیکلی دی. په نوموړي مونوگراف کې د افغانستان د ښځو ټولنیز موقف، په ملي مبارزو کې د هغوی ونډه او بیا د (۱۳) مبارزو ښځو معرفي د دوی فکري او ادبي کارونه او د هغوی د شعرونو بېلگې راغلې دي.

۱٦۰ -پښتنې شاعرانې:

حبیبي پر ۱۳۵۹ل کال د جاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (۲۰) مخونو کې لیکلی دی. په دغه مونوگراف کې (۱۷) تنه پښتنې شاعرانې معرفي شوې دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱٦۱ -په کندهار کې پښتني دودونه:

د زينب فروغ له خوا پر ۱۳۵۹ل کال د نورمحمد غمجن تر لارښوونې لاندې په (۵۱) مخونو کې ليکلی شوی دی، چې د کندهار ولايت ځينې پښتني دودونه په کې معرفي شوي دي.

۱٦۲ -د فراه د سميې پښتني دودونه:

پر ۱۳۵۹ل کال د عبدالرزاق له خوا په (۳۵) مخونو کې ليکل شوی دی، چې دفراه ولايت ځينې دودونه په کې معرفي شوي دي.

۱٦۳ -د خوشال په غزلياتو کې ښکلا:

غلام مصطفی نږدې پر ۱۳۵۹ل کال د ډاکتر زيورالدين زيور تر لارښوونې لاندې په (۵۸) مخونو کې ليکلی دی، چې د خوشال په شعرونو کې حسن، مينه، عشق، هنر او اقتصادي موقف په کې څېړل شوی دی.

۱٦٤ -د دولت لواڼي په دېوان کې د نومونو برخه:

محمدصابر حقمل پر ۱۳٦۰ل کال د زيورالدين زيور تر لارښوونې لاندې په (۵۳) مخونو کې ليکلی دی. په دغه مونوگراف کې د دولت لواڼي په دېوان کې د راغليو نومونو لکه د مېرېيو، گلانو او مرغانو يادونه شوې ده.

۱٦۵ -سترگې:

فاطمې اسد حسيني پر ۱۳٦۰ل کال د نورمحمد غمجن تر لارښوونې لاندې په (٤٦) مخونو کې ليکلی دی. په دغه مونوگراف کې هغه لنډۍ د الفبا په حساب راوړل شوي، چې سترگې په کې يادې شوې دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱٦٦ -د خوست په خبرو اترو کې نادر لغات:

ګلاب خان پر ۱۳٦۰ل کال د جاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (۳۳) مخونو کې ليکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې په ورځنيو خبرو کې د خوست ځينې نادر لغات په ګوته شوي او بيا تشريح شوي دي.

۱٦۷ -يو لړ هغه لنډۍ چې د ښځو له لوري په محروميت کې ويل شوي:

هما اختري پر ۱۳٦۰ل کال د نورمحمد غمجن تر لارښوونې لاندې په (۳۵) مخونو کې ليکلی دی او هغو لنډيو ته په کې اشاره شوې، چې د ژوند د ځينو برخو د محروميت په نتيجه کې د ښځو له خوا ويل شوي دي.

۱٦۸ -دکونړ ولايت په باره کې عمومي معلومات:

محمدقدير پر ۱۳٦۰ل کال د نورمحمد غمجن تر لارښوونې لاندې په (۳٤) مخونو کې ليکلی دی. په دغه مونوګراف کې د کونړ ولايت جغرافيايي موقعيت، د خلکو پېژندنه، تاريخي سوابق، زراعت، کرنې، اداري تشکيلات او ټولنيزو دودونو په باب ځينې معلومات راغلي دي.

۱٦۹ -د کرکو او کړو د پيدايښت عوامل او ډولونه:

نواز پر ۱۳٦۰ل کال د جاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (۳۳) مخونو کې ليکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې د کرکو او کړنو په باب ځينې معلومات راغلي دي، لکه: له يو چا ځخه کرکه، له ناروغۍ ځځه کرکه او داسې نورې بېلګې.

۱۷۰ -فولکوري طب:

حضرت ګل احساس پر ۱۳٦۰ل کال د جاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (٤٤) مخونو کې ليکلی دی. په دغه مونوګراف کې د فولکوري طب په باب يو لړ معلومات راغلي دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۷۱-د مقر د گیلان علاقه دارۍ د واده دودونه:

محمد عمر گیلاني مقري پر ۱۳٦۱ل کال د جاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (۲۸) مخونو کې لیکلی دی او د یادې شوې سیمې د واده دودونه په کې بیان شوي دي.

۱۷۲-په پښتو لنډیو کې شونډې، خوله، خالونه او مخ:

نظیفې پر ۱۳٦۱ل کال د بایزید اخک تر لارښوونې لاندې په (۲۷) مخونو کې لیکلی دی او هغه لنډۍ په کې راغلي دي، چې یاد شوي موضوعګانې په کې یادې شوې دي.

۱۷۳-د محمدجان فنا ادبي ټوټې:

کاملې پښېمان پر ۱۳٦۱ل کال د لطیف بهاند تر لارښوونې لاندې په (٤۰) مخونو کې لیکلی دی. په دغه مونوګراف کې دمحمد جان فنا ژوند لیک د هغه اثار او تالیفاتو پېژندنه او د هغه یو لړ ادبي ټوټې راغلي دي.

۱۷٤-د لوګر دودونه:

آصفې احمدزۍ پر ۱۳٦۱ل کال د جاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (۳۰) مخونو کې لیکلی دی. په دغه مونوګراف کې د لوګر جغرافیایي موقعیت او د هغه ځای ځینې پښتني دودونه بیان شوي دي.

۱۷۵-د کونړونو ولسي شاعران:

سیدمحی الدین پر ۱۳٦۲ل کال د زېورالدین زېور تر لارښوونې لاندې په (۵۰) مخونو کې لیکلی دی. په دغه مونوګراف کې د کونړ د سیمې یو شمېر ولسي شاعران او د هغوی د ځینو شعرونو بېلګې راوړل شوي دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۷٦ -د کلیوالو پر ورځني ژوند د فولکور اغېزه:

غوټۍ خاوري پر ۱۳٦۲ل کال د جاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (۱٦) مخونو کې لیکلی دی. په دغه مونوگراف کې د کلیوالو د مېړانې، اتلولۍ، زړورتیا او ټولنیز ژوند په باب معلومات راغلي دي.

۱۷۷ -په فولکور کې د کیسې ماهیت او وظیفه:

زرغونې احمدزۍ پر ۱۳٦۲ل کال د جاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (۳۲) مخونو کې لیکلی دی. په نوموړي مونوگراف کې د اتلانو د کیسو په باب یو لړ معلومات راغلي دي.

۱۷۸ -خوشال خان د پخوانیو او وسنیو شاعرانو په نظر کې:

خدایداد پر ۱۳٦۳ل کال د زېورالدین زېور تر لارښوونې لاندې لیکلی دی، (۵۳) مخونه لري. په دغه مونوگراف کې لومړی د خوشال د ملي مبارزو په باب یو لړ معلومات راغلي او بیا د خوشال په باب د پخوانیو او وسنیو شاعرانو نظرونه راوړل شوي دي.

۱۷۹ -د دولت لوانې په دېوان کې قافیوي نیمگړتیاوې:

عزیزالله پاک جبارخېل پر ۱۳٦۳ل کال د جلال الدین خان تر لارښوونې لاندې په (۵۰) مخونو کې لیکلی دی. په دغه مونوگراف کې د دولت لوانې د دېوان ځینو قافیوي نیمگړتیاوو ته نغوته شوې ده.

۱۸۰ -په اندړو کې د واده دودونه:

مهتاب الدین وحدت پر ۱۳٦٤ل کال د پوهنیار جاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (٤۰) مخونوکې لیکلی دی. په دغه مونوگراف کې د غزني ولایت د اندړو ولسوالۍ د واده دودونه تشریح شوي دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۸۱ -کلمه داره روپۍ:

عزیزې شېرزاد پر ۱۳٦٤ل کال د دوکتور زېورالدین زېور تر لارښوونې لاندې په (۲۲) مخونو کې لیکلی دی. په دغه مونوګراف کې کلمه داره روپۍ (ډرامې) خبرې شوي.

۱۸۲ -د خوشال په دیوان کې د ځینو ځایونو نومونه:

ذکریا پر ۱۳٦٤ل کال د جاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (۲۹) مخونو کې لیکلی دی. په دې مونوګراف کې د خوشال په غزلونو، رباعیاتو او قصایدو کې د مهمو ځایونو نومونه په ګوته شوي دي.

۱۸۳ -د روښاني نهضت بېل بېل اړخونه:

محمدرسول باوري پر ۱۳٦٤ل کال د استاد ضمیر ساپي تر لارښوونې لاندې په (۳۵) مخونو کې لیکلی دی. په دغه مونوګراف کې د بایزید روښان ژوند لیک، مبارزې، اثار، مذهبي عرفاني اړخ او ملي فکر بیان شوي دي.

۱۸٤ -د خوشال خان ژوند لیک:

محمد قدوس پر ۱۳٦٤ل کال د ګل محمد نورزي تر لارښوونې لاندې په (٤۰) مخونو کې لیکلی دی. په دغه مونوګراف کې د خوشال د کوچنیوالي دوره، د ژوند ځینې پېښې او د کورنۍ په باب معلومات راغلي دي.

۱۸۵ -د خوشال خان په اشعارو کې د ازادۍ انعکاس او د ازادۍ له اوسني مفهوم سره د هغه پرتله:

حکیم محمد خاورین پر ۱۳٦٤ل کال د ګل محمد نورزي تر لارښوونې لاندې په (۵۵) مخونو کې لیکلی دی. په دغه مونوګراف کې د خوشال خان په شعرونو کې د ازادۍ موضوع څېړل شوې ده او د هغه یو شمېر حماسي شعرونه هم راوړل شوي دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۸٦ -د تاریخ په پوړیو کې د پښتو هنري ادبیاتو ته یوه کتنه:

دادمحمد راسا پر ۱۳٦٤ل کال د جلال الدین خان تر لارښوونې لاندې په (۲٦) مخونو کې لیکلی دی. په یاد شوي مونوګراف کې د لرغوني دورې د ادبیاتو او شاعرانو او همدارنګه د معاصرې دورې د ادبیاتو او شاعرانو په باب یو لړ معلومات راغلي دي.

۱۸۷ -د سید جمال الدین افغان ژوند او مبارزې:

پر ۱۳٦٤ل کال محمد عارف طاهر د محمد صابر خویشکي تر لارښوونې لاندې په (۳۱) مخونو کې لیکلی دی. په دغه مونوګراف کې د سیدجمال الدین افغان د ژوند او مبارزو په باب یو لړ معلومات راغلي دي.

۱۸۸ -د لرغوني مصر، یونان او روم په افسانو کې د خلقت مفکوره:

محمدقاسم هیله من پر ۱۳٦٤ل کال د جاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (۳۹) مخونو کې لیکلی دی. په دغه مونوګراف کې د لرغوني مصر تاریخچه او په افسانو کې د ارباب الانواعو خلقت څېړل شوی دی.

۱۸۹ -په پښتو معاصرو ادبیاتو کې ځینې ریالستیکي موضوعات:

د شمس الله مجمر له خوا پر ۱۳٦٤ل کال د محمد صابر خویشکي تر لارښوونې لاندې په (۳٦) مخونو کې لیکلی شوی دی. په دغه مونوګراف کې د ریالیزم په هکله، د ریالستیکي هنر او د رنساس د دورې د ریالیزم په باب معلومات لیکل شوي دي، دغه راز د استاد الفت، اجمل خټک او سلیمان لایق په اثارو کې ځینې ریالستیکي افکار څېړل شوي دي.

۱۹۰ -په پښتو ادب کې د مولوي صالح محمد ونډه:

اسدالله کاروان پر ۱۳٦٤ل کال د جاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (۳۵) مخونو کې لیکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې د مولوي صالح محمد ژوند لیک او اثارو په باب معلومات راغلي دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۹۱ -دلعل گل شاعر پېژندنه:

محمدنذير بري پر ۱۳٦٤ل کال د جاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (۳۱) مخونو کې ليکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې د لعل گل د کورني ژوند او د شعر د ويلو د عواملو په باب معلومات راغلي دي او هم د شاعر د شعرونو بېلګې په کې راوړل شوي دي.

۱۹۲ -د حميد په دېوان کې بديع صنايع:

حضرت يوسف افتخار پر ۱۳٦٤ل کال د جلال الدين خان تر لارښونې لاندې په (٤۲) مخونو کې ليکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې د حميد په دېوان کې بديع صنايع په ترتيب سره ښوول شوي دي.

۱۹۳ -پښتو منظومې کيسې:

عبدالغني اقبال پر ۱۳٦٤ل کال د جلال الدين خان تر لارښوونې لاندې په (۳۲) مخونو کې ليکلی دی. په دغه مونوګراف کې (۹) منظومې او مشهورې فولکورې کيسې ليکل شوي دي.

۱۹٤ -په پښتو منظوم ادب کې د نظم شکلي ډولونه:

سيدکريم ملگري پر ۱۳٦٤ل کال د جلال الدين خان تر لارښوونې لاندې په (٤۷) مخونو کې ليکلی دی. په دغه مونوګراف کې ځينې شعري فورمونه لکه: مربع، رباعي، مثنوي، قصيده، مخمس او داسې نور تشريح شوي دي.

۱۹۵ -چاربيته او د هغې ډولونه:

عاشق الله فرياد پر ۱۳٦٤ل کال د جلال الدين خان تر لارښوونې لاندې په (۳۹) مخونو کې ليکلی دی. په دغه مونوګراف کې د چاربيتو پر فورم باندې رڼا اچول شوې ده او هم د چاربيتو بېلګې راوړل شوي دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۹٦ -د لنډ داستان پیدایښت:

نفیسي طوطاخېل پر ۱۳٦٤ل کال د زېورالدین زېور تر لارښوونې لاندې په (۳۵) مخونو کې لیکلی دی. په دغه مونوګراف کې د لنډې کیسې ځانګړنې او پړاوونه بیان شوي دي او اوسنۍ لنډې کیسې ته په کې هم کتنه شوې ده.

۱۹۷ -د ادیپوس افسانه او پر هغې یوه انتقادي تبصره:

ګل غوټۍ نایب خېل پر ۱۳٦٤ل کال د جاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (٤١) مخونو کې لیکلی دی، په دغه مونوګراف کې د یونان لنډه تاریخچه او د ادیپوس پاچا د کیسې مضمون لیکل شوی دی.

۱۹۸ -په ولسي ادب کې د جمعه ګل د اشعارو دریځ:

د احمدشاه ویښ له خوا پر ۱۳٦٤ل کال د زېورالدین زېور تر لارښوونې لاندې په (۳۷) مخونو کې لیکل شوی دی. په نوموړي مونوګراف کې دشاعر پېژندګلوي، د هغه چاپېریال، د هغه په شعر کې انځورونه بیان او د شعرونو بېلګې راوړل شوي دي.

۱۹۹ -په پښتو ادبیاتو کې د ناول پیدایښت:

شریفې احمدزۍ کوچۍ پر ۱۳٦٤ل کال د زېورالدین زېور تر لارښوونې لاندې لیکلی دی. په دغه مونوګراف کې د ناول ډولونه، ځانګړنې او په پښتو ادب کې د ناول په باب خبرې شوې دي.

۲۰۰ -پښتو د امیر شېرعلي خان په دوره کې:

مامور مموزي پر ۱۳٦٤ل کال د جلال الدین خان تر لارښوونې لاندې په (۳۰) مخونو کې لیکلی دی. په دغه مونوګراف کې پښتو ژبه د امیر شېرعلي خان په دوره کې د پوځي او رسمي ژبې په توګه څېړل شوې ده او د هغه وخت سیاسي او اقتصادي اوضاع هم تر څېړنې لاندې نیول شوې ده.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۰۱ -یوسفزي د خوشال بابا په نظر:

عبدالغني بشردوست پر ۱۳٦٤ل کال د محمد صابر خویشکي تر لارښوونې لاندې په (۳۵) مخونو کې لیکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې د خوشال د ژوند حالات، د سوات یوسفزي او د هغوی ژوند او د خوشال او یوسفزیو ترمنځ مناسبات څېړل شوي دي.

۲۰۲ -د پرامېته داستان ته یوه انتقادي کتنه:

جانانې ځاځۍ پر ۱۳٦٤ل کال د جاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (۵۵) مخونو کې لیکلی دی او د پرومېتې پر داستان یې یوه انتقادي تبصره کړې ده.

۲۰۳ -مومن خان او شیرینو:

هنګامې ظاهر پر ۱۳٦٤ل کال د جاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (٤۰) مخونو کې لیکلی دی. په دغه مونوګراف کې د داستان اصلي متن، د لغتونو څېړنه، د ځایونو نومونه او د فولکوري عباراتو څېړنه راغلې ده.

۲۰٤ -نمرو او تاج محمد:

ماه جبینې لمر پر ۱۳٦٤ل کال د جاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (۳۷) مخونو کې لیکلی دی. په دغه مونوګراف کې د دغه منظوم داستان د نظم د برخې وزن و قافیه، د لغتونو څېړنه، د ځایونو نومونه، د شعر ساده ګي او د داستان د موضوع څېړنه راغلې ده.

۲۰۵ -د قصیدې وده او پیدایښت:

محبوبې پر ۱۳٦٤ل کال د جلال الدین تر لارښوونې لاندې په (٤۳) مخونو کې لیکلی دی. په دغه مونوګراف کې د قصیدې تعریف او د غوریانو روښانیانو او خوشال په دوره کې د قصیدې په باب معلومات راټول شوي دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۰٦ -د الفت په نثر کې د لنډې کیسې بېلګې:

نفس ګل شریفي پر ۱۳٦٤ل کال د محمد صابر خویشکي تر لارښوونې لاندې په (۳۰) مخونو کې لیکلی دی. په دغه مونوګراف کې د الفت ژوند لیک، د الفت په نثر کې دلنډو کیسو ځانګړتیاوو او د نثر بېلګې راوړل شوي دي.

۲۰۷ -اویرجل د اینیا د تحلیل او د روم تشکل:

د راحلې احمدي وردګ له خوا د جاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې پر ۱۳٦٤ل کال لیکل شوی، چې (۳۱) مخونه لري. په دغه مونوګراف کې د ټراى او سپارتا ترمنځ د لس کلن جنګ علتونه بیان شوي دي.

۲۰۸ -په فولکور مجله کې د پښتني فولکور انعکاس:

زرلښتې اوریاخېلې پر ۱۳٦٥ل کال د پوهنمل بایزید اڅک تر لارښوونې لاندې په (٤۰) مخونو کې لیکلی دی. په نومونړي مونوګراف کې هغو لیکنو ته اشاره شوې، چې د پښتني فولکور په باب په فولکور مجله کې خپرې شوې دي.

۲۰۹ -په سراج الاخبار کې د پښتو شعر:

محمدشاه پور احمدزي پر ۱۳٦٥ل کال د دوکتور زېورالدین زېور تر لارښوونې لاندې په (۷۸) مخونو کې لیکلی دی. په دغه مونوګراف کې په سراج الاخبار کې د پښتو شعر د خپرېدو او څومره والي په باب معلومات راغلي دي.

۲۱۰ -د کندهار مجلې فهرست د تاسیس له وخته تر ۱۳۵٦ل کال پورې:

سردار محمد راستمل پر ۱۳٦٥ل کال د دوکتور زېورالدین زېور تر لارښوونې لاندې په (٤۱) مخونو کې لیکلی دی. په دغه مونوګراف کې د کندهار مجلې نیولیک راغلی (د لیکوال نوم او د لیکنې سرلیک).

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۱۱ -د روښان د مبارزې تصوفي اړخ:

نسیمې فقیر پر ۱۳٦٥ل کال د پوهنمل محمدصابر خویشکي تر لارښوونې لاندې په (٤٠) مخونو کې لیکلی دی. دا مونوګراف دوه څپرکي لري، په لومړي څپرکي کې يې د روښان پېژندنه او په دويم کې يې د روښاني تصوف د اتو مرحلو په باب خبرې شوې دي.

۲۱۲ -د بي بي نېکبختې مموزۍ ژوند او ادب:

صاحب ګل مموزي پر ۱۳٦٥ل کال د دوکتور زېورالدین زېور تر لارښوونې لاندې په (٤٧) مخونو کې لیکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې د بي بي نېکبختې پر ژوند لیک سربېره د هغې پر ادبي ژوند هم رڼا اچول شوې ده.

۲۱۳ -د ګیلګه مېش حماسه او د هغې څېړنه:

مصري خان کلیوال پر ۱۳٦٥ل کال د حاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (۳٤) مخونو کې لیکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې د ګیلګه مېش د حماسې پیدایښت او مضمون شامل دی.

۲۱٤ -د چغه سرای نرخونه او دودونه:

مرسلین روغوال پر ۱۳٦٥ل کال د پوهندوی جلال الدین تر لارښوونې لاندې په (۳۳) مخونو کې لیکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې د چغه سرای د پېژندګلوۍ او دودونو په باب معلومات راغلي دي.

۲۱٥ -د کوهدامن د داودزو اجتماعي، تاریخي او ادبي فعالیت:

وجیهې داودزۍ پر ۱۳٦٥ل کال د زېورالدین زېور تر لارښوونې لاندې په (۲٦) مخونو کې لیکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې د سیمې د داودزيو ټولنیز، تاریخي او ادبي فعالیتونه یاد شوي دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۱٦ -د مستورې شال شاعري:

سیدمحقق پر ۱۳٦٥ل کال د پوهندوی ډاکترې زرغونې زېور تر لارښوونې لاندې په (٤٧) مخونو کې لیکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې دپښتنې شاعرې (مستورې شال) پر ادبي ژوند رڼا اچول شوې ده.

۲۱۷ -د خوشال په کلیاتو کې ادبي صنایع:

فهیمې هاشمي پر ۱۳٦٥ل کال د پوهندوی جلال الدین تر لارښوونې لاندې په (۳٤) مخونو کې لیکلی دی. په دغه مونوګراف کې د خوشال ژوند لیک، اثار او د هغه په کلیاتو کې ادبي صنایع په ګوته شوي دي.

۲۱۸ -د ماشوم ادبیات:

سدو ټکني پر ۱۳٦٥ل کال د جلال الدین خان تر لارښوونې لاندې په (٤۰) مخونو کې لیکلی دی. د ماشومانو د ادبیاتو په باب معلومات په کې راغلي دي.

۲۱۹ -پر نظم باندې ختیځې کیسې او اسطورې:

میاجان مشفق پر ۱۳٦٥ل کال د جاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (۳۰) مخونو کې لیکلی دی. په دغه مونوګراف کې (۱۲) افسانوي کیسې راغلې دي.

۲۲۰ -د پښتو ژبې باقاعده او بې قاعده مصدرونه:

نورس امرخېل پر ۱۳٦٥ل کال د نوراحمد شاکر تر لارښوونې لاندې په (۳٤) مخونو کې لیکلی دی. په دغه مونوګراف کې د پښتو باقاعدې او بې قاعدې مصدرونو ته ګوته نیول شوې ده.

۲۲۱ -د پښتو ژبې د باقاعده او بې قاعده لغاتو مجموعه چې مصدر یې په (یدل) ختمېږي:

زرغونې برېښ پر ۱۳٦٥ل کال د پوهندوی نوراحمد شاکر تر لارښوونې لاندې په (۳۱) مخونو کې لیکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې د پښتو ژبې د باقاعده او بې قاعده لغتونو تشریح راغلې ده.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۲۲ -د بهايي جان په اشعارو کې ادبي صنايع:

محمد داود ساپي پر ۱۳٦٥ل کال د پوهندوی جلال الدين تر لارښوونې لاندې په (٤٨) مخونو کې ليکلی دی. په نوموړې مونوګراف کې د بهايي جان پر ژوند ليک سربېره د هغه په شعرونو کې ادبي صنايع هم شوول شوي دي.

۲۲۳ -په معاصرو هنري پښتو ادبياتو کې د ويښ ځلميانو د څېرونو او اثارو تحليل:

زرغونې درانۍ پر ۱۳٦٥ل کال د پوهنوال ګل محمد نورزي تر لارښوونې لاندې په (٤٢) مخونو کې ليکلی دی. نوموړې مونوګراف کې د ويښ ځلميانو له جملې څخه د بېنوا د اثارو تحليل او په دويمه برخه کې د ګل پاچا الفت د اثارو تحليل راغلی دی.

۲۲٤ -د ماه رخې ناول ته لنډه انتقادي کتنه:

پروين منګل پر ۱۳٦٥ل کال د پوهنوال ګل محمد نورزي تر لارښوونې لاندې په (٥٤) مخونو کې ليکلی دی. په دغه مونوګراف کې د سيدراحت زاخېلي د (ماه رخې ناول) ته يوه انتقادي کتنه شوې ده.

۲۲٥ -د ننګرهار د مجلې فهرست:

شاه ولي پر ۱۳٦٥ل کال د دوکتور زيورالدين زيور تر لارښوونې لاندې په (٥٠) مخونو کې ليکلی دی. په دغه مونوګراف کې د ننګرهار مجلې د ليکنو فهرست (د ليکوال نوم او د ليکنې سرليک) برابر شوي دي.

۲۲٦ -د رحمان بابا په ديوان کې ادبي صنايع:

بي بي حيا خلازۍ پر ۱۳٦٥ل کال د پوهندوی جلال الدين تر لارښوونې لاندې په (٤٧) مخونو کې ليکلی دی. په دغه مونوګراف کې د رحمان بابا پر پېژندګلوۍ سربېره د هغه په ديوان کې ادبي صنايع هم په ګوته شوي دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۲۷ -په معاصر پښتو شعر کې ملي او مترقي افکار:

محمد حکیم تڼیوال پر ۱۳٦٥ل کال د پوهنوال زېورالدین زېور تر لارښوونې لاندې په (۸۰) مخونو کې لیکلی دی. نوموړی مونوګراف درې څپرکي لري، چې د پښتو د معاصرو ادبیاتو په ځانګړي ډول د شعر د فکري خوا (مترقي افکارو) په باب په کې خبرې شوې دي.

۲۲۸ -په پښتو لنډیو کې تاریخي پېښې:

محمد قسیم پر ۱۳٦٦ل کال د حاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې لیکلی، چې په لنډیو کې تاریخي پېښې په کې څېړل شوې دي.

۲۲۹ -په پښتو ادب کې ټوکې ټکالې:

میراجان غروال پر ۱۳٦٦ل کال د پوهنوال زېورالدین زېور تر لارښوونې لاندې په (۳٤) مخونو کې لیکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې د پښتو ژبې یو شمېر ټوکې او عامیانه اصطلاحات راغلي دي.

۲۳۰ -د سراجي دورې پښتو منظوم ادبیات:

محمد علي قریشي پر ۱۳٦٦ل کال د پوهنوال زېورالدین زېور تر لارښوونې لاندې په (٤٥) مخونو کې لیکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې د پښتو ادبیاتو د نظم او شعر پر برخې یو څه خبرې شوې او بیا په یاد شوې دوره کې ځینې پښتو نظمونه راوړل شوې دي.

۲۳۱ -پښتانه په بلخ کې:

عبدالقیوم پر ۱۳٦٦ل کال د جلال الدین خان تر لارښوونې لاندې په (٦٤) مخونو کې لیکی دی. نوموړی مونوګراف شپږ څپرکي لري او د بلخ د پښتنو په باب معلومات په کې خوندي شوي دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۳۲ -په پښتو ادبياتو کې سفرنامه:

حيات الله صبور پر ۱۳٦٦ل کال د پوهنوال زېورالدين زېور تر لارښوونې لاندې په (٤۹) مخونو کې ليکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې د پښتو ژبې يونليکونو (سفرنامو) په باب معلومات راغلي دي.

۲۳۳ -په بره او کوزه پښتونخوا کې ادبي تاريخ ليکنه:

غلام نبي فراهي پر ۱۳٦٦ل کال د پوهنوال زېورالدين زېور تر لارښوونې لاندې په (٤٦) مخونو کې ليکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې د يادې شوې موضوع په باب يو لړ معلومات راټول شوي دي.

۲۳٤ -شعر او شاعري د لرغوني يونان د پوهانو له نظره:

غلام مصطفی رحيمي شلګري پر ۱۳٦٦ل کال د جاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (۹٦) مخونو کې ليکلی دی. نوموړی مونوګراف شپږ څپرکي لري، چې د موضوع په باب معلومات په کې راغلي دي.

۲۳۵ -مهمې فولکوري شپې او ورځې:

داکتر خان پر ۱۳٦٦ل کال د جاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (۳۰) مخونو کې ليکلی دی. په دغه مونوګراف کې د فولکوري رواياتو له مخې مهمې شپې او ورځې په ګوته شوې دي.

۲۳٦ -د منګلو د پښتونولۍ نرخ:

ګلات منګل پر ۱۳٦٦ل کال د جاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (۳۲) مخونو کې ليکلی دی. په دغه مونوګراف کې د منګلو د قوم د پښتونولۍ، دود او دستور په باب معلومات راټول شوي دي.

۲۳۷ -په پښتو ژبه کې د باقاعده او بې قاعده مصدرونو ډېټا:

شيرين شاه پر ۱۳٦٦ل کال د نوراحمد شاکر تر لارښوونې لاندې په (۳۱) مخونو کې ليکلی دی.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۳۸ -د گودر په باره کې لنډۍ:

محمد اسحق پر ۱۳٦۷ل کال د جاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (۳٤) مخونو کې ليکلی دی. په دغه مونوگراف کې د الفبا په ترتيب هغه لنډۍ راټولې شوي چې د (گودر) په باب ويل شوي دي.

۲۳۹ -لازمي افعال او د هغوی مورفولوژيکي خصوصيات:

گل غوټۍ پر ۱۳٦۷ل کال د زرغونې زيور تر لارښوونې لاندې په (۳۷) مخونو کې ليکلی دی. په دغه مونوگراف کې د فعلي کټگورۍ او لازمي فعلونو په باب معلومات راغونډ شوي دي.

۲٤۰ -د افغانستان د ليکوالو انجمن له تاسيس (۱۳۵۹-۱۳٦٦) کلونو پورې د پښتو چاپ شويو اثارو فهرست:

تاج محمد ياري پر ۱۳٦۷ل کال د جاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (۵۹) مخونو کې ليکلی دی. په دغه مونوگراف کې د هغو پښتو کتابونو يادونه شوې، چې په ياد شوي زماني واټن کې د ليکوالو ټولنې خپاره کړي دي.

۲٤۱ -د ملگرو ملتو منشور او زموږ ملي روغه جوړه:

ميرزا محمد توتاخېل پر ۱۳٦۷ل کال د جاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (۳۱) مخونو کې ليکلی دی. په دغه مونوگراف کې د ياد شويو موضوعگانو فکري نږدېوالی تر بحث لاندې نيول شوی دی.

يادښت: پر ۱۳۷۰ل کال د کابل پوهنتون د ژبو او ادبياتو پوهنځي د پښتو څانگې په امريت کې يو زيات شمېر پښتو مونوگرافونه خوندي وو، په دې لړ کې يو شمېر داسې مونوگرافونه هم وو، چې د کابل پوهنتون په مرکزي کتابتون کې يې کاپۍ نه وې، ددې خبرې يوه وجه شايد دا وي، چې مرکزي کتابتون ته يې کاپۍ نه وې استول شوې او يا هم د کتابتون د کارکوونکو د تخنيکي ستونزو او ځينو نورو لاملونو له امله د دغو مونوگرافونو نقل د پوهنتون په مرکزي کتابتون کې نه وي خوندي شوی. په هر حال دلته به د کال په ترتيب د دغو مونوگرافونو يادونه هم وکړو. د پېژندنې لپاره (د پوهنتون په مرکزي کتابتون کې د هغو د کتلاک نومره هم ثبت شوې وه خو ځرنگه چې د مرکزي کتابتون اکثره خطي نسخې چور او يا سيزل شوي چې دې کې پښتو مونوگرافونه هم شامل وو، نو ځکه د کتلاک

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نومره یې رانه ورل شوه، اوس ددې مونوگراف یو شمېر د زیاتو سیلاوونو او ناتارونو له بلاوو سره سره په پښتو څانگه کې خوندي پاتې دي او ځینې یې کېدی شي د هغو له خپلو لیکوالو سره هم خوندي وي.

۲٤۲ -غرځستان:

بسم الله ځیرمن پر ۱۳۳۹ل کال لیکلی، چې (۵۹) مخونه لري او د یاد شوې سیمې سیاسي، ټولنیز او اقتصادي حالات په کې څېړل شوي دي.

۲٤۳ -د خوشال خان ادبي لار:

عزیزالله پښتونمل پر ۱۳۳۹ل کال، په (۱٦۷) مخونو کې لیکلی او د خوشال د ادبي ژوند په باب په کې معلومات ورکړل شوي دي.

۲٤٤ -د غرب اوسنی تمدن:

نوراحمد پر ۱۳۳۹ل کال په (٤۰) مخونو کې لیکلی، چې د غرب د تمدن په باب یې یو لړ معلومات وړاندې کړي دي.

۲٤٥ -د افغانستان د لمر ختیځو او مرکزي برخو کوچیان:

محمد عزیز کاکړ پر ۱۳٤۰ل کال په (۱۷۵) مخونو کې لیکلی او د یاد شوې موضوع په هکله په کې یو لړ معلومات ورکړل شوي دي.

۲٤٦ -د لغمان محلي شاعران:

عبدالرشید پر ۱۳٤۱ل کال لیکلی، (۱۰۵) مخه لري او د لغمان د ځینو محلي شاعرانو ژوند لیک او د شعرونو بېلگې په کې راوړل شوي دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲٤۷ -ابداليان:

امين الله پر ۱۳٤۱ل کال په (٥۹) مخونو کې ليکلى او د پښتنو د يوه نامتو ټبر (ابداليانو) په باب معلومات په کې راټول کړي دي.

۲٤۸ -د ښځې تاريخي او محيطي موقف:

صفورا پر ۱۳٤۱ل کال په (٦٤) مخونو کې ليکلى او د تاريخ په اوږدو کې او بيا تر نوي عصره پورې په ټولنه کې د ښځې پر ژوند او دريځ خبرې شوي دي.

۲٤۹ -د پکتيا ولايت يو لړ ملي او اجتماعي دودونه:

پر ۱۳٤۳ل کال محمدرحيم شملزي په (۷۰) مخونو کې ليکلى او د ياد شوي ولايت يو لړ ملي او ټولنيز دودونه په کې بيان شوي دي.

۲٥۰ -د پښتو اصطلاحات:

حبيب الله جاج پښتو زوى پر ۱۳٤۳ل کال په (۳۰) مخونو کې ليکلى دى او د پښتو ژبې ځينې اصطلاحات يې په کې راټول کړي دي.

۲٥۱ -د نباتاتو او مرغانو په باب تحقيق:

محمد اسمعيل پر ۱۳٤٥ل کال په (۳٥) مخونو کې ليکلى او د ياد شوې موضوع په باب په کې يو لړ معلومات راغونډ شوي دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

٢٥٢ -د هلمند ولایت د مارجي د ناقلو حوزه:

پایاب پر ۱۳٤۸ل کال د استاد احمدي تر لارښوونې لاندې په (۳۱) مخونو کې لیکلی او د یاد شوې موضوع په باب په کې یو لړ معلومات راټول شوي دي.

٢٥٣ -د پښتو پخوانیو گرامرونو ته یوه کتنه:

جانباز پر ۱۳٤۸ل کال په (٥٩) مخونو کې لیکلی او د پښتو د ځینو پخوانیو گرامرونو پر معرفۍ سربېره یې پر هغوی یو لړ خبرې کړي دي.

٢٥٤ -د لوگر ولایت د فیض اخوندزاده سوانح او اشعار:

شاه الله احمدزي پر ۱۳٤۹ل کال د استاد عبدالشکور رشاد تر لارښوونې لاندې په (۳۸) مخونو کې لیکلی او د یاد شوي شخص پر ژوند لیک سربېره یې د شعرونو بېلگې هم راوړي دي.

٢٥٥ -د سپرې ولسوالۍ دودونه:

عبدالودود پر ۱۳٥٠ل کال د پوهاند عبدالحی حبیبي تر لارښوونې لاندې په (۱٥) مخونو کې لیکلی دی. په دغه مونوگراف کې لومړی د سپرې ولسوالۍ موقعیت، دکلیو نومونه او د همغه ځای د ځینو پښتني دودونو په باب معلومات لیکل شوي دي.

٢٥٦ -د کندهار سیاسي او اجتماعي اوضاع:

حیات الله رفیقي پر ۱۳٥٠ل کال د پوهاند عبدالحی حبیبي تر لارښوونې لاندې په (٤٢) مخونو کې لیکلی دی. په دغه مونوگراف کې د کندهار تاریخي اهمیت، د هغه ټولنیزه وضع، اقتصادي اوضاع او جغرافیایي حالت څېړل شوي دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۵۷ -ولسي ادب:

محمد صابر خويشکي پر ۱۳۵۱ل کال د مجاوراحمد زيار تر لارښوونې لاندې په (۳۲) مخونو کې ليکلی دی. په دغه مونوگراف کې پښتو لنډۍ، ناول او د ولسي ادب ځينې نور ډولونه بيان شوي دي.

۲۵۸ -د باجوړ متلونه:

پذيرگل سالارزي پر ۱۳۵۱ل کال د استاد عبدالشکور رشاد تر لارښوونې لاندې په (٤۳) مخونو کې ليکلی او د الفبا په حساب يو شمېر هغه متلونه په کې راټول شوي، چې د باجوړ دخلکو په خبرو اترو کې کارول کېږي.

۲۵۹ -ژوند او هنر:

محمدجان گياني پر ۱۳۵۲ل کال د گل محمد نورزي تر لارښوونې لاندې په (۳٦) مخونو کې ليکلی دی. په نومووړي مونوگراف کې د هنر او ادبياتو ارزونې، شعر او هنر، فن او ژوند او د خلکو او هنر په باب يو لړ معلومات راټول شوي دي.

۲٦۰ -په لغمان کې لاسي صنايع او د هغو اقتصادي ارزښت:

عبدالظاهر نوري پر ۱۳۵۲ل کال په (۵۲) مخونو کې ليکلی او د لغمان ولايت دجغرافيايي موقعيت او لاسي صنايعو په باب په کې معلومات ځای کړای شوي دي.

۲٦۱ -په افغانستان کې د ښځو د عصري تربيې تاريخ:

فاطمې ساپۍ پر ۱۳۵۳ل کال د مجاوراحمدزيار تر لارښوونې لاندې په (۵۷) مخونو کې ليکلی او په افغانستان کې يې د ښځو د عصري تربيې او تعليم په باب رڼا اچولې ده.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲٦۲ -د راډیو افغانستان د پروګرامونو شکل او څرنګوالي ته یوه کتنه:

شامحمود زیارمل پر ۱۳۵۳ل کال په (۳۰) مخونو کې لیکلی. په دغه مونوګراف کې د ۱۳۵۲ل کال او تر هغه وړاندې د راډیو پروګرامونه معرفي شوي او هم د دغو پروګرامونو پر مطالبو خبرې شوې دي.

۲٦۳ -د کیسو په باره کې:

پر ۱۳۵۳ل کال د محمود ساپي له خوا د استاد عبدالشکور رشاد تر لارښوونې لاندې په (۵۷) مخونو کې لیکل شوی. په دغه مونوګراف کې د کیسې تعریف، مرام او بیا په بېلابېلو سیمو کې د کیسو ویل څېړل شوي او هم یې د ویلو طرز بیان شوی دی.

۲٦٤ -د ننګرهار ولایت د برینې د سیمې فولکور:

سیمین پر ۱۳۵٦ل کال د استاد عبدالشکور رشاد تر لارښوونې لاندې په (٤۰) مخونو کې لیکلی او د یادې شوې سیمې پښتني دودونه لکه: واده، کوژده او ځینې نور دودونه بیان شوي دي.

۲٦۵ -د زین الله لنډه پېژندګلوي او اشعار یې:

عزیزالله پر ۱۳۵٦ل کال د مجاوراحمد زیار تر لارښوونې لاندې په (٤۷) مخونو کې لیکلی او د یاد شوي شاعر پر ژوند لیک سربېره یې د هغه پر اشعارو خبرې کړې او د شعرونو بېلګې یې ورته راوړې دي.

۲٦٦ -د لال پورې څو وګړني شاعران:

خیبر برم پر ۱۳۵٦ل کال د مجاوراحمد زیار تر لارښوونې لاندې په (۷۰) مخونو کې لیکلی او د لال پورې څلور تنه ولسي شاعران په کې معرفي شوي او د شعرونو بېلګې یې راوړل شوې دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲٦٧ -د تعليمي نصاب په رڼا کې د پښتو ژبې تاريخچې ته يوه لنډه کتنه او د هغو د ليکوالانو پېژندګلوي:

ګل محمد شينزي پر ١٣٥٩ل کال د پوهاند عبدالشکور رشاد تر لارښوونې لاندې په (٣٤) مخونو کې ليکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې د پښتو ژبې د تعليمي نصاب ميتود، د پښتو ادبياتو د ليکوالو پېژندګلوي او د ځينې درسي کتابونو پر ميتود رڼا اچول شوې ده.

۲٦٨ -د خوشال په اشعارو کې مېړانه:

الله نظر پر ١٣٦١ل کال د جاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (٥٤) مخونو کې ليکلی دی. په نومړي مونوګراف کې د خوشال پر پېژندګلوی سربېره د هغه مبارزې او هم خوشال د نورو له نظره څېړل شوی او بيا يې د کلام بېلګې راوړل شوې دي.

۲٦٩ -ادبي کره کتنه او ګټې يې:

شاه محمود زرمتي پر ١٣٦٣ل کال د جاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (٣٦) مخونو کې ليکلی دی. په دغه مونوګراف کې د پوهانو له نظره کره کتنه څېړل شوې، د کره کتنې تعريف وړاندې شوی او هم د کره کتنې ډولونه په ګوته شوي دي.

۲۷۰ -د حضرت يوسف عليه السلا قيصه:

شريفي يونس وردګ پر ١٣٦٤ل کال د حبيب الله جاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې ليکلی. په نومړي مونوګراف کې لومړی د اتلانو او پيريانو کيسې او بيا د حضرت يوسف عليه السلام د کيسې بيان شوی دی.

۲۷۱ -د خوشال په اشعارو کې د غير لفظي مفاهموي خپلونو انعکاس:

زرغونې حليمي پر ١٣٦٦ل کال د حبيب الله جاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (٣٩) مخونو کې ليکلی دی. په نومړي مونوګراف کې د سر، وچولي، وروځو، سترګو، شونډو او داسې غړو په واسطه د غير لفظي مفاهمې ډولونه ښوول شوي دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۷۲ -په پښتو معاصرو ادبیاتو کې د (منان ملګري) ادبي او هنري دریځ:

عبدالشکور قیومي د زېورالدین زېور تر لارښوونې لاندې پر ۱۳٦۷ل کال په (٤٥) مخونو کې لیکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې د پښتو په اوسنیو ادبیاتو کې د منان ملګري پر ادبي څېړې او مقام خبرې شوې دي.

۲۷۳ -په پښتو لنډیو کې د مسافر څېره:

میرزامحمد ګرندي پر ۱۳٦۷ل کال د جلال الدین خان تر لارښوونې لاندې په (۳۱) مخونو کې لیکلی دی. په دغه مونوګراف کې د لنډیو محتوا، وېش او بېلګې راغلي دي او بیا په پښتو لنډیو کې د مسافر څېرې ته ګوته نیول شوې ده.

۲۷٤ -د ماه رخې ناول او ټولنیز ارزښتونه:

زرغونې شهۍ پر ۱۳٦۷ل کال د خالق رشید تر لارښوونې لاندې په (۳۱) مخونو کې لیکلی دی. په دغه مونوګراف کې د راحت زاخېلي پېژندګلوي او د هغه د اثارو د پېژندنې په باب معلومات راغلي دي او بیا د ماه رخې ناول اړتیا، ټولنیز او هنري ارزښت او د ناول ټولنیز پیغام بیان شوی دی.

۲۷۵ -پښتو ترانې:

حبیبې پر ۱۳٦۷ل کال د زرغونې زېور تر لارښوونې لاندې په (٦٤) مخونو کې لیکلی دی. په دغه مونوګراف کې د پښتو ژبې یو شمېر ترانې راټولې شوې دي.

۲۷٦ -په پښتو لنډیو کې د (جانان) څېره:

راحلې بابکرخېل پر ۱۳٦۷ل کال د محمد صابر خویشکي تر لارښوونې لاندې په (۳۲) مخونو کې لیکلی او هغه پښتو لنډۍ په کې راوړل شوې، چې د (جانان) یاد په کې راغلی دی.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

٢٧٧ -د پښتني پېغلو او مېرمنو ادبي او ژبنۍ هلې ځلې:

صالحې سروري پر ١٣٦٧ل کال د زرغونې زېور تر لارښوونې لاندې په (٣٢) مخونو کې ليکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې د ځينو هغو پښتنو پېغلو او مېرمنو پېژندګلوي راغلې، چې د پښتو ژبې او ادب په پراختيا او بډاينه کې يې برخه اخيستې ده.

٢٧٨ -د ويښتيايي پېر سياسي، ملي جريدو پښتو برخې ته يوه کتنه:

محمد حسن مطع پر ١٣٦٧ل کال د خالق رشيد تر لارښوونې لاندې په (٨٠) مخونو کې ليکلی. په دغه مونوګراف کې د ويښتيايي پېر د جريدو پر پښتو برخې يو لړ خبرې شوې دي.

٢٧٩ -د ازاد افغانستان پښتو برخه:

خيرمحمد شېرزي پر ١٣٦٧ل کال د خالق رشيد تر لارښوونې لاندې په (٥٣) مخونو کې ليکلی دی.

٢٨٠ -د انګرېزي استعمار پر ضد د پښتنو د ليکني او ګړني ادب ونډه:

نورمحمد پر ١٣٦٨ل کال د آصف بهاند تر لارښوونې لاندې په (٥٠) مخونو کې ليکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې د انګرېزانو راتګ، د انګرېزانو پر وړاندې د خلکو کرکه او پر هغه وخت د پښتو ادب پر څرنګوالي رڼا اچول شوې ده.

٢٨١ -د لرغوني يونان او روم نامتو پوهان او ليکوالان:

عاطفې حرکت پر ١٣٦٨ل کال د جاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (٣٤) مخونو کې ليکلی او د يونان او روم (٢٩) نامتو پوهان او ليکوالان په کې معرفي شوي او د هغوی پر ځينو اثارو خبرې شوې دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۸۲ -د خوشال په کلياتو کې تلميحات:

نسيمې ارغنديوال پر ۱۳٦۸ل کال د حاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (٤٠) مخونو کې ليکلی دی او د خوشال په کلياتو کې د تلميح ادبي صنايع په ګوته شوې دي.

۲۸۳ -په فولکوريک ولسي ادب کې د پښتنو د واده دود او دستور:

عمر ګل پر ۱۳٦۸ل کال د جلال الدين تر لارښوونې لاندې په (۳۲) مخونو کې ليکلی دی. په نومورې مونوګراف کې په پښتو ادبياتو کې د فولکور اهميت په باب خبرې شوې او ځينې پښتنې دودونه بيان شوي دي.

۲۸٤ -د شپون تحقيقي او نوښتي اثار:

نفيسې هاشمي پر ۱۳٦۸ل کال د خالق رشيد تر لارښوونې لاندې په (٤۹) مخونو کې ليکلی او د سعدالدين شپون پر پېژندګلوۍ سربېره د هغه پر ادبي اثارو يې هم رڼا اچول شوې ده.

۲۸٥ -د ادب مجلې پښتو برخه:

اصفې اندړې پر ۱۳٦۸ل کال د خالق رشيد تر لارښوونې لاندې په (۳۰) مخونو کې ليکلی او د ادب مجلې د پښتو برخې نيوليک يې په کې ترتيب کړی دی.

۲۸٦ -د پټې خزانې د تاريخي متونو بېلګې: منثور، منظوم متن:

د اسې رحماني له خوا پر ۱۳٦۸ل کال د خالق رشيد تر لارښوونې لاندې په (۳۷) مخونو کې ليکل شوی دی. په نومورې مونوګراف کې د پټې خزانې د تاريخي متونو پر بېلګو خبرې شوې دي.

۲۸۷ -د استاد زيار معرفي او د هغه اثار:

پلوشې جبارخېلې پر ۱۳٦۹ل کال د آصف بهاند تر لارښوونې لاندې په (٥۱) مخونو کې ليکلی او په هغه کې يې د استاد زيار پر پېژندګلوۍ سربېره د هغه د اثارو په باب هم يو لړ معلومات وړاندې کړي دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۸۸ -د خوشال په اثارو کې د سواتنامې ارزښت:

سپوږمۍ پر ۱۳٦۹ال کال د آصف بهاند تر لارښوونې لاندې په (۵۹) مخونو کې لیکلی او په هغه کې د خوشال پر پېژندګلوۍ سربېره پر (سواتنامې) هم خبرې شوې دي.

۲۸۹ -ټوټکې:

د لیلما وردګ له خوا پر ۱۳٦۹ال کال د آصف بهاند تر لارښوونې لاندې په (۳۳) مخونو کې لیکل شوی او په هغه کې بېلابېلې ټوټکې لکه پر زوم باندې ټوټکې، د ایرو او سپېلنو ټوټکې او داسې نورې راټولې شوې دي.

۲۹۰ -د لرغونې دورې د شعر شکل او مضمون:

د جلات خان له خوا پر ۱۳٦۹ال کال د آصف بهاند تر لارښوونې لاندې په (۳۳) مخونو کې لیکل شوی. په دغه مونوګراف کې په لرغونې دوره کې پر ملي اوزانو برابرو شعرونو، لکه: د امیر کروړ پر ویاړنې، د ببټ نیکه، شیخ تیمن او داسې نورو پر شعرونو خبرې شوې دي.

۲۹۱ -خوشال ولې دستار نامه ولیکله:

محمد نعیم پر ۱۳٦۹ال کال د آصف بهاند تر لارښوونې لاندې په (۳۷) مخونو کې لیکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې پر دستارنامه او د هغې د لیکلو پر علتونو خبرې شوې دي.

۲۹۲ -د کاظم خان شیدا په شعر کې د غربت او مساپرۍ انعکاس:

پلوشې عمر پر ۱۳٦۹ال کال د خالق رشید تر لارښوونې لاندې په (۳۷) مخونو کې لیکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې د کاظم خان شیدا پېژندنه، د شیدا شاعري او د شیدا د مسافرۍ او غربت علتونه بیان شوي او هم د بېلګې په توګه د شیدا ځینې غزلونه، څلوریزې، مخمسات او قطعات راوړل شوي دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۹۳ -د پخواني يونان او روم وتلي اثار:

عبدالرسول جبارخېل پر ۱۳٦۹ل کال د حبيب الله جاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (٤٠) مخونو کې ليکلی او د لرغوني يونان او روم يو شمېر اثار په کې معرفي شوي دي.

۲۹٤ -د مير مهدي شاه د لنډو کيسو مهم موضوعات:

شريفې پر ۱۳٦۹ل کال د خالق رشيد تر لارښوونې لاندې په (٦٥) مخونو کې ليکلی او د مهدي پر ژوندليک سربېره يې د هغه د لنډو کيسو مهمو موضوعاتو ته گوته نيولې ده.

۲۹٥ -د سيد بهاوالدين مجروح ژوند او دده د پښتو اثارو معرفي:

نصيرې نوري پر ۱۳٦۹ل کال د خالق رشيد تر لارښوونې لاندې په (۳۸) مخونو کې ليکلی او د سيدبهاوالدين مجروح پر ژوند او پښتو اثارو يې رڼا اچولې ده.

۲۹٦ -د رحمت شاه سايل د شعر رنگين اړخونه:

امنې پر ۱۳٦۹ل کال د خالق رشيد تر لارښوونې لاندې په (۳۹) مخونو کې ليکلی او د رحمت شاه سايل د ژوند او اثارو پر پېژندنه سربېره يې د هغه د شعر پر ځينو محتوايي اړخونو رڼا اچولې ده.

۲۹۷ -د پخواني يونان پنځه اتلان:

ناجيې مقبلې پر ۱۳٦۹ل کال د جاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (۳۰) مخونو کې ليکلی او د پخواني يونان د پنځو اتلانو په باب يې معلومات په کې راټول کړي دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۹۸ -د دولت لوانې په دېوان کې د توجیه تغیر:

جمیلې پر ۱۳٦۹ل کال لیکلی، لارښود استاد يې جلال الدین خان دی. دا مونوگراف (۳٦) مخونه لري او د دولت لوانې د دېوان په قافیه کې يې یاده شوې موضوع څېړلې ده.

۲۹۹ -د محمد گل خان مومند اند و ژوند ته یوه لنډه کتنه:

د محمد اسمعیل یون له خوا لیکل شوی دی. په دغه مونوگراف کې د وزیر محمد گل خان مومند د ژوند، مبارزو او افکارو په باب څرگندونې شوي دي. دا مونوگراف پر ۱۳۷۳ل کال چاپ شوی دی.

۳۰۰ -لنډیو ته یوه لنډه کتنه:

د ارین مومندې له خوا پر ۱۳۷۰ل کال لیکل شوی، چې د لنډیو د جوړښت او د هغو د ځینو اړخونو په باب په کې څرگندونې شوې دي.

۳۰۱ -پښتو ډرامه:

د گل غوټۍ له خوا پر ۱۳۷۰ل کال لیکل شوی، په دغه مونوگراف کې لومړی په تاریخي لحاظ د ډرامې په باب معلومات راغلي او بیا د پښتو ډرامې په باب څرگندونې په کې شوې دي.

۳۰۲ -د راحت زاخیلي ژوند او اثار:

بلقیس اندړ پر ۱۳۷۰ل کال لیکلی دی. په دغه مونوگراف کې د راحت زاخیلي د ژوند او اثار په باب معلومات راغلي دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۰۳ -د عبدالروف بېنوا ژوند او اثار:

د شيما جبارخېلې له خوا پر ۱۳۷۰ل کال ليکل شوی دی، د مرحوم بېنوا ژوند ليک او د هغه اثارو په باب معلومات په کې راغلې دي.

۳۰٤ -د محمد صديق روهي ژوند او اثار:

د محمد رحيم له خوا پر ۱۳۷۰ل کال ليکل شوی او د کانديد اکاډميسين محمد صديق روهي د ژوند او د هغه د ادبي فعاليتونو په باب معلومات په کې راغلې دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د محمد اسمعیل یون لنډه پېژندنه

محمد اسمعیل یون د حاجي محمدخان زوی پر ۱۳٤٦ل کال، د لغمان ولایت د الینگار ولسوالۍ دنیازیو په یوې روښنفکرې کورنۍ کې زیږېدلی دی.

لومړنۍ زده کړې یې د الینگار ولسوالۍ د سلینگار په لومړني ښوونځي کې سرته رسولي دي، تر هغه وروسته کابل ته راغی او په خوشال خان لېسه کې شامل شو. پر ۱۳٦٦ل کال له نومورې لېسې څخه په دویم نومره بریالی او پر ۱۳٦۷ل کال د کابل پوهنتون د ژبو او ادبیاتو پوهنځي د پښتو څانگې محصل شو. پر ۱۳۷۰ل کال له نومورې څانگې څخه اول نومره بریالی او پر همدې کال بېرته دپښتو څانگې د کدر غړی شو. پر ۱۳۸۵ل کال په نومورې څانگه کې د ماسټرۍ دوره پیل شوه، یون په ډېر ښه او بریالي ډول دا دوره پایته ورسولهyoon.

محمد اسمعیل یون له ۱۳۷۰ ل کال څخه بیا تر ننه پورې د کابل پوهنتون د ژبو او ادبیاتو پوهنځي تدریسي غړی او د(پوهندوی) علمي پوړۍ ته رسېدلی دی، پر استادۍ سربېره،استاد یون د ((کابل پوهنتون))، ((هیلې)) او((شمشاد))مجلو د چلوونکي دنده هم په ښه ډول ترسره کړې ده. په پېښور کې د چاپېدونکې ((معارف)) مجلې کتونکی غړی هم و. همدارنگه دیو شمېر نورو چاپي خپرونو همکار هم پاتې شوی دی.

استادیون پر ۱۳۸۱ل کال، په جلال ابادکې ببړنۍ لویې جرگې ته د ختیزو ولایتونو د انتخاباتو د دفتر مشر شو، ددې جرگې لپاره تر ټاکنو وروسته د جرگې غړی، بیاد جرگې د غړو له خوا د بېړنۍ لویې جرگې دلومړي منشي په توگه انتخاب شو.استاد یون په دې جرگه کې تر خپل وروستي وسه خپل ملي او تاریخي مسولیت ادا کړ او د هېواد دښمنه عناصرو د توطیو مخه یې ونیوله.

تر دې جرگې وروسته، کله چې د افغانستان د اساسي قانون د تدوین بهیر پیل شو، نو استاد یون بیا ددې بهیر لپاره د ختیزو ولایتونو د دارالانشاد دفتر مشر وټاکل شو. په ختیزو ولایتونو کې د اساسي قانون د لویې جرگې لپاره انتخابات هم د همدې دفتر له خوا ترسره شول.استاد یون د اساسي قانون د تصویب په لویه جرگه کې د نومورې جرگې د دارالانشا د غړي په توگه خپل فعال رول ادا کړ. ټاکل شوې وه، استاد یون په ختیزو ولایتونو کې د افغانستان د جمهوري ریاست لپاره د عمومي ټاکنو د دفتر مسول شي، خو په کابل کې د لویو جنگسالارانو او ځینو تنظیمي مشرانو له خوا پر حکومت او ملگرو ملتونو د زیات فشار له امله له کاره گوښه شو.ملگرو ملتونو (UNAMA)استاد یون ته وړاندیز وکړ، چې په کابل کې به تر دې لوړه دنده دروسپارو، خو استاد یون ونه منله او خپلې استادۍ ته یې دوام ورکړ.

درې کاله وروسته یې د ځینو ملگرو په زیات ټینگار او غوښتنه، د جمهوري ریاست د ملي امنیت شورا په دفتر کې د فرهنگي چارو د ریاست دنده ومنله او په کابل پوهنتون کې پر استادۍ سربېره لا تر اوسه دا دنده پر مخ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وړي.استاد یون پر ۱۳۸۵ل کال د افغانستان او پاکستان د امن ګډې جرګې لپاره د افغانستان له خوا د منشي په توګه غوره شو او دا دنده یې هم په ښه ډول ترسره کړه.

استاد یون د خپلواک لیکوال په توګه په تېرو شلو کلونو کې ګڼ شمېرفرهنګي او ټولنیز خدمتونه ترسره کړي،په ګڼو چاپي، رادیویي او ټلویزیوني مرکو کې یې د و اقعیتونو او حقایقو د څرګندبیان له امله د خلکو په زړونوکې ځای نیولی دی. که څه هم ډېر خلک د یون لیکنې، مرکې او نظریات خوښوي، خو یو شمېر داسې خلک هم شته، چې د یون سرسختي مخالفین دي. د هغه ملي او ګټورو نظریاتو ته هم غلط رنګ او تعبیر ورکوي، دا ډول اشخاص، چې اکثره یې زورواکي او د سیاسي ډلو ټپلو غړي او مشران دي، د استاد یون نظریات خپلو شخصي او تنظیمي ګټو ته خطر بولي، نو ځکه یې په ټینګه مخالفت کوي. زه ددې شاهد یم، هر کله چې یون کومه لیکنه او مرکه کړې، نو دده پر وړاندې یې مثبت او منفي غبرګونونه دواړه راپارولي دي، منفي غبرګونونه اکثره وخت د هغو اشخاصو او ډلو له خوا وي، چې په تېر کړکېچن سیاسي بهیر کې یې ډېرې نامشروع ګټې ترلاسه کړي او ځانونه یې مطرح کړي دي.

مثبت غبرګونونه اکثره د ولس دمشرانو، روښنفکرانو او نورو مخورو له خوا وي، خو استاد یون په دغسې سختو اغزنو او تنګو شرایطو کې بیا هم خپل فرهنګي، سیاسي او ټولنیز کار ته دوام ورکوي.

دا اوسنی فرهنګي کار، چې تاسو یې اوس په مسلسل ډول ګورئ، دا د تېرو شلو کلونو کارونه دي، چې له تېر یو نیم کال راهیسې پرې په منظم ډول کار شوی، اوډل شوي او دادی ستاسو مخې ته ایښودل کېږي، په داسې یو دولتي دفتر کې چې بوختیاوې په کې ډېرې وي، د منظم او ستر فرهنګي کار سرته رسول اسانه کار نه دی.استاد یون پر خپلو فرهنګي کارونو سربېره د ګڼو فرهنګي ټولنو د غړي، همکار او موسس غړي په توګه هم خپل فرهنګي رول ادا کړی،په پېښور کې یې د دوو المان مېشتو فرهنګي ټولنو (دافغانستان دکلتوري ودې ټولنې) او(د پښتني فرهنګ د ودې پراختیا ټولنې) د همکار په توګه د بېلابېلو لیکوالو په لسګونو اثار، ایډیټ او چاپ کړي دي. دغه راز یې په سلګونو کورنیو مشاعرو، ادبي غونډو او سیمینارونو کې ونډه اخیستې ده، خپله یې هم په لسګونو مشاعرې،سیمینارونه او علمي ورکشاپونه جوړ کړي دي.

سربېره پر دې، په یو زیات شمېر، ملي او نړیوالو کنفرانسونو کې یې په ښه ډول د خپل هېواد استازي کړې ده. دلته به یې د اثارو یادونه وکړو:

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اثار

الف- پنځونې:

کتاب نوم ځرنګوالی چاپکال

�مټکور لومړی شعري ټولګه دويم ١٣٨٧

�په اورونو کې سندرې دويمه شعري ټولګه دويم ١٣٨٧

ب- راټولونې:

�هيلې ګډه شعري ټولګه دويم ١٣٨٧

�نيمګړي ارمانونه د حيران شعري ټولګه دويم ١٣٨٧

�د لوونو فصل ګډه شعري ټولګه دويم ١٣٨٧

�د نازو انا ياد د سيمينار د ليکنو ټولګه دويم ١٣٨٧

�د استاد الفت نثري کليات داستاد الفت نثرونه دريم ١٣٨٧

�سيندونه هم مري د اسحق ننګيال شعري منتخبات دويم ١٣٨٧

ج- ژباړنې:

�د ټولنپوهنې له نظره: په افغانستان کې د واک جوړښتونه

دپوهنوال روستارتره کې اثر دويم ١٣٨٧

. �د افغانستان فرهنګي ميراثونو ته يوه کتنه

د نينسي دوپرې اثر دويم ١٣٨٧

�په افغانستان کې د جګړې جنايتکارانو محاکمه

د پوهنوال روستار تره کی اثر دويم ١٣٨٧

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د- يونليکنې:

�د اماراتو سفر د اماراتو يونليک دويم ۱۳۸۷

�که يون دی يون دی د اروپا يونليک لومړی ۱۳۸۷

�دپنټاګون ترڅنډو د امريکا يونليک لومړی ۱۳۸۷

هـ- څېړنې او شننې:

�د محمدګل خان مومند اند و ژوند ته يوه لنډه کتنه دويم ۱۳۸۷

�استاد زيار د پښتني فرهنګ يو ځلاند ستوری دويم ۱۳۸۷

�دکابل پوهنتون د ادبياتو پوهنځي پښتو کتابښود دويم ۱۳۸۷

�د افغانستان فرهنګ ته اوښتي زيانونه دويم ۱۳۸۷

�د پښتو شعر هندسي جوړښت شپږم ۱۳۸۷

�له افغانستانه د مسلکي کادرونو د فرار عوامل دويم ۱۳۸۷

�ساينسي پرمختياوې دويم ۱۳۸۷

�بېړنۍ لويه جرګه ولسواکي او زورواکي دويم ۱۳۸۷

�انديال خوشال لومړی ۱۳۸۷

�هيله د خپلو سريزو په لمن کې لومړی ۱۳۸۷

�کلتوري يون لومړی ۱۳۸۷

�فرهنګي فقر لومړی ۱۳۸۷

�مرکه او مرکې لومړی ۱۳۸۷

�خوشال په خپل ايډيال لومړی ۱۳۸۷

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

�دکتابونو په وږمو کې لومړی ۱۳۸۷

�افغانستان په سیاسي کړلېچ کې لومړی ۱۳۸۷

�پښتو لیکنی سمون لومړی ۱۳۸۷

�اوسنۍ رسنۍ لومړی ۱۳۸۷

�که نړیوال ماته وخوري؟ لومړی ۱۳۸۷

خدای (ج) دې استاد یون ته ډېر عمر ورکړي او جرئت دې ورته هم تاند لري،الله(ج) دې دی له هر ډول بدو بلاوو وژغوري، په فرهنګي کارو زیار کې ورته دنور زغم او اوسېلې هیله لرم.

په درناوي

وفاالرحمن وفا

کابل- افغانستان

Download from: ketabton.com

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library